

**İSRAİL'İN
DÜNYA EGEMENLİĞİ
POLİTİKASI**

HARUN YAHYA

Birinci baskı: Mayıs 2003

ARAŞTIRMA YAYINCILIK
Merkez Mahallesi, Cumhuriyet Caddesi
Alımanoğlu İş Merkezi No: 40 Zemin Kat
Güneşli - İstanbul
Tel : (0 212) 655 58 12

Baskı: Seçil Ofset
100. Yıl Mahallesi MAS-SİT Matbaacılar Sitesi
4. Cadde No:77 Bağcılar-İstanbul
Tel : (0 212) 629 06 15

www.harunyahya.org - www.harunyahya.net

İÇİNDEKİLER

Önsöz

Giriş

İsrail'in Beka Kaygısı

İsrail'in Kızıl Elması

İsrail'in Ortadoğu Stratejisi

İsrail'in Irak Hesapları

Saddam Hüseyin'in İç Yüzü

Irak Savaşı'nın Perde Arkası

Dünya İslam Birliğine Muhtaç

Evrin Yanılgısı

ÖNSÖZ

İsrail'in, dünya, özellikle de Ortadoğu siyaseti üzerinde oynadığı yönlendirici rolün ele alındığı bu kitabı okurken, bazı hususların göz önünde bulundurulması son derece önemlidir.

İsrail devletinin, iç ve dış politikasını yönlendiren ana unsur Siyonist ideolojidir. Bu ideoloji, Filistin'de bir Yahudi devleti kurmak uğruna, bu topraklarda yaşayan tüm Yahudi-olmayan insanları şiddet ve terör yoluyla yurtlarından etmek ve hatta gerekirse katliama uğratmayı hedefler. Irkçı, şoven ve işgalci bir ideolojidir. Dolayısıyla, üzerinde asıl durulması, çarpıklıklarının gözler önüne serilmesi ve kınanması gereken de bu ideolojidir. Din dışı, ırkçı ve saldırgan bir ideoloji olan Siyonizm, kimi zaman sahte bir dindarlık kisvesine de bürünerek, ortaya atıldığı günden bu yana Yahudi ve Hristiyan dünyasından pek çok kişiyi etkisi altına almıştır. Özellikle İsrail devletinin kurucu kadrosunda yer alan bazı Siyonistler, bu ideolojiyi İsrail devletinin neredeyse resmi ideolojisi haline getirmişler ve Siyonizmin etkisinin nesiller boyunca devam etmesini sağlamışlardır. Ancak bugün gerek barış yanlısı İsrail vatandaşları, gerekse dünyanın diğer ülkelerinde yaşayan Yahudilerin önemli bir kısmı Siyonizme karşı çıkmakta, Siyonist uygulamaları şiddetle eleştirmektedirler. Bunun temelinde, Siyonizmin ilk dönemlerinde öne sürülen propagandaların aksine, şiddet yanlısı olduğunun, huzur ve güvenliği açıkça tehdit ettiğinin ve yalnızca Arapların değil Yahudilerin de büyük kayıplar vermesine neden olduğunun yaşanan tecrübelerle ispat edilmiş olması vardır. Tarih, Siyonist ideolojiden vazgeçilmediği müddetçe, Yahudilerin -dolayısıyla da komşularının ve bölgenin- barışa kavuşamayacağını göstermektedir.

Siyonizmin gerçek yüzünü görenler ve asıl amacını anlayanlar, tehlikenin boyutlarını daha iyi kavramaktadırlar. Bilgi eksikliği ya da yanlış yönlendirmeler nedeniyle, Siyonizmin etkisine kapılanlar ise bilerek veya bilmeyerek çok tehlikeli bir oyunun parçası haline gelmektedirler. Bu nedenle Ortadoğu'ya barış gelmesi için yapılması gereken işlerin başında, Siyonizmi tüm yönleri ile deşifre etmek, bu sapkın ideolojinin etkisi altına girenleri yanılgılarından kurtarmaya gayret etmek ve bu yönde yoğun kültürel çalışmalar yapmak gelmektedir. Samimi olarak iman eden Yahudiler, Hristiyanlar ve Müslümanların ittifakı ile yürütülecek bu çalışmalar kısa süre içinde netice verecektir. Siyonist propagandaların etkisi altında kalanlara, büyük bir yanlışın içinde olduklarının gösterilmesi ve doğru yola davet edilmeleri, yeryüzünde barışın hakim olmasını isteyen herkesin sorumluluğudur.

İlerleyen sayfalarda Siyonizmin İsrail'in politikalarındaki etkisini ve Siyonist uygulamaların neticelerini okuyacaksınız. Bu kitapta yer alan bilgiler, bir yandan Siyonizmin gerçek hedeflerini gözler önüne sermekte bir yandan da Siyonizmden etkilenen Yahudi ve Hristiyanlara çağrıda bulunmaktadır. Temennimiz bu çağrılarının yerini bulması ve hem İsrail devletinin hem de bu devletin uygulamalarına göz yumup

destek olanların, Siyonizm denen faşizan, Sosyal Darwinist, işgalci ideolojiden bir an önce kurtularak gerçeği görmeleridir. Çünkü ancak o zaman, dünya barışının önündeki büyük bir engel kaldırılacak, şiddete destek verenler barışın savunucusu haline gelebileceklerdir.

GİRİŞ

İsrail küçük bir ülkedir. Yahudi vatandaşlarının sayısı 4.5 milyonu geçmez. Yüzölçümü, Türkiye'deki ortalama büyüklükteki bir ilin büyüklüğü kadardır. Çevresinde yer alan üç küçük bölgeyi (Batı Şeria, Gazze Şeridi ve Golan Tepeleri), 1967 yılından bu yana işgal altında tutmakta, ancak bu sınırlı işgali bile devam ettirmekte zorlanmaktadır. 1967'deki Altı Gün Savaşı'ndan itibaren devam eden, 1987'de başlayan İntifada (Ayaklanma) hareketi ile de iyice yükselen Arap direnişi, İsrail her ne kadar güçlü ve kendinden emin gibi gözükmeye çalışsa da, İsrail toplumunu yıpratmış, bir tür "ulusal sinir bozukluğu" meydana getirmiştir. Son yıllarda İsrailli sivillere karşı bazı radikal Arap grupları tarafından düzenlenen -ve kınadığımız- intihar saldırıları, İsrail toplumundaki gerilimi, endişeyi ve huzursuzluğu doruk noktasına çıkarmıştır.

İsrail'in bu korkuları yersiz değildir. Çünkü bu küçük devlet, tarihsel ve sosyolojik olarak oldukça zor bir durumdadır: Ezici çoğunluğu Müslüman Araplardan oluşan Ortadoğu'da, tek başına işgalci bir güç durumundadır. İsrail'in dört bir yanı, yıllar boyunca savaştığı, barışsa bile dostluk kuramadığı ve ileride yeniden savaşması son derece muhtemel olan halklarla doludur. Arapların toplam nüfusunun 200 milyonu aştığı düşünülürse, 4.5 milyon Yahudinin bu coğrafyada kendini güvensiz hissetmesinin nedeni daha iyi anlaşılır.

Bu halkların İsrail'e olan tepkisinin ise haksız olmadığını hemen belirtmek gerekir. İsrail, kendisine karşı duyulan nefreti, Siyonizmin etkisiyle ortaya çıkarmış ve büyütmüştür. Siyonistler Ortadoğu'ya girdikleri günden itibaren Arapların topraklarını gasp etmeyi, Arap halklarını sürmeyi ve gerekirse katliama uğratmayı hedef olarak belirlemiş, bu hedefi ısrarla uygulamışlardır. Daha 1920'lerde Siyonist liderlerden Vladimir Jabotinsky, Siyonizmin hedefinin Araplarla Yahudiler arasında "Demirden Duvar" örmek olduğunu açıklamıştı. Yani İsrail'i kuran Siyonist hareketin yaklaşımı, baştan beridir Araplarla barış içinde ve dostça yaşamak değil, onların yurtlarını gasp etmek üzerine kuruluydu. Elbette bunun temelinde, Siyonizmin, 19. yüzyılın aşırı milliyetçi, sömürgeci ve Sosyal Darwinist dogmalarının üzerine inşa edilmiş olması vardı. Ne var ki, Siyonizm yanılığında kapılan bazı Yahudiler bu gerçeği fark edemiyor, Siyonizmin, kendilerini bir vatana kavuşturacak masum bir ideoloji olduğunu sanıyorlardı. Vatan olarak gördükleri topraklarda yaşayan yerli halkın ne olacağı sorusunu ise ya hiç sormuyorlar, ya da kendilerine anlatılan aldatmacalar nedeniyle yaşanan dramın boyutlarını kavrayamıyorlardı.

Siyonizmin bu projesinin -yani Ortadoğu'ya dışarıdan girip, buradaki Müslüman Arap topraklarını gasp ederek bir devlet kurma projesini- tarihte tek bir örneği daha vardır: Haçlılar. Haçlılar da Ortadoğu'ya dışarıdan girerek Filistin'i işgal etmiş, buradaki Müslüman halka karşı terör ve katliam uygulamış, Kudüs merkezli bir devlet

kurmuş ve güçlü bir askeri organizasyonla bir süre bu coğrafyada ayakta kalabilmeyi başarmıştır. Ama söz konusu süre uzun değildir: 1099 yılında kurulan Haçlı Krallığı, 1187'deki Hittin Savaşı ile Kudüs'ü ve sahip olduğu toprakların tamamına yakınını yitirmiş, bir yüzyıl kadar Güney Lübnan'da kıyı şeridinde tutunduysa da, 1291 yılındaki nihai yenilgi ile birlikte tamamen sona ermiştir. Haçlılar, arkalarında güçlü bir Avrupa olmasına rağmen Ortadoğu'da tutunamamışlar, kalıcı olamamışlardır.

İsrail'in geleceği üzerinde düşünen herkes -başta İsraillilerin kendileri olmak üzere- Haçlıların bu tarihsel örneğini aklında tutar. Haçlılar ile İsrail'in arasında pek çok paralellik vardır ve herkesin merakı bu paralelliğin İsrail'in akıbeti için de geçerli olup olmayacağıdır.

Burada hemen belirtmek gerekir ki, bizim temennimiz bu değildir. Allah'ın Kuran'da emrettiği; Ehli Kitaba karşı hoşgörü, sorunların barışçı yollarla çözülmesi, yeryüzünde bozgunculuğun ve kan dökülmesinin engellenmesi gibi ilahi hükümler gereğince, Ortadoğu'da görmeyi temenni ettiğimiz tablo, İsrail'in Yahudi halkının da Ortadoğu'da Müslümanlar -ve Hristiyanlar- ile birlikte barış içinde yaşamasıdır. İsrail'in Yahudi halkının Filistin'in bir bölümünde, atalarının topraklarında yaşama hakkına sahip oldukları da bir gerçektir. Ancak bu hakkın, başka hakların (örneğin Filistinlilerin haklarının) çiğnenmeden yaşanmasının tek yolu, İsrail'in, işgalci, sömürgeci ve saldırgan Siyonist ideolojinin yerine, Filistinli Arapların da haklarını gözetten bir devlet felsefesi edinmesidir. Uzun vadede bölgenin kurtuluşu ise, bir zamanlar Ortadoğu'ya barış ve istikrar getirmiş olan **"Osmanlı modeli"**nin yeniden egemen olması, farklı toplumların birbirlerinin inaçlarına ve haklarına saygı göstererek, düşmanlıktan uzak biçimde aynı toprakları paylaşmalarıdır. Bu esas üzerine bir "Ortadoğu Birliği" kurulabilir.

Ancak bu kitapta Ortadoğu'nun geleceğine dair bu gibi temenni ve tahminlere kapsamlı olarak yer verilmeyecektir. Çünkü konu, uzun vadede neler olacağı değil, İsrail'in şu anda ne yapmakta olduğudur. Bu kitabın başlığından da anlaşıldığı gibi, "İsrail'in -diğer bir deyişle Siyonizmin- dünya egemenliği siyasetini" ortaya çıkarmaktır.

Buraya kadar anlattığımız gerçekler, ilk başta söz konusu başlıkla çelişkili gibi durabilir. Küçük bir nüfusa, küçük bir toprak parçasına sahip olan ve var olup olmama korkusu taşıyan bir devlet nasıl olur da "dünya egemenliği" politikası izleyebilir?

Evet gerçekten de bu durum ilk bakışta çelişkili gibi gözükmektedir. Ama gerçek tam da budur.

Sebebi ise şöyle özetlenebilir: İsrail'in var olup olmama korkusu, onu tüm Ortadoğu'yu etkileyecek bir strateji uygulamaya yöneltmektedir. Ortadoğu'ya egemen olmak, bu hayati coğrafyaya şekil verebilmek içinse, bir "dünya egemenliği", yani dünyaya yön veren karar mekanizmalarına hakimiyet gerekmektedir.

Bu karar mekanizmalarının tamamına yakını ise, Atlantik'in öteki yakasında, dünyanın tek süper gücü olan Amerika Birleşik Devletleri'ndedir.

İsrail, ABD üzerindeki güçlü lobisini kullanarak, Amerika'nın global siyasetini kendi stratejik çıkarlarına göre yönlendirmek istemektedir. İsrail'in Ortadoğu'da ihtiyaç duyduğu düzenleme ne ise, Washington'daki İsrail lobisi, bu düzenlemeyi Amerika'ya yaptırmaya çalışmaktadır. Geçtiğimiz on yıllar içinde ABD'nin Ortadoğu politikasının hep İsrail lehine gelişmesinin nedeni budur. Bu kitabın yazıldığı günlerde dünya gündeminin bir numaralı konusu olan ABD-Irak Savaşı projesinin ardındaki en büyük etken de, yine İsrail'in Ortadoğu stratejisinin ABD politikaları üzerindeki etkisidir.

Kitabın ilerleyen bölümlerinde bu gerçeği birlikte inceleyeceğiz. İlk bölümde, İsrail'in neden daimi bir "yok olma korkusu" yaşadığını daha detaylı olarak ele alacağız. İkinci bölümde, bu "yok olma korkusu"nun İsrail'e nasıl bir Ortadoğu stratejisi izlettiğini göreceğiz. Üçüncü bölümde ise, bu strateji ile günümüzdeki Irak Savaşı projesi arasındaki ilişkiyi gözler önüne sereceğiz.

İSRAİL'İN BEKA KAYGISI

İsrail'i kuran ideoloji, Siyonizmdir

Siyonizm, 19. yüzyılın sonlarında ortaya çıktı. 19. yüzyıl Avrupası'nın iki belirgin karakteri, Siyonizmi de etkilemişti: Irkçılık ve sömürgecilik. Siyonizmin bir diğer belirgin özelliği ise, dönemin diğer ideolojileri gibi din dışı olmasıydı. Siyonizmin fikri öncülüğünü yapan Yahudiler, dinden tümüyle uzak kimselerdi. Hareketin kurucusu olan Herzl, dini duyguları çok zayıf bir kişiydi. Herzl'den sonraki ikinci adam olan Max Nordau ise koyu bir ateistti. Herzl, Nordau ve diğer tüm Siyonist önderler, Yahudiliği bir inanç birliği olarak değil, bir ırkın ismi olarak kabul ediyorlardı. Yahudilerin Avrupalı milletlerden ayrı bir ırk olduğu, onlarla birlikte yaşamalarının mümkün olmadığı, mutlaka kendilerine has ayrı bir yurt edinmelerinin şart olduğu iddiasıyla ortaya çıktılar. Filistin'i seçmelerinin nedeni dini değil, tarihseldi. Zaten önce Uganda'yı düşünmüşler, sonradan Filistin'de karar kılmışlardı.

Bugün Siyonizmi eleştiren pek çok dindar Yahudi aynı gerçeği vurgulamaktadır. Bu dindar Yahudilerin bir kısmı İsrail devletini meşru görüp tanımamaktadırlar bile. Dindar Yahudilerin önde gelen isimlerinden biri olan Haham Hirsch, **"Siyonizm, Yahudi halkını milli bir antite (varlık) olarak tanımlamak ister... bu dinen bir sapmadır"** der.¹ İsrail devlet adamı Amnon Rubinstein'a göre, pek çokları için **"Siyonizm, (bazı Yahudilerin) babalarının yurduna ve hahamların sinagoguna başkaldırısının doğal sonucu"**dur.²

Haham Forsythe ise, Yahudilerin 19. yüzyıldan itibaren dinden ve Allah korkusundan uzaklaştıklarını söylemekte ve Yahudileri daha dindar olmaya çağırmaktadır. Forsythe, yeryüzünde zulüm ve bozgunculuk yapmanın "Amalek'in (Tevrat dilinde inkarcıların) işi olduğunu söyler ve şöyle yazar: **"Yahudi, Amalek'in ruhunun tam zıddı olmalıdır. Bu ruh, Allah'ı ve vahyi terk etmek, şeytanilik, ahlaksızlık, acımasızlık, haksızlık ve anarşidir."**³

Siyonistler Filistin'i bir Yahudi vatani haline getirebilmek için önce Osmanlı İmparatorluğu nezdinde çeşitli girişimlerde bulundular, ancak özellikle Sultan ve Halife II. Abdülhamid zamanında hiçbir sonuç elde edemediler. Bu nedenle, I. Dünya Savaşı'na dek pek çok insan Siyonizmi ham bir hayal olarak gördü. Ancak savaşta Filistin, Osmanlı egemenliğinden çıkıp İngiltere'nin mandası haline gelince, hele bir de İngiliz Hükümeti 1917'de yayınladığı ünlü Balfour Deklarasyonu ile "Filistin'de bir Yahudi Vatani" projesine destek verdiğini ilan edince, Siyonist projenin itibarı büyük ölçüde arttı. İki dünya savaşı arasındaki dönem, başta Avrupa olmak üzere Yahudi diasporasının farklı bölgelerinden başlatılan Yahudi göçleriyle, Filistin'i "Yahudileştirmek" için girişilen ısrarlı bir mücadeleye şahit oldu.

İngiltere'nin Filistin'i manda haline getirmesi, Müslüman Araplar arasında büyük bir tepkiye neden olmamıştı. Çünkü o dönemde zaten tüm Ortadoğu sömürgeleştirilmişti ve mandacılık adeta doğal bir düzendi. Ancak Siyonistlerin Filistin'e akın akın Yahudi göçmenler getirmesi, Arapları son derece rahatsız etti. Çünkü Yahudi göçü, sömürgecilikten farklı olarak, bölgeye yepyeni bir halkın girmesi anlamına geliyordu. Sömürgeciler şartlar gerektirdiğinde çekip gidebilirlerdi, ama eğer bölgeye yeni bir halk yerleşirse, bu halkın toprak talepleri Ortadoğu'ya huzursuzluk getirebilirdi.

Kısacası Siyonist proje, Ortadoğu gibi ezici bir çoğunlukla Müslüman-Arap bir coğrafyanın içine, yabancı bir halk yerleştirmek amacını güdüyordu. Bunu yaparken de barış ve uzlaşma yolunu değil, "demirden bir duvar" örmeyi, yani sertlik ve çatışma yolunu tercih ediyordu. Diğer bir ifadeyle Ortadoğu'nun yerleşik halkından zorla toprak alınacaktı. Hem de bu toprak, "kutsal" bir topraktı; her üç din için de kutsal sayılan Filistin'i, en önemlisi de Kudüs'ü içeriyordu.

Bir başka deyişle, Haçlılar'dan yüzyıllar sonra, Ortadoğu'ya "yabancı" bir unsur daha giriyordu. Bu unsur da aynen Haçlılar gibi Filistin'i üzerinde yaşayan sahiplerinden zorla geri alacak ve Batı'dan gelen askeri güçlerle ayakta kalacaktı. Filistin'in kutsal topraklarında Müslümanlar ve Yahudiler asırlardır -olması gerektiği gibi- barış içinde bir arada yaşarlarken, bölgeye dışarıdan giren ve adına "Siyonizm" denen Sosyal Darwinist ideoloji, hem Müslümanları hem de Yahudileri huzursuz edecek bir çatışma başlatacaktı.

İsrail'in Kuruluşu

Arapların direnişlerine rağmen Siyonist proje 1947 yılında gerçeğe dönüştü. İngiltere'nin Filistin'den çekilerek ülkenin geleceğini Birleşmiş Milletler'e havale etmesinin ardından, ülkenin Araplarla Yahudiler arasında yarı yarıya paylaşımını öngören BM planı uygulamaya kondu. 19 yüzyıl aradan sonra dünya üzerinde ilk kez bir "Yahudi devleti" kurulmuştu. Bir başka açıdan da, altı buçuk yüzyıl sonra ilk kez Ortadoğu'nun Müslüman coğrafyasında "yabancı" bir devletin bayrağı dalgalanmaya başlamıştı.

Hem Filistin'deki hem de komşu ülkelerdeki Araplar bu durumu değiştirebilmek için harekete geçtiler ve 1948 yılı içinde iki taraf arasında kanlı bir savaş yaşandı. İsrailliler, "Bağımsızlık Savaşı" adını verdikleri mücadeleyi kazandılar ve Araplara verilen toprakların da bir kısmını işgal ederek BM'in kendilerine verdiğiinden daha da büyük bir toprağı ele geçirdiler. Filistin; Şeria (Ürdün) nehrinin Batı kısmı -sonradan "Batı Şeria" olarak anılır oldu- ve Akdeniz kıyısındaki Gazze kentinin etrafındaki küçük cep -sonradan "Gazze Şeridi" olarak anılır oldu- hariç, tümüyle İsrail'in egemenliği altına girdi.

Bu arada, hem "Bağımsızlık Savaşı" sırasında, hem de sonrasında İsrail tarafından acımasız bir "etnik temizlik" programı uygulandı. Bu yeni "Haçlı Seferi" de, Filistin'i Müslümanların elinden gasp ederken onları toplu katliamlardan geçiren ilk Haçlılar gibi, kurduğu yeni devletin topraklarında terör uyguluyordu: 1 Ocak 1948 günü Filistin'de 600 bin Yahudi ve bunun iki katı kadar Arap yaşarken, 1 Ocak 1950'de Arapların sayısı 150 bine düştü.⁴

48 Savaşı, Araplar için bir yenilgi, İsrail içinse bir zaferdi. Ancak her iki taraf da bu durumun geçici olduğunu ve ileride kolayca değişebileceğini biliyordu. Çünkü Haçlılar da bundan 9 asır önce kanlı bir zaferle Filistin'i ele geçirmiş, ama sonra bir gün bu topraklardan gitmek zorunda kalmışlardı. İsrail'in Haçlılar'ın başaramadığı bir işe giriştiğinin herkes farkındaydı. İsrailli psikolog ve siyaset bilimci Benjamin Beit-Hallahmi'ye göre, *"İsrail'in problemi, Haçlıların akıbetini izlemekten nasıl kurtulabileceğini bulmaktı"*⁵, Hallahmi'ye göre Araplar ise, *"bu yeni Haçlılar'a karşı kendilerini birleştirecek ve zafere ulaştıracak yeni bir Selahaddin beklemeye başlamışlar"*dı.⁶

Ve bu yüzden, 1948 sonrasında Ortadoğu, büyük ölçüde bu "yok edilme korkusu" ve onun türevleri tarafından şekillendi.

İsrail Terörü

İsrail devleti, kurulduğu günden itibaren Filistin'deki varlığını sağlamlaştırmaya yönelik bir siyaset izledi. Üzerinde en çok durulan hedef, ülkedeki Yahudi nüfusunun artırılmasıydı. Bu amaçla, diaspora Yahudilerini Filistin'e taşımak için yüzyılın başından beri yürütülen transfer işlemlerine hız verildi. Nazi ölüm kamplarından sağ olarak kurtulabilen Yahudiler ve ayrıca Avrupa'daki, Kıbrıs'taki İngiliz "bekleme kampı"ndaki ve İslam dünyasının farklı yörelerindeki Yahudi toplulukları büyük bir kampanya dahilinde Filistin'e göç ettirildiler. 5 Temmuz 1950'de Knesset (İsrail Parlamentosu) tarafından çıkarılan Geri Dönüş Kanunu ile, "dünya üzerindeki her Yahudi'nin bir *oleh* (göçmen) olarak İsrail'e yerleşmeye hakkı vardır" hükmü kabul edildi.

İsrail, aynı Haçlıların 9 asır önce yaptıkları gibi, Ortadoğu'daki varlığını sağlamlaştırmak için Filistin'e dışarıdan kendi halkını getiriyordu. Haçlılar, Kudüs'e gelirken yalnızca bir ordu olarak değil, aynı zamanda bir halk olarak gelmişlerdi. (I. Haçlı Seferi'nde, profesyonel askerlerin yanı sıra, çok sayıda sivil insan da yollara dökülmüştü). Kudüs'ü aldıktan sonra da Avrupa'nın dört bir yanından Filistin'e "hacılar" götürülmüş, bunların bazıları da bu kutsal topraklara yerleşmeye karar vermişlerdi.

Yahudi devleti, Haçlıların yolunu izliyordu. Zaten Ortadoğu gibi bir coğrafyaya dışardan zorla girip, sonra da orada kalabilmek için izlenebilecek tek bir yol vardı. İsrail, aynı yol üzerinde ikinci denemeyi yapıyordu.

Yahudi devleti ile Haçlı Krallığı arasındaki önemli bir benzerlik de, uyguladıkları terör ve hatta "vahşet"ti. Haçlılar, Ortadoğu'ya öldürerek girmişler, öldürerek ilerlemişler ve Kudüs'ü de içindeki Müslümanları toplu katliamlardan geçirerek almışlardı. Antakya Kalesi'nde ve Kudüs'te sivillere karşı uyguladıkları vahşet, Batılı kaynakların da onayıyla, tarihin gördüğü en büyük kıyımlardandı.

Vahşet, Haçlıların gözünde bir "strateji"ydi aslında. I., II. ve III. Haçlı Seferleri sırasında korkunç sivil kıyımları gerçekleştiren Haçlı orduları, sayıca kendilerinden çok olan Müslümanların arasında korku ve ümitsizlik yaymak ve bu psikolojik avantajı askeri alanda kullanmak istiyorlardı. İngiliz tarihçi Karen Armstrong'a göre, Haçlı terörünün -örneğin III. Haçlı Seferi sırasında, 1191'de, Aslan Yürekli Richard'ın Akra Kalesi içindeki 3 bin Müslümanı kadın-çocuk ayrımı yapmadan boğazlamasının- amacı, hem asker hem de sivil Müslümanlar arasında korku ve panik yaratmaktı.⁷

Aynı strateji, yeni "Haçlı Krallığı"nın sahibi olan İsraililer tarafından da izlendi. 1948 Savaşı sırasında ve sonrasında, İsraililer Arap nüfusa karşı bilinçli bir terör uyguladılar. Amaç, büyük bir korku ve panik yaratarak Arapları evlerini terk ederek göç etmeye zorlamaktı. Kullanılan yöntemler ise insanlık dışıydı. İsrail terörünün korkunç bir örneği, bir görgü şahidi tarafından daha sonraları şöyle anlatılacaktı:

...80-100 kadar erkek, kadın ve çocuk öldürülmüştü. Çocukları kafalarına sopalarla vurarak öldürdüler. Her evden en az bir kişinin canına kıyıldı. Köylerde erkek ve kadınlar yiyecek ve su verilmeksizin evlere kapatıldılar. Sonra da sabotajcılar gelip

evleri havaya uçurdu. Bir kumandan, bir ere emir vererek, havaya uçurmak istediği bir evin içine 2 kadın kapatmasını söyledi. Bu arada bir asker, öldürmeden önce bir Arap kadının ırzına geçtiğini anlattı. Yeni doğmuş bir çocuğu olan Arap kadınına birkaç gün süreyle etraf temizlettirildikten sonra kadın ve çocuk öldürüldü. 'Harika bir adam' diye nitelenen iyi yetiştirilmiş, iyi bir eğitim görmüş kumandanlar, aşağılık katiller haline gelmişti. Hem de gelişen korkunç olayların içinde ister istemez bu duruma düşmüş değillerdi. Aksine soykırımı ve yoketme metodlarını bilinçlice kullanıyorlardı. Onlara göre dünyada ne kadar az Arap kalırsa, o kadar iyiydi.⁸

İsrail'in *Davar* gazetesinde yayınlanan üstteki satırlar, 1948'de Dueima adlı Filistin köyünün ele geçirilmesi sırasında yapılanlara tanıklık eden İsrailli bir askerin katliam hatıralarıydı.

Bu satırlarda anlatılanlar, istisnai bir terör eylemini değil, İsrail'in stratejik terörünün pek çok örneğinden sadece birini tarif ediyordu. Bir diğer örnek, İsraillilerin devlet kurdukları yılda, 1948'de Deir Yassin köyündeki Arap halka karşı giriştikleri katliamdı. Menahem Begin'in yönettiği İsrailli teröristler, Kudüs yakınlarındaki Deir Yassin köyüne düzenledikleri baskın sırasında, hamile kadınların ve çocukların da dahil olduğu 280 kadar Arap köylüsünü sokaklarda dolaştırdıktan sonra kurşuna dizmişlerdi. Korkunç vahşetler işlenmişti: Öldürülen genç kızların çoğunun ırzına geçilmiş, erkeklerin cinsel organları koparılmıştı. Siyonistler bazı kurbanları öldürmek için bıçak kullanmışlardı. Raporlarda "ortadan ikiye biçilen" küçük bir kız çocuğundan da söz ediliyordu.⁹

Bu şekilde altı ay içinde Arap köylerine düzenlenen sayısız baskınlarla 400 bine yakın mazlum Arap, yurdunu terk etmek zorunda bırakıldı. Deir Yassin katliamı bu baskınların sadece birisiydi. İsraillilerin yıllar içinde terör yoluyla boşalttıkları köy sayısı, İsrail'in "muhalif" entelektüellerinden biri olan Israel Shahak'ın tespit ettiği rakama göre, 385'ti. Bu köylerin arasında, korkutma yöntemiyle boşaltılanların yanında, Deir Yassin'le aynı sona uğrayanlar da vardı.

Yahudi devleti, savaş alanında da bu tür abartılı vahşetler uygulamıştı. Emekli Albay ve tarihçi Moşe Givati'nin, 1995'de yayınladığı *Çöl ve Alevlerin İçinde* adlı kitabında yazdığına göre, 1948, 1956 ve 1967'deki Arap-İsrail savaşlarında İsrail ordusu savaş esirlerine inanılmaz işkenceler yapmış; esir alınan Mısırlı askerlerin gözleri sigara ile dağlanmış, cinsel organları kesilmişti.

Tüm bu vahşet, aslında Siyonist zihniyetin bir ürünüydü ve başta da belirttiğimiz gibi, stratejik bir amaç taşıyordu. Siyonistler, aynı Haçlılar gibi kendilerinden sayıca çok üstün bir halkla karşı karşıyaydılar. Onlara karşı üstün gelebilmek ve kendi varlıklarını korumak için büyük bir askeri güce ve psikolojik üstünlüğe sahip olmaları gerektiğini düşünüyorlardı. Uyguladıkları abartılı vahşet, bu ikinci faktörü sağlamak içindi.

Ancak aynı Haçlılar gibi, Siyonistler de vahşeti kullanmakla büyük bir hata yaptılar. Şiddeti körüklemek, iki taraf için de büyük kayıplara neden olan ve yıllarca sona ermeyen bir süreç başlattı.

İlk Arap-Yahudi Çatışmaları

Arap rejimlerinin 1948 Savaşı'nı kaybetmeleri ve İsrail'in uyguladığı "etnik temizlik" hareketine seyirci kalmaları, Arap dünyasında çok ciddi siyasi tepkiler doğurdu. 1950'lere dek, Ortadoğu'da İngiltere ya da Fransa tarafından sömürgecilik döneminde oluşturulmuş olan monarşiler vardı. Bu monarşilerin hemen hepsi, Batı'yla iyi ilişkiler içinde olan muhafazakar krallar tarafından yönetiliyordu. Ancak İsrail karşısında gösterilen söz konusu zaafiyet, Arap toplumu içinde kralların güvenilirliğini ciddi bir biçimde sarstı. Bunun sonucunda da Arap dünyası, 1950'lerin başından itibaren, İsrail'e ve onun en büyük destekçisi olan Batı'ya karşı sert bir söylem geliştiren radikal milliyetçi akımların gelişimine şahit oldu.

Bu radikalizasyon dalgası bir domino etkisi içinde tüm Ortadoğu'yu sardı. 1950 yılında, Ürdün Kralı Abdullah ibn-i Hüseyin bir suikastte hayatını kaybetti. Asıl büyük devrim ise iki yıl sonra Mısır'dan geldi: İngiltere tarafından tahta oturtulmuş olan Kral Faruk, ordu içindeki milliyetçi ve "anti-emperyalist" bir cunta tarafından devrildi. İlerleyen yıllarda, önce Suriye, sonra da Irak'ta, mevcut krallıklar devrildi ve yönetim, solcu/milliyetçi bir ideolojiyi benimseyen "Baas" (Yeniden Doğuş) hareketinin eline geçti. Mısır'da iktidarı ele geçiren Cemal Abdünnasır "Arap sosyalizmi" ve "anti-emperyalizm"e dayalı yeni bir söylemle tüm Arap dünyasını sarstı. Hatta Suriye ile Mısır arasında siyasi bir birlik sağlanarak "Birleşik Arap Cumhuriyeti" kuruldu.

Nasır'ın yolunu benimseyen Araplar, İsrail'in işgal etmiş olduğu Arap topraklarından mutlaka savaş yoluyla çıkarılmasını hedefliyordu. Bunun için de, İsrail'in en büyük destekçileri olan "Batılı emperyalistler"den (önceleri Fransa ve İngiltere'den, 1956'dan sonra ise ABD'den) tamamen uzaklaşmaya karar verdiler. Giderek Sovyetler Birliği'yle, onun müttefikleriyle ("İkinci Dünya"yla) ve bağımsızlıklarını yeni kazanmaya başlayan Üçüncü Dünya ülkeleriyle ittifaklar kurmaya başladılar. Nasır, Tito ve Nehru ile birlikte, NATO'ya ya da Varşova Paktı'na bağlı olmayan ülkeleri biraraya getiren Bağlantısızlar hareketinin liderliğini üstlendi. Tüm amaç, İsrail'e ve onun arkasındaki Batı'ya karşı güçlü bir Arap-Üçüncü Dünya cephesi oluşturabilmektir.

Tüm bu durum, elbette İsraillilere büyük bir tehdidin varlığını haber veriyordu. Yahudi devletinin, işgal edip etnik yönden "temiz" hale getirdiği Arap toprakları üzerinde varlığını devam ettirememesi riski vardı.

Nitekim 1950'lerde başlayan radikalizasyon dalgası, İsrail'le silahlı bir çatışmaya girmekte gecikmedi. İlk olarak İsrail'e karşı gerilla hareketleri başladı. 1951 ile 1956 yılları arasında, İsraillilerin verdiği rakamlara göre, Yahudi devleti sınırlarına yönelik 3000 silahlı çatışma ve 6000 sabotaj girişi gerçekleşti.¹⁰ İlk büyük karşılaşma ise, Nasır'ın Süveyş Kanalı'nı millileştirdiğini açıklaması üzerine 1956 yılında yaşandı. Nasır'ın bu hareketi, İsrail için olduğu kadar Ortadoğu'ya sömürge coğrafyası olarak

bakmakta ısrar eden Fransa ve İngiltere için de bir tehdit sayılırdı. Bu nedenle bu üç ülke, Süveyş'i işgal etmek için anlaştılar. İsrail ordusu, 26 Temmuz günü Sina Yarımadası'na girerek Süveyş'e kadar ilerledi, Fransız ve İngiliz paraşütçüleri ise doğrudan Kanal bölgesine indiler. Fakat ABD, kendi inisiyatifi dışında gelişen bu harekatı onaylamayınca, İsrail-Fransa-İngiltere ittifakı Süveyş'ten geri çekilmek durumunda kaldı. (Bu savaş, Ortadoğu'daki Fransız ve İngiliz etkisinin kesin olarak sona ermesinin ve ABD'nin bölgeye ağırlığını koyuşunun da başlangıcıydı).

Nasır, Süveyş Savaşı'ndan güçlenmiş olarak çıktı. İlerleyen yıllarda ise Suriye ile ittifak halinde askeri gücünü genişletmeye ve İsrail'e karşı büyük bir saldırı için fırsat kollamaya başladı. Nasır'ın bu yükselişi, İsrail'in tedirginliğini daha da artırıyordu. İsrailli politikacı ve yazar Amnon Rubinstein'a göre, 60'lı yıllar, Altı Gün Savaşı'na dek, İsrail toplumu açısından bir "ulusal sinir bozukluğu" dönemi idi. Nasır'ın Süveyş Kanalı'nı İsrail'e serbest dolaşım hakkı sağlayan uluslararası anlaşmaları hiçe sayarak millileştirmesi ve uluslararası topluluğun da buna karşı hiçbir ses çıkarmaması, İsraillilerin gözünde tüm dünya tarafından "yalnız bırakıldıklarının" ve ciddi bir tehlike ile yüzyüze olduklarının göstergesiydi.¹¹ İsrail'in o dönemdeki Dışişleri Bakanı Abba Eban, bir keresinde bu psikolojiyi şöyle özetlemişti: **"Etrafımıza baktığımızda dünyayı iki parçaya ayrılmış olarak görüyorduk; bizi yok etmek isteyenler ve bizim yok edilmemizi engellemek için hiçbir şey yapmayacak olanlar."**¹²

Oysa eğer İsrail bölgeye yerleştiği ilk günden itibaren -Siyonizmin etkisiyle- zor ve şiddet uygulamak, Arap topraklarını işgal etmek yerine Araplarla barış içinde yaşamayı tercih etseydi, böyle bir korku duymasına da gerek kalmayacaktı. "Kitap Ehli" olan Yahudiler ile Müslüman Araplar, Filistin toprakları üzerinde asırlar boyunca nasıl yaşadılarsa, yine aynı şekilde barış içinde yaşamaya devam edebilirlerdi. Bugün de bu hala mümkündür; ancak İsrail'in saldırgan Siyonist ideolojiden vazgeçmesi ve gerçek bir barışa niyet etmesi gerekmektedir. Siyonistler, ideolojilerinin kendi halkları da dahil olmak üzere, tüm bölge halklarını kana boğduğunu fark etmeli ve dogmatik inançlarından bir an önce kurtulmalıdırlar. Siyonizmin dünya egemenliğini hedefleyen öğretileri, hep daha çok kan dökülmesine neden olacaktır. Bu gerçeği gören Yahudiler de, dindaşlarını Siyonizm tehlikesine karşı uyarmakta, İsrail'in güvenliğini gerçekten sağlamak isteyenlerin Siyonist ideolojiden vazgeçmeleri gerektiğini vurgulamaktadırlar.

Umarız ki Siyonistler de din kardeşlerinin yaptığı bu çağrıya uyarlar ve Filistin'de hem Yahudiler hem de Müslümanlar, karşılıklı saygı ve hoşgörü sergileyerek, adil ve barışçıl bir düzen içinde yaşarlar.

67 ve Sonrası: 'Tüm Dünya Bize Karşı'

İsrail, korktuğu felaketle 60'lı yıllarda karşılaşmadı. Aksine, Arap ordularının komutasındaki büyük yanlışlıkların da etkisiyle, 1967 Haziranı'nda çok büyük bir askeri zafer kazandı.

Mısır, Suriye ve Ürdün, aylardır İsrail'e karşı büyük bir saldırı başlatmaya hazırlanıyorlardı ki, İsrail ani bir karşı-saldırı ile 5 Haziran sabahı savaşı başlattı. Üslerinden havalanıp önce uzun bir süre Akdeniz üzerinde Batı'ya doğru uçan İsrail jetleri, daha sonra ani bir dönüşle Mısır'a yöneldiler. İsrail'den gelecek bir hava saldırısını kuzeyden değil, doğudan beklemekte olan Mısır "gafil" avlandı ve Nasır'ın hava kuvvetlerinin hepsi henüz havalanamadan yerde yok edildi. İsrail ordusu, ilerleyen 5 gün içinde de kendisine saldırmak için hazır bekleyen Arap ordularını birbiri ardına yenilgiye uğrattı. Yahudi devleti, modern tarihte eşine az rastlanır bir askeri başarı göstererek, 6 gün içinde topraklarını yaklaşık üç katına çıkarmıştı. İşgal ettiği topraklar; Batı Şeria ve Gazze'yi yani Filistin'in 1948'deki işgal sırasında "eksik kalan" son iki parçasını, Suriye'ye ait olan Golan Tepeleri'ni, ve Mısır'a ait olan dev Sina Yarımadası'nı içeriyordu.

Bu arada, Batı Şeria ile birlikte Doğu Kudüs de Yahudi devleti tarafından işgal edilmişti. Kutsal şehir, 1948 savaşından beri Doğu ve Batı olmak üzere ikiye bölünmüş durumdaydı. Batı Kudüs, şehrin modern kısmıydı ve İsrail'in elindeydi. Antik dini mabedleri içeren Doğu Kudüs, yani bir anlamda "gerçek Kudüs" ise, Arap tarafında kalmıştı. İsrail, 1967 Savaşı ile kentin bu Doğu kısmını da ele geçirmiş, Yahudi ulusunun sembolü haline gelmiş olan Ağlama Duvarı, 19 yüzyıl sonra yeniden Yahudilerin egemenliği altına girmişti. Siyonizmin Haçlı Seferi, önemli bir zafer kazanmış oluyordu.

Altı Gün Savaşı'ndaki bu başarı, İsrail'in üzerindeki "yok edilme korkusu"nu biraz hafifletti. Yahudi Devleti, çok büyük bir askeri zafer kazanmanın verdiği rahatlıkla, üzerindeki stratejik tehditlere pek fazla aldırmamaya başladı. 67 sonrasındaki dönemde İsrail'de yaşanan büyük ekonomik gelişme ve artan refah da bu rehaveti güçlendirdi. Bir tür "zafer sarhoşluğu" yaşanıyordu. Öyleki, İsrailli generaller, karşılarındaki Arap ordularının kendileri için bundan sonra hiçbir sorun oluşturmayacağını övüne övüne anlatmaya başladılar. Ariel Şaron, 1973'de -Yom Kippur Savaşı'ndan aylar önce- verdiği bir demeçte; **"İsrail süper bir askeri kuvvettir. Avrupa'nın bütün kuvvetleri biraraya gelse, bize ulaşamazlar. İsrail bir hafta içinde Hartum'dan Bağdat'a ve Cezayir'e uzanan bölgeyi ele geçirebilir"** diyordu.¹³ Eski Genelkurmay Başkanı Yigael Yadin ise, "bizim jenerasyonumuzun bir daha 1948 ya da 67'deki gibi büyük bir savaş yaşayacağını sanmıyorum" demişti.¹⁴

Ancak bu, madalyonun yalnızca bir yüzüydü. İsrail, belki askeri alanda "yok edilme korkusu"nu hafifletmişti, ancak "kuşatılma" duygusu bu kez politik alanda İsrail'i etkisi altına aldı. 67 Savaşı'ndaki işgal, hiçbir ülke tarafından tanınmadı, aksine başta Üçüncü Dünya ülkeleri olmak üzere çok sayıda devlet İsrail'i açıkça kınadı ve onunla olan diplomatik ilişkilerini kesti. Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi, 242 sayılı ünlü kararı

ile, İsrail'i işgal ettiği topraklardan çekilmeye çağırırdı. Dahası, İsrail'in her zaman için dost olarak kabul ettiği Avrupa ülkeleri bile Tel Aviv'e tavır koydular.

En dramatik dönüşü, Fransa lideri Charles de Gaulle yaptı. Fransa, 67 savaşı öncesinde İsrail'in en yakın askeri müttefiki konumundaydı. İki taraf arasındaki askeri ittifak, nükleer silahlara, Fransa'nın Cezayir'deki kolonyal mücadelesine ve 56'daki Süveyş Savaşı'na kadar uzanıyordu.¹⁵ Bu yıllarda İsrail'i "Fransa'nın dostu ve müttefiki" olarak tanımlayan De Gaulle, Altı Gün Savaşı ile tüm politikasını ve söylemini değiştirdi. Fransa, sürdürdüğü işgal nedeniyle İsrail'i sert biçimde kınadı ve Arap yanlısı bir politika izlemeye başladı. Hatta, De Gaulle, İsrail'in "elitist, kibirli ve hegemonyacı Yahudi karakterine" uygun davrandığını öne süren bir demeç verdi.¹⁶

Tüm bu gelişmeler, İsrail toplumunda dış dünyaya karşı büyük bir tepki ve güvensizlik doğmasına neden oldu. Siyonistler, İsrail halkına *goyim*'in (Yahudi-olmayanlar) asla Yahudilere dost olamayacağı şeklindeki Talmud kökenli Yahudi inancının telkinini yapıyorlardı. Amnon Rubinstein, bu psikolojinin, o yıllarda İsrail'de çok yaygın olan bir şarkı tarafından özetlendiğine dikkat çekiyor:

Tüm dünya bizim karşımızda
Bu eski bir hikayedir aslında
Bize atalarımız tarafından öğretilen
Ve söylenip birlikte dans edilmesi gereken...
... Eğer tüm dünya bize karşı ise
Hiç umurumuzda değil
Eğer tüm dünya bize karşı ise,
Tüm dünyaya lanet olsun!...¹⁷

Bu "tüm dünya"ya, Rubinstein'ın da vurguladığı gibi, bir tek ABD ve bir de Hollanda dahil değildi.¹⁸ Bunun dışındaki tüm ülkeler, "İsrail'in yok olmasını isteyenler ve yok olmasına engel olmayacaklar" sınıfına giriyorlardı. "Kuşatılma" duygusu, global düzeyde kaplıyordu Yahudi devletini.

"İsrail'in kendinden başka dostu yok" sloganı ile de özetlenen bu sosyo-psikoloji, 67'deki büyük askeri zaferin "yok edilme korkusu"nu yok etmesine engel oldu. İsrail uluslararası alanda bir "parya devlet" haline geldikçe, toplumda kuşatılma duygusu ve endişe yayılıyordu. Nitekim, askeri zafer de çok geçmeden boşa çıkacaktı.

Yom Kippur Savaşı

Nasır, Altı Gün Savaşı'nda yaşadığı yenilginin şokunu atlattıktan sonra, bir kez daha savaş için kolları sıvadı. Nisan 1968'de, kaybettiği toprakları Mısır'a kazandırmak için üç aşamalı bir strateji açıkladı. Buna göre, önce Mısır ordusu yeniden güçlendirilecek, "caydırıcı savunma" uygulamalarına gidilecek ve sonunda "saldırganlığın geri püskürtülmesi" yani 67'de kaybedilen toprakların -ve belki de daha

da fazlasının- geri alınması gerçekleşecekti. Kısacası, Mısır yeni bir savaşın hazırlığına başlamıştı.

Soyvet silahları ile ordusunu tahkim eden Nasır, Mart 1969'da Altı Gün Savaşı'nı bitiren ateşkesi tanımadığını açıkladı ve aylar sürecektir olan düşük yoğunluklu bir "yıpratma savaşı"na başladı. İsrail hedeflerine aylar boyunca düzenlenen küçük çaplı saldırılar, ancak Mısır'ın Kanal boyundaki şehirlerinin İsrail uçakları ve ağır topçusu tarafından bombalanması ile sona erdi. Mısır, İsrail'le yeniden ateşkes imzalamak zorunda kaldı.

Tüm bu olaylar, İsrailli liderleri sahte bir güvenlik hissine kaptırdı. Az önce değindiğimiz gibi, İsrail'in askeri yönden "yenilemez" olduğuna ve dahası Arapların bir daha kendilerine asla saldırmaya cesaret edemeyeceklerine dair bir tür batıl inanca kapıldılar. Golda Meir-Moşe Dayan ikilisi tarafından yönetilen hükümet, Mısır'da Enver Sedat'ın 1970'de iktidara gelişiyle yaşanan değişikliğin üzerinde de fazla durmadı.

Ve 1973'e gelindi. İsrail gizli servislerinden ve askeri uzmanlarından gelen bazı raporlarda, Arapların yoğun bir silahlanma faaliyeti içinde oldukları ve bir saldırı başlatabilecekleri bildiriliyordu. Ancak hükümet bunları fazla ciddiye almadı. Ciddi bir hata yaptığı da bir süre sonra ortaya çıktı: Yahudilerin Yom Kippur bayramı sırasında, 6 Ekim günü, Mısır ve Suriye orduları ani bir saldırı başlattılar. Mısır ordusu, Kanal'ı geçip İsrail kontrolü altındaki Sina'ya girerek 67 savaşından sonra oluşturulmuş olan ve "geçilemez" sayılan "Bar-Lev Hattı"nı yarmaya başladı. Suriye ise başarılı bir operasyonla Golan Tepeleri'nde ciddi bir ilerleme kaydetti. İsrailliler, bir anda büyük bir şok yaşadılar. Askerler, kutsal Yom Kippur'u kutlamak için toplandıkları sinagoglardan apar topar cepheye yollandılar, İsrail radyosu ise Yom Kippur'da geleneksel olarak koruduğu sessizliğini bozarak alarm verdi. Savunma Bakanı Moşe Dayan, savaşın ikinci günü her iki cepheyi de gezdiğinde büyük bir ümitsizliğe kapılmış ve "Üçüncü Tapınak'ın yok edilmesi" olasılığından söz etmişti.¹⁹ (Hz. Süleyman tarafından inşa edilen Kudüs'teki Tapınak, tarihte iki kez yok edilmiştir. Bugün bazı İsrailliler, Yahudi devletini "Üçüncü Tapınak" olarak yorumlarlar). Bu panik atmosferi içinde İsrailliler, "son koz"ları olan nükleer silahlarını kullanmayı düşündüler; Necef Çölü'nün derinliklerindeki nükleer başlıklı Jericho füzeleri, ateşlemeye hazır hale getirildi.²⁰

Ancak *Zahal* (İsrail Ordusu), büyük kayıplar vererek de olsa, 9 Ekim günü Arap ilerleyişini konvansiyonel silahlarıyla durdurdu. Bir süre sonra da Suriye ordusu Golan'da durduruldu. Buna karşın çok daha güçlü ve stratejik konumu daha avantajlı olan Mısır ordusuyla yapılan savaş uzun sürdü. İki taraf arasında Sina Yarımadası'nda yapılan ve çok kanlı geçen tank savaşını İsrail'in lehine çeviren en büyük faktör ise, genel kabule göre, savaşın ikinci gününden itibaren Washington'ın İsrail'e yaptığı yoğun silah sevkiyatıydı.

O tarihe dek ABD'nin yapmış olduğu bu en büyük silah sevkiyatı, İsrail'in Washington'daki en önemli dostu olan Dışişleri Bakanı Henry Kissinger tarafından organize edilmişti. 7 Ekim günü küçük uçaklarla başlayan yardım, 13 Ekim'den itibaren

dev bir kampanyaya dönüştü ve savaşın sona ermesinden sonra üç hafta daha devam etti. Amerikan Hava Kuvvetleri'nin en büyük nakliye uçakları olan C-5 ve C-141'lerin içinde, 22.497 ton ağır silah ve cephane sevk edildi. 26 bin askeri ve sivil personelin görev aldığı bu dev sevkiyat, Amerikan ordusunun, 1990'daki Körfez Savaşı hariç, tarihte yaptığı en büyük havadan transferdi. Transfer o denli yoğun ki, bir yoruma göre, "Amerika ile İsrail arasındaki gökyüzü, dev nakliye uçaklarıyla kararmış" durumdaydı.²¹

Bu silah sevkiyatı, askeri yönden olduğu kadar, hatta belki de daha çok, moral yönünden İsraililere yaramıştı. Sevkiyatı düzenleyen üst düzey bir Amerikan subayına göre, "İsraililer askeri açıdan silahlara o kadar da muhtaç değildiler; bu aslında psikolojik ve moral destek olarak önem taşıyordu."²² Herkesin ortak görüşü, Tel-Aviv'in hemen dışındaki Lod Havaalanı'na uçan dev nakliye uçaklarının görüntüsünün, İsrail halkının moral durumu üzerinde "hesaplanamaz bir etki" yarattığı yönündeydi.²³ Kısacası sevkiyat, asıl olarak "yok edilme korkusu"nun yenilmesine yaramıştı.

İsrail, 26 Ekim günü fiili olarak sona eren savaşla birlikte derin bir nefes aldı. Araplar, geri aldıkları topraklardan yeniden çıkartılmışlar ve "denize dökülme" tehlikesi atlatılmıştı. Ancak bu bile İsraililer için yeterli olamadı. Arap ordularının birkaç gün süren ilerleyişi dahi büyük bir psikolojik şok yaratmıştı. Bunun yanında 2.700 İsrail askeri yaşamını yitirmişti, 3 milyonun biraz üzerinde bir nüfusa sahip olan bir ülke için çok büyük rakamdı bu. Bu kayıp, ülke nüfusuna oranlanırsa, 170 bin Amerikan askerinin ölmesiyle eşdeğerdi.²⁴

Dahası, Yom Kippur'un ardından, İsrail'in uluslararası topluluktan gördüğü tepki de iyice arttı. Üçüncü Dünya ülkeleri, İsrail'i çok şiddetli bir biçimde protesto ettiler. Batılı ülkelerin -ABD hariç- İsrail'e karşı koydukları tavır daha da sertleşti. "Kuşatılma" duygusu, Birleşmiş Milletler Genel Kurulu'nun aldığı "Siyonizm ırkçılıktır" kararıyla yeni bir gerekçe daha buldu.

Tüm bunlar, İsrail'deki "ulusal sinir bozukluğu"nın dozunu iyice yükseltti. Bir taraftan İsrail'i kınayan ve giderek bir "parya devlet" haline getiren uluslararası topluluğa ve özellikle de Üçüncü Dünya ülkelerine duyulan tepki, öte taraftan Arapların Yom Kippur sırasında elde ettikleri geçici başarının yarattığı tedirginlik, İsrail toplumunu derinden etkiledi. Golda Meir'in Başbakanlığındaki İşçi Partisi hükümeti istifa etti ve yerine 67 savaşının "muzaffer komutanı" Yitzhak Rabin kabineyi kurdu. Ancak bu bile İşçi Partisi'ni "Yom Kippur depremi"nden kurtaramadı; 1977 yılındaki seçimleri İsrail tarihinde ilk kez sağ bir Parti (Likud) kazandı.

"Yom Kippur depremi", Siyonistlere, yenilmez ve yerinden sökülmez bir askeri güç olmadıklarını, ancak başka bir ülkenin (ABD'nin) büyük yardımları sayesinde varlığını koruyabilen ve daimi tehdit altında bulunan bir "ada" olduklarını hissettirdi. Altı Gün Savaşı öncesinde Başbakan Moşe Arens, "ölümle bizim aramızda sadece Zahal duruyor, yalnızca Zahal" demişti²⁵; şimdi ise *Zahal* bile yetmiyordu, ABD'nin yoğun desteğine ihtiyaç vardı. Oysa ABD bir gün İsrail'i desteklemekten vazgeçebilir ya da bunu yapacak

gücü yitirebilirdi. Yom Kippur sonrası dönemde, Tevrat'ın Tekvin kitabından alınarak İsrail'de hemen her dükkana ya da arabaya yapıştırılan bir cümle, bu korkunun ifadesiydi: "Sakın korku duyma, ey Benim kulum Yakub".²⁶

Ve sonuçta "Yom Kippur Depremi", Siyonistleri geri adım atmaya zorladı. İsrail karşıtı Arap cephesinin en önemlisi olan Mısır'ı tehlike olmaktan çıkarmak için Sina'yı geri vermeyi kabullendiler ve 1979'da imzalanan Camp David Barışı ile de bu geri adım hayata geçirildi.

Ancak Camp David'den sadece birkaç ay sonra gerçekleşen bir başka önemli olay, İsrail'e yönelik yeni ve büyük bir tehdidin de çekirdeğini içinde barındırıyordu. İsrail'in çok yakın bir müttefiki olan İran diktatörü Şah Rıza Pehlevi devrilmiş ve yerine farklı bir "dünya görüşü"ne ve dış politika anlayışına sahip olan İran İslam Cumhuriyeti kurulmuştu. İki yıl sonra, yeryüzünde İsrail ile barış imzalamış olan yegane lider, yani Enver Sedat, Yom Kippur Savaşı'nın yıldönümü nedeniyle yapılan bir askeri geçit töreni sırasında profesyonelce tasarlanmış bir suikastle öldürüldü.

Ortadoğu İsrail için "güvenli" değildi ve tüm işgal ettiği bölgelerden çekilip Araplarla adil bir barış yapmadığı sürece asla da öyle olmayacaktı. Sedat'ın öldürülmesinden bir yıl sonra İsrail ordusu, uzun zamandır kendisi için büyük bir sorun haline gelmiş olan Filistin Kurtuluş Örgütü'nü (FKÖ) çökertmek amacıyla Lübnan'a girdi. FKÖ, 1990'larda İsrail'le uzlaşmaya ya-naşacak, ama bu kez de az önce sözünü ettiğimiz yeni tehdid, yani İran ve İran tarafından desteklendiği düşünülen direniş örgütleri Siyonistleri rahatsız etmeye başlayacaktı.

Yahudi devleti, bir türlü etrafı tarafından kabul edilmiyor, bir türlü "emniyet" bulamıyordu. Çünkü bu coğrafyaya kan dökerek girmişti ve kan dökmeye devam ediyordu. Bu politikadan vazgeçmediği sürece, Ortadoğu'daki Müslüman Araplarla kalıcı bir barış yapması ve böylece güvenliğe kavuşması mümkün olmuyordu.

İsrail'in Yok Edilme Korkusunun Aşılamazlığı

Önceki sayfalarda göz attığımız İsrail'in kısa tarihi, bizlere "yok edilme korkusu"nun İsrail için daimi bir endişe olduğunu ve Siyonist ideolojiden vazgeçmediği sürece de kolay kolay yok olmayacağını göstermektedir. Yahudi devleti, kurulduğu günden bu yana bu korkuyla yaşamakta ve bunu aşamamaktadır. Bu korkuya neden olan siyasetlerini değiştirmek yerine, büyük güçlerin desteğini alarak güvenlik sağlamaya çalışmak Siyonistlerin önemli stratejilerinden biridir. ABD'de yürütülen yoğun lobi faaliyetlerinin de ana amacı budur. ABD'nin tam desteğini arkasına alan bir İsrail'in pek çok tehlikeden korunacağı düşünülmektedir. Ne var ki, değişen dünya dengeleri çok farklı gelişmelere neden olabilir. 20 sene sonra, 30 sene sonra, 50 sene sonra nasıl bir dünya ve Ortadoğu tablosunun ortaya çıkacağını tahmin etmek mümkün değildir.

Üstelik İsrail'in hem kendi varlığını hem de vatandaşlarının geleceğini güvence altına alabilmesinin yegane yolu barışçıl ve uzlaşmacı bir siyaset izlemesi olacaktır. Bu siyaset çerçevesinde, İsrail'in komşularının ya da Müslümanların güçlenmesinden endişe duymasına da gerek yoktur. Çünkü bölgedeki Yahudilerin güvenliği en iyi şekilde, gerçek Kuran ahlakını yaşayan güçlü Müslüman devletler tarafından sağlanabilir. Tarihte olduğu gibi bugün de Müslümanların idaresi, tüm dinlerin mensuplarının birarada huzur içinde yaşayabilecekleri güvenli bir ortam oluşturacaktır. İslam ahlakı itidalli ve sağduyulu davranmayı teşvik eder ve bu anlayışa sahip Müslümanların varlığı, tüm halkların güvencesi olacaktır.

Samuel Huntington'ın öngördüğü "Medeniyetler Çatışması" tezinin asıl olarak İsrail lobisinden destek görmesinin ve zaten İsrail kaynaklı olmasının anlamı da budur. Yahudi devleti, kendisi için en büyük tehdit olarak gördüğü İslam dünyasını Batı ile çatıştırmak istemektedir. Ya da, Kudüs İbrani Üniversitesi'nden Israel Shahak'ın deyişiyle, **"Anti-İslami bir Haçlı Seferi"**nin liderliğini yapmaya soyunmaktadır ve **"İslam'a karşı girişilecek olan savaşta, Batı'nın öncülüğünü yapmak hedefinde"**dir.²⁷

İşte İsrail'in tüm uzun vadeli stratejisinin temeli, bu global denkleme dayanmaktadır. Yahudi devletinin, içinde bulunduğu Müslüman coğrafyada bugüne kadar sürdürdüğü saldırgan ve işgalci politikalarını sürdürerek kalması, çok zordur. .

Bu nedenle, İsrail asla "yok edilme korkusu"nu aşamaz. Hayfa Üniversitesi'nden Benjamin Beit-Hallahmi, bu yenilemez korkuya değinir ve şöyle der:

1187 yılındaki Hittin Savaşı, bugün Ortadoğu'daki hemen hiç kimse tarafından unutulmuş değildir. Bu, Selahaddin'in Haçlı ordusunu yendiği büyük savaştır. Hittin bugün İsrail'de, Taberiye yakınlarındadır. Ancak bu büyük savaşın yapıldığı yere, yoldan geçenlere bu tarihsel olayı hatırlatacak hiçbir işaret, hiçbir yazı konulmamıştır. Çünkü İsrailliler Hittin'i hatırlamak istemezler, Hittin hakkında düşünmek istemezler. Çünkü

bu savaş, onlara Hittin'in yeni bir benzerinin kendi başlarına gelebileceği ihtimalini hatırlatmaktadır.²⁸

İsrail'in Ortadoğu'ya bakışını anlamak için öncelikle işte bu "yok edilme korkusu"nın farkında olmak gerekir.

Bu bölümde incelediklerimiz, bizlere İsraililerin siyaset anlayışında "yok edilme korkusu"nın ne denli büyük bir yeri olduğunu gösterdi. Dünyadaki devletlerin çok büyük bir bölümü, bu tür bir korkudan, yani etrafındaki düşmanlar tarafından yok edilme endişesinden uzaktır. Kuşkusuz her devlet kendi "bekası" ile ilgili olarak düşünür ve bir ülkenin içindeki bazı siyasi gruplar da "devletin bekası" için çalışırlar; ancak bu beka endişesinin tüm siyasi düşüncelere etki eden büyük bir "sendrom" haline gelmesi, çok az devlete mahsus bir durumdur.

Bu çok az devletin belki de en önde geleni olan İsrail, siyasi ve askeri enerjisinin büyük bölümünü Ortadoğu'daki varlığını güvence altına almak için kullanmakta, tüm uzun vadeli stratejilerini bu noktaya dayandırmaktadır.

Nitekim bir sonraki bölümde, Yahudi devletinin, muhtemel bir Hittin tehlikesinden korunmak ve bölgedeki varlığını sağlama almak amacıyla tüm Ortadoğu'yu kapsayan dev bir "beka stratejisi" geliştirdiğini inceleyeceğiz. Daha sonra da, İsrail'in söz konusu stratejisinin Ortadoğu'yu nasıl etkilediğini araştırarak ve bir ucu mevcut Irak Savaşı'na kadar uzanan dev bir "bölgesel düzenleme"yi ortaya çıkaracağız.

İSRAİL'İN NİL'DEN - FIRAT'A HAYALİ

Vaat edilmiş topraklar kavramı, Siyonizmi bilen,İsrail devletinin tarihi hakkında az da olsa bir bilgi sahibi olan pek çok insan için tanıdık bir kavramdır. Bu kavramla, Siyonistlerin, Yahudilerin mutlaka bir gün ele geçireceklerine inandıkları topraklar ifade edilir. Diğer bir deyişle, Siyonistlerin hayalini kurdukları dev bir harita söz konusudur.

Bu haritanın boyutları nedir acaba? Bu soruya cevap ararken, İsrail'in en ünlü entelektüellerinden biri olan ve geçtiğimiz yıllarda yaşamını yitiren Israel Shahak'ın yazılarına başvurabiliriz. Shahak, Siyonizmi ve Yahudi dinindeki bazı tutucu yönleri eleştiren eserleriyle tanınan bir aydındır. Yazdığı *Jewish History, Jewish Religion: The Weight of Three Thousand Years* (Yahudi Dini, Yahudi Tarihi: Üç Bin Yılın Ağırlığı) adlı kitabında, "Yahudi ideolojisi" dediği bir kavramı inceler. Yahudi ideolojisi, İlahi bir din olan Yahudiliği, aşırı milliyetçi bir öğreti olarak yorumlayan geleneği ifade etmektedir. Shahak'a göre Ortaçağ'da gelişen bu gelenek, modern dönemde de Siyonizmle ifade bulmuştur.

Shahak'a göre İsrail devletinin politikalarında da söz konusu "Yahudi ideolojisi"nin büyük rolü vardır.

Israel Shahak, "Yahudi ideolojisinin İsrail devletine empoze ettiği temel düşüncelerden biri, 'Vaat Edilmiş Topraklar' kavramıdır" dedikten sonra bu kavramı şöyle açıklar: "Yahudi ideolojisi, Tanrı tarafından İsrailoğullarına Kutsal Kitap'ta vaat edilen ve tarihte bir zamanlar da Yahudi bir Kral tarafından yönetilmiş olan toprakların, bugün de İsrail devletine ait olması gerektiğini öngörür; çünkü İsrail bir 'Yahudi devleti'dir."²⁹

"Yahudilere vaat edilen topraklar" ise, Eski Ahit'e göre "Nil'den Fırat'a" uzanan ünlü coğrafyayı kapsamaktadır. Muharref Tevrat'ın Tekvin kitabının 15. Bab'ında şöyle yazar:

O günde Rab, Abraham'la ahdedip dedi: **Mısır ırmağından büyük ırmağa, Fırat ırmağına kadar** bu diyarı, Kenileri ve Kenizzileri ve Kadmonileri ve Hittileri ve Perizzileri ve Refaları ve Amorileri ve Kenanlıları ve Girgaşileri ve Yebusileri senin zürriyetine (soyuna) verdim.

Tesniye kitabında ise (12:25) aynı "kutsal sınırlar" şöyle çizilir:

O zaman Rab bütün milletleri önünüzden kovacak ve sizden büyük ve kuvvetli milletlerin mülkünü alacaksınız. Ayak tabanınızın basacağı her yer sizin olacak, **sınırlarınız çölden ve Lübnandan, ırmaktan, Fırat ırmağından garp denizine kadar olacaktır.** Önünüzde kimse duramayacak, Allahınız Rab size söylediği gibi, dehşetinizi ve korkunuzu ayak basacağınız bütün diyar üzerine koyacaktır.

Muharref Tevrat'ta tarif edilen bu sınırların, günümüzde hangi devletlerin topraklarına dahil olduğuna baktığımızda ise oldukça ilginç gerçeklerle karşılaşırız.

Yahudi dini otoriteleri, söz konusu toprakların tam tarifi konusunda farklı fikirler öne sürmüşlerdir, ancak en geniş kapsamlı ve en çok kabul gören haritanın hangi bölgeleri kapsadığı İsrail Shahak tarafından şöyle açıklanır:

İsrail Toprakları'nın Tevratsal sınırlarını gösteren farklı haritalar içinde en büyük sınırlara sahip olan versiyon, şu bölgeleri içine alır: Güneyde tüm Sina Yarımadası ve buna ek olarak Kuzey Mısır'ın Kahire'ye kadar uzanan bir parçası; doğuda, Ürdün'ün tamamı ve Suudi Arabistan'ın kuzey bölgesi; Kuveyt'in tümü ve Irak'ın çok büyük bir bölümü; kuzeyde Lübnan'ın ve Suriye'nin tamamı ve buna ek olarak Türkiye'nin Van Gölü'ne kadar uzanan büyük bir parçası; ve batıda Kıbrıs. Bu sınırlar hakkında yapılmış çok geniş kapsamlı araştırmalar, devlet desteğiyle, atlaslara, kitaplara ve makalelere dökülmekte ve okullarda bu sınırların propagandası yapılmaktadır. Başta Gush Emunim olmak üzere kimi etkili dini gruplar, söz konusu coğrafyanın İsrail tarafından fethedilmesini istemekle kalmamakta, bu fethin ilahi bir emir olduğuna inanmaktadırlar.³⁰

Shahak'a göre, İsrail'de "Tevratsal Sınırlar" (Biblical Borders) denildiğinde anlaşılan harita -Türkiye'nin Güneydoğusu'nu ve Kıbrıs'ı da içeren- söz konusu coğrafyadır. (Biraz daha "sınırlı" olan bir ikinci versiyona ise "Tarihsel Sınırlar" adı verilir.) En önemlisi, "aşırı milliyetçi çevrelerde çok popüler olan" bu "Tevratsal Sınırlar" hakkında, "ne İsrail'de ne de onun diasporadaki destekçileri arasında bu kavramın geçerliliğine yönelik hiçbir itirazın var olmayışı"dır. "Tevratsal Sınırlar"a prensip olarak karşı çıkanlar, Shahak'ın bildirdiğine göre, İsrail'in bir "Yahudi devleti" olmasına karşı çıkan küçük bir azınlıktan ibarettir. Bunların dışında, "Tevratsal Sınırlar"ı savunanlara yapılan yegane eleştiri, "İsrail'in henüz bu sınırlara ulaşacak kadar güçlü olmadığı" yönündedir.³¹ En ılımlı kanat ise, bu sınırların fethedilmesinin ileriki bir tarihe bırakılması gerektiğini, bir gün "barışçı bir fetih" ile bu toprakların ele geçirileceğini, Arapların bu toprakları vermeye "ikna edileceği"ni öne sürmektedir.

Ariel Şaron, Mayıs 1993'te yapılan Likud Kongresi'nde, İsrail'in "Tevratsal Sınırlar"ı resmi politika olarak benimsemesini önermiştir. Bu teklife karşı ne Likud'un içinden ne de diğer partilerden ciddi bir tepki gelmiştir, gelen tepkiler ise yine "ilkesel" boyutta değil, "pragmatik" boyuttadır. Şaron'u eleştirenler, İsrail'in bu coğrafyayı ele geçirecek ve elinde tutacak güce henüz sahip olmadığı argümanına dayanmışlardır.³²

Buna karşın, başta da belirttiğimiz gibi, "Tevratsal Sınırlar"a ilkesel olarak karşı çıkanlar, İsrail'in bir "Yahudi devleti" olmaktan vazgeçmesi, Doğu Kudüs dahil işgal edilen topraklardan çekilmesi ve burada bir "Filistin Devleti"nin kurulması gerektiğine inanan ve küçük bir azınlıktan ibaret olan gerçek barış yanlılarıdır yalnızca. Siyonizmin etkisi altında kalan çoğunluk, "Tevratsal Sınırlar"ı ilkesel olarak kabul etmektedir. Çünkü bu çoğunluk "Yahudi ideolojisine" bağlıdır ve o "ideoloji"nin bu konudaki hükümleri gayet açıktır. Öte yandan, son dönemlerde yaşanan gelişmeler barış yanlısı İsraillilerin de sayısını gittikçe artırmaktadır. İsrail ordusunda görev yapan bazı askerler

dahi, Siyonizmin saldırganlığına karşı çıkararak, işgal altındaki topraklarda askerlik yapmak istemediklerini açıklamaktadırlar. Gerçekleri görenlerin çoğalması, Siyonizmden etkilenenlerin de doğruya ulaşabilmelerinde yol gösterici olacaktır.

Bununla birlikte radikallerin faaliyetleri de devam etmektedir. İsrail'deki radikal çevrelerce yazılıp okullara dağıtılan bir prensipler bildirgesinde şöyle denmektedir:

Biz burada en uygun yayılma yönteminden söz ediyoruz... **Politik açıdan, (Kuzey'de) ulaşmamız gereken sınır Fırat ve Dicle nehirleridir.** Bu Halakha'da (Yahudi şeriatında) yazılıdır. Dolayısıyla bu konuda herhangi bir anlaşmazlık olamaz. Tartışılabilir tek konu, bunun nasıl hayata geçirileceğidir. Ancak dediğimiz gibi, **İsrail topraklarının sınırları bellidir,** bu konuda tartışılacak hiçbir şey yoktur, hükümler açıktır.³³

Siyasi Siyonizmin kurucusu olan Theodor Herzl, 1897 yılında Basel'deki Siyonist Kongre'nin açılışında "kuzey sınırlarımız Kapadokya'daki dağlara kadar dayanır, güneyde de Süveyş Kanalı'na (Nil nehri). Sloganımız, David ve Solomon'un Filistinli olacaktır" derken aynı sınırları kastetmiştir. David Ben-Gurion da 1948 yılında İsrail devletinin kuruluşunu ilan ettiği ünlü konuşmasında aynı haritayı çizer:

Filistin'in bugünkü haritası İngiliz manda yönetimi tarafından çizilmiştir. Yahudi halkının, gençlerimizin ve yetişkinlerimizin yerine getirmeleri gereken bir başka harita daha var; Nil'den Fırat'a kadar.

"Yahudi ideolojisi"nin Yahudi devletine çizdiği bu harita, takdir edilir ki, çok büyük coğrafyayı kapsamaktadır ve yerine getirilmesi de son derece zor bir hedeftir. Sahip olduğu Yahudi nüfusu hala 5 milyonu bulmayan İsrail'in bu denli dev bir bölgede hegemonya elde etmesi, görünür bir gelecekte mümkün dahi sayılamaz. Ancak gözükendir ki, Siyonistler, bu haritayı nihai hedef olarak benimsemekten yine de vazgeçmemektedir.

Bu emperyal yaklaşım, daimi bir endişe içinde yaşayan bir ülke için son derece lüks sayılabilir elbette. Yahudi devleti, başta da belirttiğimiz gibi, Nil'den Fırat'a uzanan dev coğrafya şöyle dursun, Batı Şeria ve Gazze Şeridi'ni bile kontrol altında tutmakta zorlanmış ve bu yüzden FKÖ ile barış masasına oturmuştur. Bu noktadan bakıldığında, kendi varlığını sürdürebilmenin endişesi içinde olan küçük bir devletin, tüm Ortadoğu'yu kapsayacak bir hegemonyanın peşinde koşması tamamen çelişkili gözükmemektedir.

Ama ne ilginç, Yahudi devleti tam da bu çelişkili pozisyonudadır. Çünkü, yanyana bulunduğu tam bir zıtlık arz eden yok edilme korkusu ile "Nil'den Fırat'a" uzanan emperyal vizyonu birleştirerek ortaya bir sentez çıkarmaktadır.

Sentez şudur: **Yahudi devleti, "yok edilme korkusu"nu aşmak için, "Yahudi ideolojisi" tarafından kendisine gösterilen emperyal vizyona sadık kalmalıdır.** Bir başka deyişle, **eğer yok edilme korkusunu aşmak ve Ortadoğu'yu güvenli bir yer haline getirmek istiyorsa, bunu Nil'den Fırat'a uzanan coğrafya üzerinde hegemonya kurarak gerçekleştirmelidir.** En iyi savunmanın saldırı olduğu

şeklindeki eski -aynı zamanda son derece yanlış olan- kurala uygun olarak şekillenen bu sentez, Ortadoğu'nun Yahudi devleti için bir "hayat sahası" haline getirilmesini öngörmekte ve bunun da İsrail'in bekasının tek yolu olduğunu savunmaktadır.

Sentezin en somut sonucu ise, Nil'den Fırat'a uzanan dev coğrafyayı kapsayan bir "beka stratejisi"dir.

İSRAİL'İN ORTADOĞU STRATEJİSİ

Önceki bölümde, Arap dünyasını 1950'lerin başından itibaren dönüştürmeye başlayan radikalizasyon dalgasından söz etmiştik. İsrail, bu dalganın kendisinde uyandırdığı endişeye karşı kayıtsız kalmadı. Yahudi devleti, aksine, giderek radikalleşen Ortadoğu'da hayatta kalabilmek için çok geniş kapsamlı bir beka stratejisi geliştirdi. **Strateji, Ortadoğu ülkelerinin pasifleştirilmesini öngörüyordu.** Bunun için yapılması gereken iki önemli işten biri, Ortadoğu'nun bir sömürge bölgesi olarak kalmasını sağlamaktı. İngilizlerin Mısır'ı terk etmesini engellemeyi amaçlayan Lavon Olayı, bu büyük planın başarısız bir parçasıydı yalnızca.

Ben-Gurion, Ekim 1956'da Fransa ve İsrail liderleri arasında yapılan Sevr Konferansı'nda ortaya attığı Ortadoğu "yerleşim" planında şöyle bir öneri getirmişti:

Ürdün'ün var olma hakkı yoktur ve bölünmelidir. Ürdün ırmağının doğu yakası Irak'a katılacaktır ve Arap mültecileri buraya yerleşecektir. Batı Şeria, özerk bir bölge olarak İsrail'e verilecektir. Lübnan, Hristiyan bölümünün dengesini bozan Müslüman bölgelerden kurtarılacaktır. Irak, Doğu Şeria ve Güney Arap Yarımadası İngilizlerin olacaktır. Süveyş Kanalı milletlerarası olacak ve Kızıldeniz boğazları İsrail kontrolü altına alınacaktır.³⁴

Kısacası Ben-Gurion, Ortadoğu'nun İsrail açısından güvenli hale getirilmesi için bazı bölgelerin İsrail tarafından işgal edilmesini, bazı bölgelerin de İngiltere gibi Batılı güçler tarafından yeniden sömürgeleştirilmesini istiyordu. Bölge tekrar sömürgeleştirilecek ve İsrail bu işin gerçekleşmesine yardım edecekti. Hayfa Üniversitesi'nden Benjamin Beit-Hallahmi, bu konuda şöyle diyor: "1950'lerin ilk yıllarından itibaren, İsrail liderleri Üçüncü Dünya'da ve Ortadoğu'da kolonileşmenin yıkılmasına yönelik olarak yapılan her hareketin İsrail için bir tehdit unsuru olduğunun farkındaydılar ve buna göre davranıyorlardı."³⁵

İsrail'in Batı Emperyalizmine İhtiyacı

Anti-emperyalist hareketlere karşı sömürgeci güçlerin desteklenmesi, İsrailliler açısından yalnızca politik bir strateji değil, aynı zamanda sosyolojik ve psikolojik bir dünya görüşüydü. İsrail, içinde yaşadığı "Üçüncü Dünya"ya nefret ve endişe ile bakıyor, bu dünyayı asırlardır sömürmüş olanları ise doğal bir müttefik olarak görüyordu. Bu bakış açısı, aslında henüz İsrail kurulmadan bile Siyonist liderlerin zihnine egemendi. Sağ-kanat Siyonizmin kurucusu ve lideri Vladimir Jabotinsky, şöyle demişti:

Siyonizmin esas amacı tüm Akdeniz'i Avrupa ellerinde tutmaktır... Bu durumda, örneğin Suriye'nin bağımsızlığı söz konusu bile olamaz... Bu konu Fransa, İtalya ve İngiltere tarafından anlayışla karşılanacaktır, çünkü kendi koloni imparatorluklarının korunmasına yöneliktir... Biz her türlü Doğu-Batı çatışmasında Batı'dan yana oluruz... Biz bugün bu kültürün en sadık ve önde gelen taşıyıcılarıyız. İngiliz İmparatorluğunun yayılması bizim İngilizlerden bile daha çok işimize gelir.³⁶

Ben-Gurion ise, aynı mantığı koruyarak Ocak 1957'de şöyle diyordu: "Bizim varlığımız ve güvenliğimiz açısından, bir Avrupa ülkesinin dostluğu tüm Asya insanların görüşlerinden daha önemlidir."³⁷ İsraili gazeteci A. Schweitzer ise Moşe Dayan'ın "vizyonunu" şöyle özetliyordu: "Ona göre, Yahudi halkının bir görevi vardır, özellikle de İsraili olanların. İsrail, dünyanın bu yanında, Nasır'ın Arap milliyetçiliğinin başlattığı akımlara karşı Batı'nın bir uzantısı olarak kaya gibi sert olmalıdır."³⁸

Nitekim Nasır kısa süre içinde ABD ve İngiltere ile sürdürdüğü sıcak ilişkileri kesti ve giderek Sovyetler Birliği'ne yanaştı. Bu durum, "sömürgeciler" ile İsrail'i fazla zaman geçmeden müttefik haline getirdi. İsrail'in, Nasır'ın 1956 yılında Süveyş Kanalı'nın millileştirme girişiminin ardından İngiltere ve Fransa ile birlikte düzenlediği askeri saldırı, "sömürgecilerle ittifak" stratejisinin fiiliyata geçmiş haliydi.

"Sömürgecilerle ittifak" stratejisinin en somut ve verimli sonucu ise, 1950'li ve 60'lı yıllarda İsrail ile Fransa arasında kurulan iş birliği oldu.

İsrail-Fransa İttifakı ve Cezayir'in Bağımsızlığı

Bu dönemde İsrail, Fransa'ya sömürgelerini koruması için çok büyük bir destek verdi. Hallahmi'ye göre; "Fransa da, İsrail de Kuzey Afrika ve Ortadoğu'daki dekolonizasyon (sömürgeci kurtulma) hareketlerini durdurmayı hedefliyordu. Böylece iki ülkenin arasında Şimon Peres'in deyişiyle 'ebedi bir dostluk' oluştu."³⁹ Cezayir'den Hindiçini'ne kadar uzanan bir coğrafyada, Fransa'nın sömürge yönetimlerini ayakta tutmak için İsrail ve Fransa tarafından, Hallahmi'nin deyişiyle "Avrupa hegemonyası için birleşik cephe" kurulmuştu.⁴⁰

Bu "birleşik cephe"nin en önemli parçası Cezayir'deydi. Uzun zamandır bir Fransız sömürgesi olan Cezayir'in halkı, 1954 yılında büyük bir ayaklanma, daha doğrusu bir "bağımsızlık savaşı" başlatmıştı. 1962'ye kadar süren savaş, yaklaşık 1.5 milyon Cezayirli Müslümanın yaşamına mal oldu. Fransa Cezayir Müslümanlarına karşı çok korkunç cinayetler, işkenceler, kitle katliamları gerçekleştirdi.

İsrail, 1954 yılındaki ayaklanmadan önce de Cezayir'deki gelişmeleri çok yakından izliyordu. Özellikle İsrail gizli servisi Mossad (*ha-Mossad le-Modiin ule-Tafkidim Meyuhadim*; "İstihbarat ve Özel Görevler Enstitüsü"), Cezayir'de gelişen bağımsızlık hareketini yakın takibe almıştı. Ayaklanma ile birlikte İsrail, Fransız sömürge yönetimine aktif destek vermeye başladı. İsraili askeri uzmanlar, gerilla savaşı

konusunda tecrübesiz olan Fransız birliklerine, özellikle de gerilla savaşında helikopter kullanımı konusunda, eğitim verdiler. Fransız birliklerini eğitmek için iki İsraili general Cezayir'e gitmişti. Bu iki general de oldukça tanındı: Yitzhak Rabin ve Haim Herzog, yani 90'lı yıllarda İsrail'de Başbakanlık ve Devlet Başkanlığı koltuğuna oturan iki önemli isim.⁴¹

Ayaklanmanın son dönemlerinde de İsrail'in Fransızlara verdiği büyük destek sürdü. İsrail, S. Steven'ın *The Spymasters of Israel* (İsrail'in Usta Casusları) adlı kitabında bildirdiğine göre, Fransızlar'ın kurduğu "kontrgerilla" örgütü OAS'a (*Organisation de l'Armée Secrète*; "Gizli Ordu Örgütü") da büyük yardımlarda bulunmuştu. "1961 ve 1962'de İsrail'in, Cezayir'de Fransız kontrolü sağlamaya çalışan Fransız yerlilerinin aşırı sağcı örgütü olan Fransız OAS hareketini desteklediğine dair birçok rapor vardı".⁴² Cezayir tam bağımsızlığını kazanıp, Birleşmiş Milletler'e katıldığında da, sadece İsrail Cezayir'in kabulü aleyhinde oy kullanmıştı.

İsrail'in Dostu Olan Ortadoğu Kralları

İsrail, Arap dünyasını pasifleştirmeye çalışırken, sömürgecilerle yaptığı söz konusu ittifakın yanında bir ikinci taktik daha kullanmıştı; Arap monarşilerinin ayakta tutulması. Çünkü bu monarşiler de, neredeyse sömürgeciler kadar, "uygun"dular İsrail'in Ortadoğu vizyonuna ve beka stratejisine.

İsrail, bu muhafazakar monarşilerin yönetimleriyle hep iyi anlaşmıştı. Irak Başbakanı, Mossad'ın kendisine verdiği rüşvet karşılığında ülkesindeki Yahudilerin İsrail'e göç etmesinde kolaylıklar göstermişti. İran Şahı'nın Başbakanı Muhammed Said ise, İsrail'i resmen tanımak için 400 bin dolarlık rüşvet almıştı.⁴³ Benzer rüşvetler, benzer ya da farklı işler için Suriye liderine de dağıtılmıştı.⁴⁴ Tümüyle bir "etkisiz eleman" olan Mısır Kralı Faruk da Yahudi devletinin Ortadoğu vizyonuna uygun düşüyordu. CIA ile iyi ilişkileri olan Ürdün Kralı Hüseyin de aynı vizyona uygun bir liderdi.⁴⁵

İsrail, Nasır'ın başlattığı ve Baas Partisi ile devam eden radikalizasyon dalgasına karşı, bu monarşilerin ayakta kalmasını kuşkusuz tercih ederdi. Nitekim bazılarının ayakta kalabilmesi için yoğun çaba gösterdi.

Fas Kralı Hasan, bunun en ilginç örneklerinden biriydi. İsrailliler, 1950'lerin sonundan bu yana Kral'ın iktidarda kalmasına destek oldular, rejim muhaliflerini temizlemesine yardım ettiler. Fas ve İsrail arasındaki örtülü iş birliği, 1966'da ortaya çıktı ve büyük bir enternasyonal krizin doğmasına sebep oldu: Kriz, Fransa, Fas ve İsrail'in karıştığı Ben Barka Olayı'ydı. Mehdi Ben Barka, sürgünde yaşayan ve Hasan rejimi tarafından ölüme mahkum edilmiş Fas'lı bir muhalifti. Fas gizli servis şefi General Muhammed Oufkir, 1965'de kraldan Ben Barka'yı ortadan kaldırmak için emir aldı ve derhal Mossad'dan yardım istedi. Mossad, Ben Barka'nın Paris'teki kaçırılma olayını organize etti. Daha sonra da Ben Barka öldürüldü. Fas gizli servisi o zamandan beri Mossad'la hep yakın ilişkiler içinde oldu.⁴⁶

İsrail, 1975'den beri Batı Sahara bölgesinde bağımsızlıklarını ilan etmeye çalışan "Polisario" asileriyle yaptığı savaşta da Fas Kralı Hasan'a yardım etti.⁴⁷ Ayrıca, Washington'daki lobisini kullanarak Amerikan Kongresi'nde Fas lehinde baskı ve propaganda yaptı. İsrailliler bu konuda özellikle ABD Kongresi'nin Yahudi üyelerinden Stephen Solarz'ı devreye soktular.⁴⁸

Aynı Fas Kralı Hasan gibi, Ürdün Kralı Hüseyin de neredeyse yarım yüzyıl süren iktidarı boyunca İsraillilerden büyük destek gördü. Ronald Payne'in *Mossad: Israel's Most Secret Service* (Mossad: İsrail'in Çok Gizli Servisi) adlı kitabında yazdığına göre, İsrail gizli servisi, 1950'li ve 60'lı yıllarda kendisine karşı düzenlenen darbe girişimlerini önceden haber vererek Kral Hüseyin'in iktidarda kalmasına yardımcı olmuştu.⁴⁹ İsrail gizli servislerinin Kral Hüseyin'in iktidarını ayakta tutmak için gösterdikleri çaba, *Le Monde*'un Yahudi yazarı Marek Halter'in Kral'a yazdığı açık mektupta ise şöyle anlatılıyordu: "... İsrail'e ve İsrail gizli servisine güvendiniz. Nisan 1957'de, Temmuz

1958'de, Mart 1959'da, Ağustos 1960'da, Temmuz 1966'da, Nisan 1967'de... her seferinde sizi Mossad kurtardı".⁵⁰ Ürdün Kralı da Yahudi devletinden gördüğü bu yardımları karşılıksız bırakmamış, Ürdün gizli servisi Muhaberat'ın Mossad'a çeşitli konularda yardımcı olmasını sağlamıştı. İsrailli gazeteciler Dan Raviv ve Yossi Melman'a göre, "Muhaberat, Mossad'a Arap dünyasının kapılarını açmıştı".⁵¹

İsrail'in Arap Dünyasını Çevreleme Stratejisi

İsrail'in 1950'lerin başında tasarladığı ve uygulamaya koyduğu söz konusu iki politika, yani sömürgecilerle ittifak ve monarşilerin yaşatılması, pek başarılı olmadı. Yahudi devleti, ne Ortadoğu'daki monarşilerin büyük bölümünün birbiri ardına bir "domino etkisi" içinde yıkılmalarını engelleyebildi, ne de yüzyılın ilk yarısında Ortadoğu'yu yönetmiş olan Batılı sömürgeci güçlerin bölgede tutunabilmesini sağlayabildi.

Yahudi devletini kuran ve ilk iki on yılını düzenleyen David Ben-Gurion ve kurmayları, bu noktada daha gerçekçi ve tutarlı bir "beka stratejisi" belirme ihtiyacı duydular. İsrail'in, bir "Müslüman Arap denizi" tarafından bir "ada" gibi çevrelendiği bir gerçektir. Bu durumda yapılacak şey, o Müslüman Arap denizinin ötesine uzanmak, bu denizin "çevresindeki" ülkelerle ittifak imkanları aramaktır. "Çevre stratejisi" adı verilen bu plan, İran ve Etiyopya gibi Arap Ortadoğusu'nun çevresindeki Arap olmayan ülkelerle ittifaklar kurmayı öngörüyordu.

İsrail ve İran Şahı Arasındaki Kanlı İttifak

1958 yılında David Ben-Gurion, Şah Rıza Pehlevi'ye "Hür Dünya"ya yönelen tehdide karşı yakın bir ittifak kurmayı öneren bir mektup yazdı. Amerika'nın bölgedeki en iyi dostu olan Şah, doğal olarak, olumlu bir yanıt verdi. İttifak hiç zaman kaybetmeden başlatıldı; Aralık 1958'de İran hükümetinin Tel-Aviv temsilciliği ve İsrail'in Tahran elçiliği genişletildi. İlerleyen yıllarda iş birliği büyüdü. Amerikalı siyaset bilimci E. A. Bayne, iki ülkenin arasındaki yakın iş birliğinin bir portresini çizerken İran'ın "Arap boykotuna rağmen İsrail'in petrol ihtiyacının büyük bir kısmını karşıladığına" dikkat çekmiş ve şöyle demişti: "Ayrıca, pek bilinmese de, İran, İsrail ordu personeliyle yakın askeri bağlantılar içindedir... İran-İsrail programının çapı genelde gizli tutulmaktadır."⁵²

İsrail Şah'a, baskıcı rejimini ayakta tutabilmesi için de yardım ediyordu. İran ve İsrail arasında kurulan askeri iş birliği hem silah satışını hem de İsrailli uzmanların İranlı subaylara kara savaşı, istihbarat, karşı istihbarat ve hava savaşı konularında eğitim verilmesini içeriyordu. Şah'ın acımasızlığıyla ünlü gizli servisi Savak, (*Sazmani-Amniyat Va Kisvar*; "Devlet İstihbarat ve Güvenlik Örgütü") Mossad'dan önemli yardımlar almıştı. İsrailliler, özellikle işkence teknikleri konusunda eğitmişlerdi Savak'ı.⁵³ Ocak 1963'de İsrail Genel Kurmay Başkanı Zvi Tzur, Tahran'a resmi ve halk bilgisine açık bir gezi yaptı. Bu gezi, iki ülke arasındaki ittifakın ve bu ittifak içindeki askeri iş birliğinin rolünün arttığının açık bir göstergesiydi. 1964'de İran, İsrail'den büyük bir miktar Uzi hafif makineli tüfeği satın aldı.⁵⁴

Şah'ın İsrail ile bağlantılar kurmaya karar vermesinin sebeplerinden biri de Amerikan Yahudileri'nin Amerikan Kongresi'nde İran çıkarlarını gözetmesine yardım edebileceğini farketmiş olmasıydı. Hallahmi bu konuda "Washington'daki efsanevi İsrail lobisi birçok Üçüncü Dünya rejiminin ilgisini çekmiştir ve Amerikan kamuoyuyla sorunları olan Şah da İsrail'i Amerika'daki politik arenada çok güçlü gören diğer yöneticilerden farklı değildir" diyor.⁵⁵ Nitekim Yahudi devleti, Şah'ın Batı'daki imajını düzeltme işini de üzerine almıştı. Batı ve özellikle de Amerikan basınındaki Yahudi güdümü, İsrail'e Şah lehinde propaganda yapma imkanını veriyordu. Öyleki Şah, kendini tamamen İsrail'e bağlı hissediyordu. Mossad'ın eski Afrika şefi David Kimche'nin anlattığına göre, Şah, kendisi hakkında Amerikan, hatta Batı basınında en ufak olumsuz bir haber çıktığında hemen telefona sarılıyor ve "niçin buna izin verdiniz" diye soruyordu.⁵⁶

İsrail ve Etiyopya'nın "Anti-İslami" İttifakı

Çevre stratejisi içinde yer alan Etiyopya ile de çok yakın ilişkiler kuruldu. Hatta resmi olmasa da, son derece etkili bir Etiyopya-İsrail askeri ittifakından söz edilebilirdi. Kendine "İmparator" sıfatı veren ve eski ismi Ras Tafari'den esinlenerek "Rastafarianizm" adlı yeni bir din kuran Haile Selassie, Yahudi devletinin yakın dostlarından biri haline geldi.

Etiyopya ile İsrail arasındaki ittifak, en çok Eritre konusu üzerinde yoğunlaşmıştı. Etiyopya'nın kuzeyinde yer alan Eritre bölgesi, Osmanlı devrinden sonra, önce İtalyanların yönetimine geçmiş, 1952'de ise Birleşmiş Milletler tarafından Etiyopya ile federal bir çatı altında birleştirilmişti. 14 Kasım 1962'de ise Etiyopya "İmparatoru" Selassie, Eritre'yi -hiçbir özel statü tanımadan- Etiyopya topraklarına kattığını ilan etti. Eritre'nin önemli bölümü Müslüman olan halkı bunu kabul etmedi ve sonuçta kanlı bir iç savaş başladı. Selassie, "teröre karşı mücadele" adı altında Eritreli Müslümanlara karşı büyük bir baskı ve işkence politikası başlattı. Selassie'nin kanlı rejimi 1974'e kadar sürdü; o yıl "İmparator" Marksist bir askeri darbe sonucunda devrildi ve Albay Mengistu Haile Mariam yeni sosyalist rejimin lideri oldu. Ancak Eritre'ye uygulanan baskı politikası değişmedi; Etiyopyalı "güvenlik güçleri", Eritre'de bağımsızlık isteyen Müslümanları katletmeye devam ettiler.

Eritreli Müslümanlara karşı uyguladığı bu politika ile "anti-İslami" bir stratejik konum ve kimlik kazanan Etiyopya yönetiminin, aynı konum ve kimliğe sahip olan Yahudi devleti ile stratejik bir ittifak içine girmesinden daha doğal bir şey olamazdı. Nitekim Benjamin Beit-Hallahmi'ye göre de, Etiyopya ile İsrail arasındaki "çok yakın" ilişkiler "anti-İslami" bir temele dayanıyordu.⁵⁷

Etiyopya ile İsrail arasındaki ilişkiler ilk olarak 1952'de kurulan sivil ticaret bağlarıyla başladı. 1956 Süveyş savaşından kısa bir süre sonra bir İsrail temsilcisi, Haile Selassie ve yardımcıları ile görüşmek için Etiyopya'yı ziyaret etti. 1958'de İsrail'in çevre

stratejisi gereği "resmi" olarak başlayan Etiyopya-İsrail ittifakı, en üst düzeyde devam ediyordu ve Hallahmi'nin ifadesiyle, "bölgede radikalizasyonu ve Pan-Arabizmi durdurma" mantığı üstüne kurulmuştu.⁵⁸ İsraili profesöre göre; "bu ittifakın arkasında yatan ideolojik temel, Etiyopyalılar'ın, İsrailileri de yine kendileri gibi "Müslümanlarla savaş halindeki bir halk" olarak görmeleriydi."⁵⁹

Bu ideolojik temel üzerine kurulu olan Etiyopya-İsrail ittifakı, İsrail'in uzman sayıldığı alanları da içeriyordu; silah yardımı ve "halk hareketlerini bastırma" konusunda destek. Etiyopya ordusu, İsrail'den gelen askeri birlikler tarafından destekleniyordu. İsraili askeri uzmanlar, Etiyopyalı komando birliklerini ve karşı-gerilla (kontrgerilla) timlerini eğitmişti. Hatta Eritre'deki ayaklanmaları bastırmak için "Acil Durum Polisi" adlı 3.100 kişilik bir kontrgerilla timi özel olarak İsrail uzmanlarının eğitiminden geçmişti. Hallahmi'ye göre, "İsrail ve Etiyopya, Eritre Kurtuluş Cephesi'ne karşı girişilen ortak bir savaşın iki partneriydi."⁶⁰

Haile Selassie döneminde çok sayıda İsrail üst düzey yetkilisi Etiyopya'ya ziyaretlerde bulundu. 1971'de General Haim Bar-Lev komutasındaki askeri uzmanlar Etiyopya'ya gittiler. Daha sonra Etiyopya, Bab-ül Mendep boğazına yakın ve dolayısıyla stratejik önemi yüksek iki adayı, Halep ve Fatıma adalarını İsrail donanmasının kullanımına açtı. İlerleyen yıllarda Haim Ben-David ve Abraham Orly adlı iki İsraili general Etiyopya ile gizli askeri ilişkileri daha da ilerlettiler.

İsrail ajanları Haile Selassie'ye, ülke içindeki iktidarını koruması için de büyük destek olmuştu. İsrail ordusu eski üst düzey yetkilisi General Matityahu Peled'e göre, Addis Ababa'daki gizli polis üzerinde etki sahibi olan İsraili ajanlar sayesinde Haile Selassie üç ayrı darbe girişiminden kurtulmuştu.⁶¹ Ancak 1974'deki güçlü Marksist darbeye karşı İsrail ajanları fazla bir müdahalede bulunmadılar. Çünkü Selassie'yi indirip yerine Albay Mengistu Haile Mariam'ı oturtan darbe onların istediği standartlara uygun bir yönetim, yani "anti-İslami" bir rejim olacak ve Eritre'ye karşı yürütülen savaş devam ettirecekti.

Mengistu'nun liderliğindeki yeni Marksist rejim İsrail'le olan ittifakı sürdürdü. 1977 yılında yine İsraili uzmanların Etiyopyalı kontrgerilla timlerini eğittiği ve Etiyopya rejimine silah sevkiyatı yaptığı ortaya çıkmıştı. Hallahmi'nin ifadesiyle "Etiyopya ile İsrail arasında devam eden ilişki, iki ülkenin de bölgedeki İslami gruplara olan karşıtlığına dayanıyordu."⁶² Anti-İslami temel üzerine oturan bu iş birliği, 1990'lara dek sürdü. 1990 yılına gelindiğinde İsrail, "ayrılıkçı militanlara" karşı kullanması için Etiyopya rejimine misket bombaları yolluyordu.⁶³ İsrail'in Eritre'ye karşı yürüttüğü bu örtülü savaş, ancak Eritre bağımsızlık hareketinin İslami bir kimlikten uzaklaşmasından sonra sona erdi.

Çevre Stratejisine Genel Bir Bakış

Baştan beri incelediğimiz tüm bu İsrail-İran ve İsrail-Etiyopya ilişkileri, Yahudi devletinin çevre stratejisinin 1960'lı ve 70'li yıllarda gayet iyi işlediğini gösteriyordu. Ama bu strateji, İsrail'in "bekası" için yine de yeterli değildi.

İşte bu nedenle Yahudi devleti, "beka stratejisini" yalnızca söz konusu çevre stratejisi ile sınırlandırmadı. Aksine, çevre stratejisi, "beka stratejisi"nin yalnızca bir parçasıydı. Çünkü çevre stratejisi, yalnızca Arap dünyasının kuşatılmasını öngörüyordu. Fakat İsrail, Ortadoğu'da "baki" kalabilmek için, Arap dünyasının bizzat kendisini de hedeflemesi, bölgeyi bir şekilde düzenlemesi gerektiğini düşünüyordu.

Haçlı seferlerinin tarihsel tecrübesi bu noktada bir kez daha Yahudi devletine yol gösterdi. Haçlılar, Ortadoğu'daki Müslümanlar birbirleri ile çekiştikleri, parçalanmış olarak kaldıkları sürece varlıklarını korumuşlar, Müslümanlar Selahaddin Eyyubi önderliğinde birleştiklerinde ise bozguna uğramışlardı. Dolayısıyla Yahudi devleti, muhtemel bir "Hittin"den sakınmak için, kendisini çevreleyen Müslüman-Arap dünyasının birleşmesini kesinlikle engellemesi gerektiğini düşünüyordu. Dahası, *Pax Ottomana*'nın sonundan beridir bölünmüş halde olan o dünyayı, mümkün olduğunca daha da bölmesi, daha da küçük parçalara ayırması gerektiğini hesaplıyordu. İsraili stratejistlere göre, Arap ülkeleri, bir tür İslami ya da Pan-Arabik bir "Enternasyonal" altında birleşmek bir yana, kendi mevcut "ulusal" birliklerini bile koruyamamalı, daha küçük parçalar oluşturacak şekilde dağılmalı, parçalara ayrılmalıydılar.

Kısacası, İsrail, siyaset sanatının en eski yöntemlerinden biri olan *divide et impera* (böl ve yönet) düsturunu Ortadoğu'ya uyarlamak istiyordu. İsraililer, bunun, Ortadoğu'yu kendileri açısından güvenli kılabilen yegane uzun vadeli düzenleme olduğunu düşündüler.

İsrail'in söz konusu stratejisine geçmeden önce, önemli bir gerçeği tekrar hatırlatmak gerekir: İsrail'in tüm varlığını savaşa endeksleyen bu strateji, gerçekte yanlıştır. İsrail, Arap ülkeleri ile savaşmadan, onları parçalamaya veya istikrarsızlığa sürüklemeye çalışmadan da Ortadoğu'da varlığını sürdürebilir. Bunun sırrı, barıştır. Eğer adil, gerçek ve kalıcı bir barış kurulursa, bu hem İsraili Yahudiler hem de Araplar için en iyi çözüm olacaktır. Allah'a ve O'nun peygamberlerine inanan Kitap Ehli Yahudiler ile Müslümanlar, tarihte olduğu gibi, yine Ortadoğu'da barış ve hoşgörü içinde yaşayabileceklerdir. Ancak İsrail barışı değil savaşı tercih etmiş ve bu nedenle de hem Ortadoğu'daki Müslüman halklara hem de kendi halkına büyük acılar yaşatmıştır. İsrail'in bundan vazgeçmesi -ve sivil İsrailileri bombalayacak kadar koyu bir düşmanlığa bürünmüş olan bazı radikal Arapların da çatışmadan vazgeçmeleri- durumunda, umulur ki Ortadoğu'da her üç dinin inananlarına huzur getirecek bir barış kurulabilecektir.

İsrail'in Ortadoğu Ülkelerini Parçalama Stratejisi

İsrail'in beka stratejisinin parçalarından biri olan çevre stratejisi, açık açık ilan edilmiş bir politikaydı. Yahudi devleti, kendisine stratejik olarak yakın gördüğü ülkelerle yakınlaşmak istemişti ve bunu gizli tutmak için de bir gerek yoktu.

Oysa beka stratejisinin daha da önemli olan bir diğer parçası, bu denli rahat ve açık bir biçimde ifade edilebilecek bir içeriğe sahip değildi. Çünkü bu parça, İsrail'in Arap devletlerini nasıl parçalayabileceği sorusuna cevap arıyordu ve böyle bir planı diplomatik alanda ifade etmesi kuşkusuz büyük bir skandal olurdu. Bu nedenle, beka stratejisinin bu parçası, gizlice tasarlandı ve uygulamaya kondu.

Ancak siyasette zaman zaman görüldüğü gibi, bu konuda da bazı "sızıntı"lar oldu ve beka stratejisinin bu gizli parçası ile ilgili bazı bilgiler, dolaylı da olsa İsrail devlet aygıtının dışına çıkıp dış dünyaya ulaşabildi. İsrail Dışişlerinde eski bir görevli olan Oded Yinon'un, 1982 yılında Dünya Siyonist Örgütü'ne bağlı Enformasyon Dairesi'nin İbranice yayın organı *Kivunim*'de yazdığı bir rapor, işte bu "sızıntı"ların en önemlisiydi. "1980'lerde İsrail İçin Strateji" başlığını taşıyan yazı, İsrail'in tüm Ortadoğu'yu kendi beka stratejisi uyarınca düzenlemeyi, tüm bir bölgeyi "hayat sahası" haline getirmeyi hedeflediğini gösteriyordu çünkü.

Yinon'un raporu, Ortadoğu ülkelerinin demografik yapısını kendine temel alıyordu. Yinon'a göre Ortadoğu ülkelerinin hepsinde, dini veya etnik yönden azınlık durumunda olan gruplar vardı ve İsrail bu ülkeleri iç karışıklığa sürüklemek ve sonunda da parçalamak için bu azınlıklar arasındaki anlaşmazlıkları körükleyebilir, bunları çatışmaya dönüştürebilirdi. Yinon, şöyle yazıyordu:

Müslüman Arap alemleri, buralarda yaşayan insanların dilek ve arzuları hiç dikkate alınmadan yabancılar tarafından biraraya getirilmiş, iskambil kağıtlarından yapılmış geçici bir ev gibidir. Keyfi olarak 19 devlete bölünmüştür. Her biri birbirine düşman azınlıklardan ve etnik gruplardan oluşturulmuştur. Dolayısıyla bugün her Müslüman Arap devleti, içten etnik toplumsal çöküntü tehdidi altındadır; bazılarında iç savaş başlamıştır bile.⁶⁴

Peki böylesine karışık bir Ortadoğu'da İsrail'in beka stratejisi ne olacaktır? Cevap basittir; böl ve yönet, yani bu yapay devletlerin parçalanıp çözümlerini sağlamak. Yinon, her Arap ülkesine sırayla değinir ve nasıl parçalanabilecekleri konusunda fikir yürütür.

Lübnan ve Suriye'nin Parçalanması Planı

Oded Yinon söz konusu raporunda ilk olarak, 1975'ten beri -İsrail'in de kışkırtmasıyla- süren iç savaş nedeniyle zaten fiili olarak parçalanmış olan Lübnan'a değinir:

Lübnan zaten fiilen var olan beş bölgeye bölünecektir. Bu bölgeler, bir Maruni-Hıristiyan bölgeyi, bir Müslüman bölgesini, bir Dürzi bölgesini ve bir Şii bölgesiyle Haddad'ın milisleri aracılığıyla İsrail'in denetimi altındaki bölgeyi içerecektir.⁶⁵

Yinon, Lübnan'ı kendisine model alarak, diğer Arap ülkelerinin nasıl parçalanabileceği konusunda şunları yazar:

Lübnan'ın beş bölgeye bölünmesi, Mısır, Suriye, Irak ve Arap Yarımadası dahil bütün Arap alemi için emsaldır ve o yolda da ilerlenmektedir. Sonradan Suriye ve Irak'ın da Lübnan'da olduğu gibi etnik ve dini bakımdan ayrı ayrı bölgelere bölünmesi, İsrail'in uzun vadede doğu cephesindeki birinci hedefidir. Kısa vadedeki hedefi ise bu devletlerin askeri gücünün zayıflatılmasıdır.⁶⁶

Yinon, Suriye hakkındaki öngörüsünü şöyle detaylandırır:

Suriye etnik yapısına uygun olarak, bugünkü Lübnan'da olduğu gibi çeşitli devletlere ayrılacaktır. Böylece kıyıda bir Şii Alevi devleti, Halep bölgesinde bir Sünni devleti, Şam'da buna düşman bir başka Sünni devleti ve Havran, kuzey Ürdün ve belki bizim Golan'da bir Dürzi devleti. Böyle bir devletleşme uzun vadede bölgede barış ve güvenliğin garantisi olacaktır ve bu hedef bugün artık erişebileceğimiz kadar yakındır.⁶⁷

Yinon, Suriye'nin parçalanmasının bölgede "barış ve güvenliğin garantisi" olacağını söylemekle, kuşkusuz İsrail'in "yok edilme korkusu"ndan kurtuluşunu kastetmektedir. Yinon gibi radikaller, Yahudi devletin bekasının, ancak Arap devletlerinin çözülüp parçalanması ile mümkün olabileceği yanılgısına kapılmıştır çünkü.(Rapordan, İsrail'in zamanı geldiğinde Golan Tepeleri'ndeki işgalini sona erdirebileceği de anlaşılmaktadır. Yinon'un "bizim" diye tanımladığı Golan'ın, birleşik bir Suriye'ye olmasa da, parçalanmış bir Suriye'nin "bakiye"lerinden birine İsrail tarafından verilebileceği görülmektedir.)

Yinon, Suriye'nin bu tür bir çözülmeye nasıl sürüklenebileceği konusunda fikir yürütürken, ülkedeki Alevi azınlık iktidarının yarattığı gerilime dikkat çeker:

Bugün Suriye ordusunun büyük bölümü Sünnidir, ama başlarında Alevi subaylar vardır. Irak ordusu ise ağırlıklı olarak Şiidir, ama subayları Sünnidir. Bunun uzun vadedeki önemi büyüktür ve bunun içindir ki, ordunun sadakati uzun ömürlü olamaz... İktidardaki güçlü askeri rejim (Hafız Esad rejimi) dışında, Suriye'nin temelde Lübnan'dan hiçbir farkı yoktur. Nitekim bugün Sünni çoğunluk ile iktidardaki Alevi azınlık (nüfusun yalnızca %15'i) arasında sürmekte olan gerçek iç savaş içteki sorunun vahimliğini gözler önüne sermektedir.⁶⁸

Irak'ın Parçalanması Planı

Ve, aslında Suriye'den de öncelikli olan bir hedef vardır Yahudi devletinin önünde; Irak'ın parçalanması. Yinon, henüz 1982 yılında -1991'deki Körfez Savaşı'nın ardından fiili olarak gerçekleşecek olan- "Irak'ın parçalanması" senaryosunu şöyle çizmektedir:

Irak bir yandan petrol bakımından zengin, öte yandan da içte bölük pörçük bir ülke olarak, İsrail için sağlam bir hedef olmaya adaydır. Irak'ın bölünmesi bizim için Suriye'nin bölünmesinden çok daha önemlidir...

Irak, çoğunluğun Şii, yönetici azınlığın ise Sünni olmasına karşın özde komşularından farklı olmayan bir ülkedir. Nüfusun %65'nin iktidara hiçbir siyasi katılımı yoktur. İktidar, %20'lik bir seçkin tabakanın elindedir. Ayrıca, kuzeyde büyük bir Kürt azınlık vardır. İktidardaki rejimin elinden petrol gelirleri ve ordu alındığında Irak'ın gelecekteki durumu, Lübnan'ın geçmişteki durumundan farklı olmayacaktır.... Irak etnik ve mezhebi temeller üzerine bölünecektir; kuzeyde bir Kürt devleti; ortada bir Sünni ve güneyde Şii devleti.⁶⁹

Bu senaryonun 1991'deki Körfez Savaşı'ndan sonra kısmen uygulandığını, Irak'ın resmi olarak olmasa da fiili olarak üçe bölündüğünü hatırlatmaya gerek yoktur sanırım. Bu kitabın yazıldığı sıralarda yaşanan Irak-ABD savaşının da, yine böyle bir parçalanmayı ateşleyebilecek olduğu gerçeği ise, somut bir tehlikedir. Bu konudaki gerçekleri, kitabın bir sonraki bölümünde detaylı olarak inceleyeceğiz.

İsrail'in Mısır, Sudan, Ürdün ve Körfez Ülkeleri Üzerindeki Hesapları

Oded Yinon'un söz konusu raporunda, "batı cephesi"nin en önemli unsuru olan Mısır'a da değinilir. Mısır, söz konusu raporun yazılmasından üç yıl önce imzalamış olduğu Camp David Anlaşması ile İsrail'in Arap dünyasındaki yegane müttefiki haline gelmiş görünümündedir. Oysa çok ilginçtir, raporda Mısır'a hiçbir "dostane" yaklaşım yoktur. Mısır da, Suriye ya da Irak gibi, "parçalanacaklar" listesindedir. İsrail'in Mısır'ı parçalamakla ulaşması öngörülen başlıca hedef ise, Mısır'ı "67 sonrası sınırlara itmek", yani tüm Sina Yarımadası'nı alıp Nil nehrine kadar varmaktır. Tüm bunlar, Camp David'in gerçek bir barış değil, zaman kazanmak için kullanılan geçici bir "ateşkes" olduğunu göstermektedir. Yinon şöyle yazar:

Bugünkü iç siyasal görünümüyle Mısır tam bir ölüdür; hele hele, Müslüman ve Hristiyan alemleri arasındaki gitgide derinleşen uçurumu da göz önüne alırsak, bu daha da doğrudur. Mısır'ı farklı coğrafi bölgelere ayırmak, İsrail'in 1980'lerde batı cephesinde güttüğü başlıca siyasi hedeftir... İsrail uzun vadede, ekonomik açıdan olsun, enerji rezervi olarak olsun, stratejik öneme sahip olan Sina üzerinde denetimi yeniden sağlamak için doğrudan veya dolaylı harekete geçmek zorunda kalacaktır. Mısır içteki sorunları nedeniyle askeri stratejik bir sorun yaratmamaktadır. Dolayısıyla, 1967 Savaşı sonrasındaki yerine itilebilir.⁷⁰

Yinon, raporunun devamında Mısır'ın nasıl bölüneceğini anlatırken, bu olayın gerçekleşmesinin Kuzey Afrika'da bir domino etkisi oluşturacağını iddia eder. Özellikle de Mısır'ın güneyindeki Sudan, İsrail'in "beka için parçalama" planında önemli bir yer tutmaktadır:

Mısır birden çok iktidar odağına bölünmüştür. Eğer Mısır parçalanırsa, Libya, Sudan ve hatta daha uzaktaki devletler de bugünkü biçimleriyle varlıklarını sürdürmeyip Mısır'ı izleyeceklerdir. Yukarı Mısır'da, çok sınırlı güce sahip ve merkezi hükümetten yoksun birtakım zayıf devletlerin yanıbaşında kurulacak bir Hristiyan Kopt devleti tasarısı, ancak barış anlaşması ile ertelenebilen, fakat uzun vadede kaçınılmaz görünen bir tarihsel gelişmenin anahtarıdır.

Bugün Müslüman Arap dünyasındaki en parçalanmış devlet olan Sudan, birbirine düşman dört gruptan oluşur. Arap olmayan Afrikalılar, paganlar, Hristiyanlar ve bunların oluşturduğu çoğunluk üzerinde bir azınlık egemenliği kurmuş olan Sünni Müslüman Araplar. Öte yandan Mısır'da ülke genelinde çoğunluğu oluşturan Sünni Müslüman Araplara karşılık Yukarı Mısır'da yedi milyonluk güçlü bir Hristiyan azınlık yaşamaktadır. Bunların hepsi kendi devletlerini kurmak isteyeceklerdir ve bu da Mısır'da ikinci bir "Hristiyan Lübnan" yaratacaktır.⁷¹

Yinon, Mısır hakkındaki bu tehlikeli kehanetlerinin ardından, Suudi Arabistan, Kuveyt, Bahreyn gibi petrol zengini ülkelerin de istikrarsız bir yapıya sahip olduklarını, İsrail'in de kışkırtmasıyla kaosa sürüklenebileceklerini ve dolayısıyla İsrail için engel oluşturma gibi bir ihtimallerinin olmadığını ileri sürer. Ürdün'den söz ederken de, ülke içindeki Filistinlilerin potansiyel bir istikrarsızlık unsuru olduğunu iddia eder ve şöyle der: "Ürdün, uzun vadede değil ama, kısa vadede yakın bir stratejik hedeftir. Ürdün'ün bugünkü yapısıyla uzun süre var olabilmesi mümkün değildir ve İsrail'in politikası da, savaşta ve barışta Ürdün'ün bugünkü rejiminin tasfiye edilip, iktidarın Filistinli çoğunluğa devredilmesine yönelik olarak işletilmelidir."⁷² Çünkü, Yinon'un iddiasına göre, Ürdün'deki Filistinliler'in iktidara gelmeleri ülkeyi tam bir kaosa sürükleyecektir. Kuşkusuz böyle bir durumda "Lübnan örneği" yeniden tekrarlanabilir, ülke İsrail işgaline maruz kalabilir.

Parçalama Stratejisinin Geçerliliği

Oded Yinon'un 1982 yılında "İsrail İçin Strateji" başlığı altında yazdığı tüm bu senaryoya baktığımızda, çok ciddi, kapsamlı ve uzun vadeli bir "Ortadoğu stratejisi" ortaya çıkmaktadır. Bu, aynı zamanda İsrail'in beka stratejisidir. Yahudi devletinin Ortadoğu'da baki kalabilmek, Haçlıların akıbetinden kurtulabilmek, asla bir "Hittin" yaşamamak için tüm Ortadoğu'yu yeniden düzenlemesi öngörülmektedir. Ortadoğu'nun, Yahudi devletine güvenlik ve istikrar sağlayacak bir "hinterland", bir tür "hayat sahası" haline gelmesi hedeflenmektedir. Ancak unutmamak gerekir ki, bütün bölgeyi yeniden

inşa etmeye kalkışmak, üstelik bunun için farklı gruplar arasında çatışmayı kışkırtmak, ülkeleri parçalamak, asla güvenlik ve istikrar getirmeyecektir. Huzur ve istikrar ancak, insancıl, adil ve ılımlı bir politika izlenerek inşa edilebilir.

Bu noktada önemli bir soru ortaya çıkar: Yinon'un yazdıkları, acaba İsrail devlet aygıtının gerçek ve geçerli stratejisi midir, yoksa kendi hayalgücünün mü ürünüdür?

Bu soru, konuyla ilgili önemli isimler tarafından ele alınmıştır ve hemen hepsi de Yinon'un yazdıklarının İsrail'deki "derin devlet"in gerçek stratejisi olduğu konusunda hemfikirdir. Kudüs İbrani Üniversitesi profesörü Israel Shahak, Yinon'un raporunu temel alarak yazdığı *The Zionist Plan for the Middle East* (Ortadoğu İçin Siyonist Plan) adlı çalışmasında, raporda yazılanların İsrail'in uzun vadeli stratejisinin bir özeti olduğunu vurgular.⁷³ Rapor üzerine eğilen bir diğer ünlü isim, Yahudi asıllı Amerikalı dilbilim profesörü ve siyaset yorumcusu Noam Chomsky de aynı görüştedir. Bertrand Russel Barış Vakfı eski genel sekreteri Ralph Schoenman ise, Oded Yinon'un söz konusu raporunun sıradan bir belge olmadığını, "İsrail'de gerek ordu, gerekse haberalma örgütünün üst kademelerine egemen olan düşünce yapısını" sergilediğini söylemektedir.⁷⁴

Bunu teyid eden en açık kanıt ise, yaşanmış somut olaylardır. Sözünü ettiğimiz "beka için parçalama" stratejisi, Oded Yinon'un 1982'de yazdığı raporu ile dışarıya sızmıştır belki, ama gerçekte 1950'lerin ortalarından beri Yahudi devletinin gündemindedir ve zaman zaman fiili bir politikaya da dönüşmüştür. İsrail'in Arap ülkelerindeki ayaklanma ve iç savaşlarda oynadığı gizli rol, bunu göstermektedir.

Lübnan İç Savaşında İsrail'in Rolü

Beka için parçalama stratejisi, gerçekte çevre stratejisiyle eş zamanlı olarak İsrail'in gündemine girmişti. David Ben-Gurion ve diğer İsrail kurmayları, Arap ülkelerini dışardan kuşatmak için İran ve Etiyopya ile ittifak başlatırken, bir yandan da daha örtülü bir biçimde bu Arap ülkelerindeki iç savaşlara ve azınlık isyanlarına müdahil olmaya başladılar. Benjamin Beit-Hallahmi'ye göre, "yıllar geçtikçe, çevre stratejisi; Lübnan'daki Falanjistlerle, Yemen'deki Kralcılarla, Güney Sudan'daki ayaklanmacılarla ve Irak'taki Kürtlerle kurulan ilişkileri de beraberinde getirdi." Çevre stratejisinin bu gizli türevi, yine Hallahmi'ye göre, "Arap-olmayan ya da Müslüman-olmayan azınlıkların siyasi bağımsızlık ve İsrail'le iş birliği için teşvik edilmesi"ni öngörüyordu. (Oded Yinon'un raporunda ortaya konan görüşler, 1950'lerin sonunda başlatılan beka için parçalama stratejisinin daha gelişmiş bir versiyonuydu aslında.)

İsrail'in müdahil olduğu, hatta mimarlığını yaptığı iç savaşların başında Lübnan'daki kanlı çatışma geliyordu. İsrail, başta da belirttiğimiz gibi, Arap ülkelerini istikrarsızlığa itebilmek için Arap-olmayan ya da Müslüman-olmayan azınlıklarla ilişki kurmayı hedefliyordu. Lübnan nüfusunun önemli bir bölümünü oluşturan Hristiyan

Maruniler ise, bu özelliklerin her ikisine sahip bir topluluk olarak Yahudi devleti için doğal bir müttefik konumundaydılar. Bu uygunluğun belirginliğinden olacak, Marunilerle bir ittifak yapma düşüncesi, henüz İsrail kurulmadan önce, 1920'lerde Siyonist kaynaklarda belirmişti. Sağ kanat Siyonizmin öncüsü Vladimir Jabotinsky, o yıllarda Siyonizmle ittifak içinde olan Hristiyan bir Lübnan kurulmasını hayal ediyordu. Sol kanat Siyonizmin lideri olan David Ben-Gurion'un 24 Mayıs 1948 tarihli günlüğünde ise, Lübnan'da güney sınırı Litani ırmağı olan bir "Hristiyan devleti"nden bahsediliyordu. Gurion'un 11 Haziran 1948 tarihli günlüğünde ise, Lübnan'da bir "Hristiyan isyanı" çıkarmanın da İsrail'in savaş hedeflerine dahil olduğu belirtilmişti.⁷⁵

Bu misyonu üstlenecek lider ise Avrupa'da okumuş bir Lübnanlı eczacı olan Pierre Cemayel'di. Cemayel, 1936'da Nazi Almanyası'na yaptığı ve kendisine büyük bir "ilham" veren gezisinin ardından ülkesine dönmüş ve *Lübnan Falanjları* adlı faşist bir parti kurmuştu. ("Falanj" kelimesi, Hitler ve Mussolini tarafından desteklenen İspanya diktatörü Franco'nun kurduğu faşist partinin isminden geliyordu.) Uyuşturucu ticareti sayesinde kısa sürede kirli bir finans gücüne ulaşan Falanjlar, 1940'larda güçlü bir milis örgütü de kurdular. İsrail, bu "doğal müttefik"leriyle ilk fiili bağlantısını 1948 Savaşı sırasında kurdu. 1951'de Lübnan'da yapılan seçimlerde de Falanjların kampanyasına gizlice para yardımında bulundu.⁷⁶

İki taraf arasındaki asıl büyük askeri ilişki 70'li yıllarda kurulacaktı, ama ondan önce de Marunilerle ittifak fikri hep İsraililerin zihninde yerini korudu. David Ben-Gurion, 27 Şubat 1954'te Moşe Sharett'e yazdığı bir mektupta Lübnan'da bir Maruni devleti kurulmasının İsrail dış politikasının en önemli hedeflerinden biri olması gerektiğini belirtti ve bunu başarmak için harcama yapmayı ve gizli operasyonlar düzenlemeyi önerdi. İsrail ordu komutanı Moşe Dayan ise 16 Mayıs 1955'de, "İsrail'in kendini Marunilerin kurtarıcısı olarak ilan edecek bir Lübnanlı subay bulması veya satın alması" gerektiğini söylüyordu.

Dayan'a göre, bunun ardından İsrail Lübnan'ı işgal edebilir, İsrail'le ittifak içinde olan bir Hristiyan rejim oluşturulabilir ve sonra da Lübnan'ın Litani nehrine kadar olan güney kısmı Yahudi devleti tarafından ilhak edilebilirdi.⁷⁷

1975'te Lübnan'da iç savaş patlak verdiğinde, bu kez Pierre Cemayel'in oğlu olan Beşir Cemayel tarafından yönetilmekte olan Falanjlar, kendilerine en iyi müttefik olarak yine İsrail'i buldular. Özellikle Mossad'ın ikinci şefi David Kimche ve Ariel Şaron aracılığıyla kurulan ilişkiler, Falanjistlere para, silah ve askeri eğitim aktarılmasıyla sonuçlandı. Falanjistler, İsrail'in kendilerine Amerikan desteği sağlayacağına da yürekten inanıyorlardı. Beşir Cemayel bir keresinde, "Bazı insanlar İsrail'in ABD'nin bir kolonisi olduğunu sanıyorlar. Tam tersine, ABD İsrail'in bir kolonisidir, bunu nasıl anlayamıyorlar" demişti.⁷⁸

Bu arada Moşe Dayan'ın planı, biraz daha değişik bir biçimde de olsa, 1976'da Saad Haddad adındaki bir Lübnan binbaşı tarafından yönetilen bir kukla örgüt olan Güney Lübnan Ordusu'nun ortaya çıkmasıyla gerçek oldu. 1976'dan itibaren yüzlerce

Falanjist askeri İsrail'de, İsrail paraşütçüleriyle yan yana eğitim gördüler. İsrail, 1975 ve 77 yılları arasında Falanjist ordusuna askeri malzeme temin etmek için 150 milyon dolar harcadı.⁷⁹

Ve sonra da tüm bu hazırlıkların sonucu geldi: İsrail ordusu 1982 yazında Lübnan'ı işgal etti. Falanjistlerin önceden terör ve katliam yoluyla "boşalttığı" yolda ilerleyerek Beyrut'a kadar ulaştı ve kenti kuşatıp bombalayarak Filistin Kurtuluş Örgütü'nü buradaki karargahından sürdü. Bunun ardından, ülkedeki İsrail işgali devam ederken, 23 Ağustos 1982 günü ülkede Başkanlık seçimi yapıldı. İsrail'in tehditleri, rüşvetleri ve Lübnan parlamentosunun bazı üyelerini tek tek toplayıp oy kullanmaları için meclise getiren İsrail helikopterleri sayesinde, Beşir Cemayel Lübnan Devlet Başkanı seçildi. Ancak Cemayel seçimden üç hafta sonra bir bombalı suikastle öldürüldü. Bunun üzerine, İsrail ve Falanjistler ortak bir intikam operasyonuna giriştiler. Sabra ve Şatilla göçmen kamplarındaki yaklaşık 3 bin Filistinli sivile karşı girişilen korkunç katliam bu sırada gerçekleşti. İsrail ordusu kampların etrafını çevirdi, Falanjistler de iki gün süren insan avı sırasında kamptaki tüm Filistinlileri kadın-çocuk ayrımı yapmadan vahşice öldürdüler. İsrail Genelkurmay Başkanı Rafael Eitan, sözde "iyi iş başardıklarını" söyleyerek Falanjistleri kutladı ve toplu mezar kazmaları için onlara buldozer yolladı.⁸⁰

İsrail daha sonra Lübnan'dan kademeli olarak çekildi. Ancak Lübnan, Yahudi devletinin "beka için parçalama" stratejisinin bir hedefi olarak hala istikrardan uzak bir ülke durumunda.

Yemen ve Umman İç Savaşlarında İsrail'in Rolü

Soğuk Savaş boyunca Yemen, Kuzey ve Güney olmak üzere iki ayrı devlete bölünmüş durumdaydı. Güney Yemen, önceleri İngiltere tarafından yönetilen Batı yanlısı ılımlı bir ülkeydi, sonradan bir Sovyet müttefiki haline geldi. Kuzey Yemen ise 1962 yılına dek İmam Ahmed adlı bir diktatörün egemenliğindeydi. Ülkedeki kabileleri ağır vergilere bağlayan İmam Ahmed, onları kontrolü altında tutabilmek için ilginç bir yöntem de bulmuştu; her kabilenin önde gelen bir kaç ismi, o kabilenin çıkaracağı muhtemel bir isyanı önlemek için İmam'ın sarayında rehine olarak tutulur, dış gezilere bile onun yanında götürülürlerdi.

Bu geleneksel monarşinin ordu içinde ciddi muhalifleri vardı ve bu muhaliflerin en büyük destekçisi de, Arap dünyasındaki monarşilerin tümünü yıkıp yerlerine radikal rejimler kurmak isteyen Mısır lideri Nasır'dı. Mısır istihbaratı, İmam Ahmed'i öldürmek için başarısız bir kaç suikast girişimde bile bulunmuştu. Bunları atlatan İmam Ahmed, Eylül 1962'de hastalanarak öldü ve tahtını oğluna bıraktı. Ancak genç kral henüz idareyi ele alamadan ordudaki "Nasırcı" subaylar bir darbe düzenleyerek monarşiyi devirip bir cumhuriyet kurduklarını ilan ettiler. Genç kral, kuzeye, Suudi Arabistan sınırına sığındı

ve oradaki kabilelerden ve asıl olarak da Nasırcı dalgayı endişe ile izlemekte olan Suudi Arabistan'dan destek buldu. Ve Nasırcı cuntaya karşı bir iç savaş başlattı.

Savaş çok kısa zamanda uluslararası bir boyut kazandı. Sovyetler Birliği ve Mısır, darbeci subaylara havadan askeri yardım ulaştırmaya başladı. Buna karşılık ABD de CIA aracılığıyla devreye girmekte gecikmedi. İsrail ise, Yemen'deki bu savaşı ABD'den daha da fazla önemsiyordu ve çok ilginç bir yöntem kullanarak savaşa müdahil oldu.

İsrail'in, Yemen'deki Kralcılara destek olabilmek için kullandığı bu ilginç yöntem, Yemenli Yahudiler "kartı"ydı. Söz konusu Yahudiler, devletin kurulmasının ardından İsrail'e göç ettirilen doğulu Yahudi cemaatlerinin en önemlilerinden birini oluşturuyorlardı. 1948 ile 1950 yılları arasındaki "Sihirli Halı Operasyonu" ile yaklaşık 50 bin tanesi İsrail'e getirilmişti. İşte bu Yahudilerin aralarından özenle seçilen bazı "yetenekli"ler, Yemen iç savaşına İsrail adına müdahale etmek için eski ülkelerine geri gönderilmeye başlandılar. Amerikalı yazarlar Cockburnler'in deyişiyle "eski yurttaşlarına modern silahların nasıl kullanılacağını öğretmek için" geri dönüyorlardı.⁸¹

Modern silahların nasıl kullanılacağını öğretmek için geri dönen bu yerel Yahudilerle birlikte çok sayıda "modern silah" da gönderiliyordu elbette. Gönderilen silahlar İsrail yapımıydı, ama Yahudi devletin Araplar arasındaki bir savaşa karıştığının farkedilmesinin ne büyük bir skandal oluşturacağı bilindiği için, bu durum özenle gizlenmişti. Silahlar önce İran'a yollanılıyor, burada yeniden etiketlenip, Farsça yazılı sandıklara doldurulup öyle gönderiliyorlardı Yemen'e. Bu arada Yemen'e geri dönen eski Yemenli yeni İsraili Yahudiler de kimliklerini gizlemek için özel bir özen gösteriyorlardı.⁸²

1970 yılında Kralcılar iç savaşı kazandılar. Hallahmi'nin belirttiği gibi, bu, Yemen Kralı'nın olduğu kadar İsrail'in de hanesine yazılacak bir zaferdi aynı zamanda.

Ancak 1970 yılı, Yemen'in biraz doğusunda İsrail için yeni bir cephe açtı. O yıl Umman'da iktidarı oldukça otoriter bir lider olan Sultan Kabus İbn-i Said ele geçirmişti. Baskıcı ve muhafazakar bir rejim kuran Kabus, İsrail'in monarşilere duyduğu geleneksel sempatinin bir gereği olarak, Tel-Aviv'de olumlu bir imaja sahipti. Ancak iktidara oturduktan kısa bir süre sonra, Sultan'ın krallığı güneydeki Dofar eyaletinde gelişen radikal bir gerilla örgütü tarafından tehdit edilmeye başladı. Umman Halk Kurtuluş Cephesi adlı örgüte karşı verdiği savaşta Sultan'a en büyük destek ise, ABD ile birlikte İsrail'den geldi. Benjamin Beit-Hallahmi'ye göre, iki taraf arasındaki ittifak, "Ortadoğu'nun en az bilinen sırlarından biri"ydi ve "iki tarafın ortak çıkarlarından ve dünyaya bakış açılarındaki paralellikten" kaynak buluyordu.⁸³ Kabus da İsrail'in yardımları sayesinde, iç savaşı kazandı.

İsrail ve Sudan İç Savaşı

Mısır'ın güneyinde yer alan Sudan, İsrail'in çevre stratejisinin örtülü yönüne -yani "beka için parçalama" stratejisine 1960'ların hemen başında hedef olmaya başladı. Çünkü o yıllarda, Müslüman Arapların denetimindeki Hartum yönetimine karşı bir iç savaş patlak vermişti ülkede. 15 milyonluk nüfusun 6 milyonunu oluşturan ve ülkenin güneyinde yerleşik olan Hristiyanlar, Hartum rejimine karşı büyük bir ayaklanma başlattılar. Anya-Nya adlı örgüt tarafından yönetilen ve kısa sürede bir iç savaş halini alan çatışma, Yahudi devletine, beka stratejisini uygulamak için bulunmaz bir fırsat vermişti.

İsrail, Hartum rejimi ile Anya-Nya arasındaki iç savaşa 60'ların ikinci yarısında dahil oldu. 1972'ye dek süren çatışma boyunca, güneyli gerillalara silah ve askeri eğitim sağladı. Gerillalarla kurulan ilk temaslar, Uganda, Etiyopya, Kongo (Zaire) ve Çad gibi komşu ülkelerdeki İsrail Büyükelçilikleri aracılığıyla gerçekleşmişti. Torit'teki İsrail misyonu aracılığıyla kurulan temasın ardından, 30 kadar seçkin Anya-Nya gerillası gizlice İsrail'e götürüldüler ve askeri eğitimden geçirildiler. Anya-Nya ile İsrail arasındaki ilişkileri düzenleyen kişi ise, o sıralar Kampala'daki İsrail Büyükelçiliği'nin başında bulunan Uri Lubrani idi.⁸⁴

İsrail'in Anya-Nya'ya yaptığı yardım giderek büyüdü. 1971 yılında Hartum'da mahkemeye çıkartılan Rolf Steiner adlı bir Anya-Nya militanı, itirafları sırasında İsrail'in gerillalara yardım ulaştırabilmek amacıyla Uganda-Sudan sınırını rahatlıkla kullanmak için Uganda hükümeti ile anlaşmaya vardığını açıklamıştı.⁸⁵ Steiner, gerillalara etkili bir biçimde yardım eden tek ülkenin İsrail olduğunu da belirtmişti.⁸⁶

Hartum yönetimi ile Anya-Nya arasında 1972 yılında yapılan Addis Ababa Anlaşması, iç savaşı sona erdirdi. Bu tarihten 1985 yılına dek süren Cafer Numeyri rejimi ise İsrail'le yakın ilişkiler içine girdi. Numeyri, İsrail'in Ortadoğu vizyonuna uygun bir liderdi çünkü. 13 Mayıs 1982'de Kenya'da İsrail Savunma Bakanı Ariel Şaron ve Adnan Kaşıkçı ile "İran'daki İslami rejimi Mossad kontrollü bir darbe ile devirebilme" konulu gizli bir görüşme yapmıştı.⁸⁷ Numeyri rejimi sırasında, ayrıca, Mossad Hartum'da bir istasyon kurmuş ve Sudan gizli servisi ile yakın bir iş birliği sağlamıştı.⁸⁸

Ancak Numeyri'nin devrilmesi ve Sudan'ın 1989 yılında Hasan el-Turabi önderliğindeki İslami hareketin kontrolü altına geçmesinin ardından, Anya-Nya hareketi yeniden silaha sarıldı. Bu kez SPLA (Sudan Halk Kurtuluş Ordusu) adı altında ve John Garang adlı eski bir gerillanın liderliğinde örgütlenen hareket, Sudan yönetimi ile masaya oturmak için "İslam kanunlarının yürürlükten kaldırılması" şartını öne sürdü, parlamento böyle bir ön şartı kabul etmeyince de kanlı bir iç savaş başlattı.

İslami rejime karşı yeniden başlayan ayaklanmanın en büyük destekçisi ise eskiden olduğu gibi yine İsrail'di. Turabi, ayrılıkçıların silahları hangi yollardan sağladığı sorusuna "Ne yazık ki İsrail ve bazı komşularımız bizimle savaşmaları için Garang'ı silahlandırıyor" demişti.⁸⁹ Zamanla ortaya çıkan bilgiler, Hristiyan ayaklanmacılara Protestan ve Anglikan kiliseleri tarafından tabutlar içinde getirilen silahların asıl kaynağının İsrail olduğunu ortaya çıkardı. 1994 yazında ortaya çıkan bir habere göre

Tel-Aviv'den havalanan silah dolu bir Boeing 707, Uganda'daki Entebbe havaalanına inmiş ve karayolu aracılığıyla taşıdığı yüklü miktardaki silahı, Sudan Halk Kurtuluş Ordusu'na ulaştırmıştı.⁹⁰ Bu arada John Garang birliklerinin İsrail'de eğitildiği de ortaya çıktı.⁹¹ Yahudi devleti, Hartum'daki rejime karşı, bir kez daha Güney Sudan kartını oynuyordu.

İsrail ve Çad İç Savaşı

İsrail'in müdahil olduğu Afrika'daki iç savaşların bir diğeri de Çad'da yaşanmıştı. İsrail, burada da Müslümanlara karşı Hristiyan güçleri kullanmıştı. 1980'de başlayan Çad iç savaşında, ülke Sudan'da olduğu gibi kuzeydeki Müslümanlar ile güneydeki Hristiyan ve paganlar arasında bölünmüştü. Kuzeyli Müslümanların lideri Goukouni Oueddi idi. Güneyli Hristiyan/pagan ittifakın başında da Hissen Habré yer alıyordu.

İsrail, CIA ile birlikte Habré güçlerini desteklemiş ve onlara Sovyet yapımı silahlar vermişti. 1983'de Çad'da İsrail askeri danışmanlarının bulunduğu dair birkaç ayrı kaynaktan alınan raporlar yayınlandı. İsrail'in çok yakın bir dostu olan Zaire diktatörü Mobutu da devreye girmiş ve Habré birlikleri ile İsrail arasındaki bağlantının rahat işlemesini sağlamıştı. Ağustos 1983'de ise İsrailli askeri uzmanların 2.500 Zaire askeriyle birlikte Habré güçlerini desteklemek üzere Çad'a geldiği ortaya çıktı. Fransız kaynaklarına göre, 1983-1984 çatışmalarında Çad'da on iki İsrail askeri danışmanı bulunuyordu ama Müslümanlar tarafından yakalanmamaları için 1984'de bölgeden uzaklaştırılmışlardı.⁹² Ancak İsrail'in tüm bu çabaları beklediği sonucu vermedi. Çad iç savaşı, 1990 yılında Müslümanların zaferi ile sona erdi. İsrail'in desteklediği Hissen Habré ise beraberinde milyonlarca dolar olduğu halde, ülkeyi terketmek zorunda kaldı.

İsrail'in Azınlıkları Kışkırtma Stratejisi

Yahudi devletinin Ortadoğu'daki tüm bu iç savaşlardaki rolü kuşkusuz son derece önemli bir stratejik anlam taşımaktadır. Lübnan, Yemen, Umman, Çad ve Sudan'daki iç savaşların hepsinde de "İsrail parmağı"nın var oluşu, bizlere "beka için parçalama" stratejisinin ne denli gerçekçi olduğunu ve İsrailliler tarafından ne denli ısrarlı bir biçimde uygulandığını göstermektedir.

Anlaşılmaktadır ki, Ortadoğu ülkelerindeki her iç çatışma, Batı Kudüs'te büyük bir stratejik fırsat olarak görülmektedir.

Ortadoğu ülkelerindeki bu iç çatışmalar bir ülkenin parçalanmasına neden olabilir -ki İsrail'in de en büyük amacı budur. Bunun yanı sıra, parçalanma ile sonuçlanmasa bile, her iç çatışma en azından istikrarsızlık meydana getirir ve ülkeleri zayıflatır.

Etrafındaki Müslüman/Arap ülkelerin istikrarsızlaşması ve güçsüzleşmesi ise, Batı Kudüs açısından önemli -ancak bir o kadar da yanlış- bir stratejik hedeftir.

İsrail'in beka için parçalama stratejisinden vazgeçmesi, ancak komşularına karşı dostane bir bakış açısı geliştirmesi ile mümkün olacaktır. Komşularını sürekli bir tehdit unsuru olarak görmekten vazgeçen bir İsrail, hem kendi toplumuna huzur sağlayacak hem de bölgenin istikrara kavuşmasına aracı olacaktır. Böylece başlatılan barış süreçleri de, "vakit kazanmak için" değil, gerçekten barışın inşa edilmesi için değerlendirilebilir. İsrail, gerçek bir barışa yönelmediğini sürece Ortadoğu devletlerinin içindeki azınlıkları "kart" olarak görmeye ve kışkırtmaya devam edecektir.

Ve işte baştan beridir tüm bu anlattıklarımız, bugün Ortadoğu'nun en önemli kanayan yaralarından biri olan ve Türkiye için de önemli bir sorun oluşturan Kürt sorunu ile de yakından ilgilidir.

İngiliz araştırmacılar J. Bloch ve P. Fitzgerald, *British Intelligence and Covert Action* (İngiliz İstihbaratı ve Gizli Operasyon) adlı kitaplarında, Güney Sudanlı Hristiyanların stratejik açıdan Iraklı Kürtlere benzediğini ve aynı onlar gibi dış güçler tarafından istikrarsızlık unsuru olarak kullanıldığına dikkat çekerler.⁹³ Gerçekten de Güney Sudan ayaklanmasını "en etkili biçimde" destekleyen İsrail, 1960'ların başından bu yana Irak'ı rahatsız etmekte olan Kürt sorununun başlıca kışkırtıcısıdır.

Bir sonraki bölümde, bu konuyu inceleyeceğiz. Ancak bundan önce, son olarak, İsrail'in Ortadoğu stratejisinde yeri bulunan ve bizleri çok yakından ilgilendiren bir ülkeyi daha belirtmek gerekir. Bu ülke, Kıbrıs'tır.

İsrail'in Kıbrıs Üzerindeki Hesapları

Toprakları İsrail'in "Tevratsal sınırlar"ı içinde yer alan ülkelerden biri de Kıbrıs'tır. Hem bu nedenle, hem de Filistin'e yönelik stratejik öneminden dolayı Kıbrıs, Yahudiler için tarih boyunca önemli bir yere sahip olmuştur. İsrail'in kurulmasından önce Filistin'e giden bir basamak, İsrail kurulduktan sonra da askeri yönden ve istihbarat açısından değerli bir koz olarak görülmüştür.

Kıbrıs'a yönelik Yahudi ilgisinin ilk somut örneği, Osmanlı'nın Kıbrıs'ı fethi sırasında görülür. Çetin Yetkin'in *Türkiye'de Yahudiler* adlı kitabında yazdığına göre, o dönemde Saray'da danışman olarak bulunan eğitimli bir Yahudi olan Yasef Nassi "Kıbrıs Kralı" olabilmek istemiştir.⁹⁴ Bundaki amacı ise, adanın "bir Yahudi yerleşim merkezi haline getirilmesi"dir.⁹⁵ Yasef Nassi'den sonra adaya merak saran bir başka Yahudi, 19. yüzyılın sonlarında İngiltere Başbakanlığı koltuğuna oturan Benjamin D'Israeli olur. D'Israeli, çok sayıda Romanyalı Yahudi'nin Kıbrıs'a transfer edilmesini sağlar.⁹⁶

Ancak Kıbrıs'ın Yahudiler açısından taşıdığı önem, asıl olarak Siyonist hareketin ada üzerindeki talepleriyle ortaya çıkar. Siyasi Siyonizmin kurucusu Theodor Herzl,

Kıbrıs ile ilgili düşüncelerini Siyonist hareketin finansörlerinden Lord Rothschild'e Temmuz 1902'de şöyle dile getirir:

Kıbrıs'ı düzene sokmalıyız ve bir gün İsrail'in üzerine gitmeliyiz ve kuvvetle almalıyız. Kıbrıs'tan Müslümanlar gider, Rumlar iyi bir fiyata topraklarını satar, Atina'ya veya Girit'e göç eder. Filistin Yahudiler için çok küçük, bu nedenle Filistin'e yakın bir yer sağlamamız gerekiyor. Filistin'e Kıbrıs ve El Arish de dahil edilmelidir.⁹⁷

Bu doğrultuda, Kıbrıs'taki Yahudi nüfusunu artırmak için çeşitli yöntemler denenir. 1897'de İngiliz Hükümeti'nin isteğiyle JCA (Jewish Colonization Association-Yahudi Kolonileşme Birliği), İngiltere'den 33 Rus Yahudi ailesini 3 koloni kurarak Kıbrıs'a yerleştirir. 1900-1906 yılları arasında da Siyonist önderlerden Warburg, Kıbrıs'ta Yahudi zirai yerleşimi ve köyleri oluşturulması konularıyla yakından ilgilenir ve JCA'yı bu amacında destekler.⁹⁸

İlerleyen yıllarda da Siyonist hareket, Kıbrıs'ı müstakbel topraklarına katma planları yapar. Roger Garaudy, bu planlara şöyle değiniyor:

Daha 1937'de Ben Gurion, İsrail'in sınırlarını Kitab-ı Mukaddes'ten bakarak çiziyordu. Ona göre İsrail toprağı beş bölümden meydana geliyordu: Litani'ye kadar Güney Lübnan. Bu bölüme Ben Gurion 'Batı İsrail'in kuzey kısmı' diyor. Güney Suriye, Ürdün, Filistin, ki buna da 'İngiliz manda toprağı' diyor. Ve Sina. Ben Gurion kuzey sınırının da Suriye'nin Humus şehri yakınlarından geçmesini istiyordu. Zira (Tevrat'ın) 'Sayılar' kitabına göre (34/1-2-8), buranın 'Kenan' ilinin kuzey sınırı olması lazımdı. 'Kitab'a daha çok bağlı Siyonistler ise 'Hama' şehrinin bugünkü 'Halep' olduğunu ileri sürüyorlardı. Diğer bazıları ise bu şehrin Türkiye'de bulunduğunu iddia etmekteydiler... Haham Adin Shteinsalz, 'İsrail'in Kıbrıs adası üzerindeki tarihi hakları'ndan söz etmişti. 1956'da Ben Gurion, İsrail Meclisi'nde alkışlar arasında Sina'nın 'David ve Solomon krallarının krallığına ait' olduğunu ilan etmişti...⁹⁹

Kıbrıs üzerinde o dönemdeki en kapsamlı, en ayrıntılı ve en ırkçı Siyonist plan ise 1939'da yapıldı. Kıbrıs uzmanı, Dışişleri Eski Bakanı Şükrü Sina Gürel'in de ifade ettiğine göre, "Yahudi Sorununa Bir Çözüm" adını taşıyan bu plan, 11 Mart 1939'da üç Yahudi lider tarafından İngiltere Başbakanı Neville Chamberlain, Sömürgeler Bakanı Anthony Eden ve Amirallik 1. Lord'u Winston Churchill'e sunuldu. Gürel şöyle yazar:

Bu plana göre Kıbrıs'taki Rum nüfusu boşaltılarak Selanik'in bir bölgesine yerleştirilecekti. Selanik'teki Yahudiler ise Kıbrıs'a aktarılacaktı. Böylece Kıbrıs'ta Yahudilere yer açılacak ve Selanikli Yahudiler, Kıbrıs'ta oluşacak yeni Yahudi topluluğunun çekirdeğini oluşturacaklardı. Tüm transfer giderleri Yahudi finansörler tarafından karşılanacaktı. Rumlar da Selanik'e transfer edilerek "Enosis" fikri yerine getirilmiş oluyordu. Bu yolla Rumlar da memnun ediliyordu. 1939'dan başlayarak Kıbrıs'ta Yahudi göçü kanunlaştırıldı ve uygulamaya geçildi.¹⁰⁰

II. Dünya Savaşı sonunda da Kıbrıs, Filistin'e Yahudi transferinde bir aracı işlevi gördü. İngiltere, Avrupa'dan Yahudiler'i zorla gemilere bindirerek Kıbrıs'taki toplama kamplarına yolladı. Toplam sayıları 1946'dan 1948'e kadar 51.500 kişiydi. İsrail

kurulunca bunlar topluca İsrail'e göç ettirildiler. Avrupa'dan getirilip Kıbrıs'a yerleştirilen bu Yahudiler, burada düzenli gruplar halinde eğitime başladılar. Çoğu Araplarla savaşmak için kurulan silahlı Siyonist örgüt Haganah'a katıldı.

İsrail kurulduktan sonra da Kıbrıs Mossad açısından çok önemli bir yer haline geldi. Ronald Payne *Israel's Most Secret Service* (İsrail'in En Gizli Servisi) adlı kitabında şöyle yazıyor:

Hiç şüphesiz, Mossad ajanları Kıbrıs'ta çalışır haldeydi. Bu ada, II. Dünya Savaşı'nda istihbarat ve planlama konularında coğrafi bir merkez oluşturunuyordu... Öbür taraftan da Kıbrıs'ta istihbarat servisine haber sağlayan bir İsrail Büyükelçiliği vardı ki, Arap dünyasına yakın yerdeki adayı dinleme merkezi olarak kullanıyordu.¹⁰¹

21 Eylül 1986 tarihli *Nokta* ise şöyle yazıyordu:

Adada, ada halkından çok casus yaşıyor ve bunların çoğunluğu da Mossad ajanları. Kıbrıs, İsrail'in bölgedeki gözü ve kulağı niteliğindeki en önemli organı durumunda. Mossad'ın yüzlerce casusu adada faaliyet gösteriyor... Ayrıca İsrail Larnaka ve Limasol limanları aracılığıyla Lübnan'daki falanjistlere silah yardımı buluyor.

Rıbbi Halloum'un, *Palestine Through Documents* (Belgelerle Filistin) adlı kitabında bildirdiğine göre, (ss. 61-62) Güney Kıbrıs Mossad'ın ana faaliyet alanlarından birini oluşturunuyordu. 1972 ile 1988 arasında Mossad Güney Kıbrıs'ta dört önemli cinayet işlemişti.

Hürriyet'in 16 Mart 1981 tarihli sayısındaki bir haberde ise şöyle yazıyordu:

Güney Kıbrıs'ı üs haline getiren İsrail Gizli Servisi bazı üst düzey Rum liderlerinin de ortaklığı ile Lefkoşe'de bir şirket kurdu. Şirketin adı: Securities Services Ltd... Adresi ise, Archbishop Makarios Caddesi No: 15, Lefkoşe. Ticaret Yasası hükümlerine göre kurulmuş yasal bir ticari şirket... Bu şirket güvenlik ihtiyacı içinde olanlara özel muhafızlar sağlıyor. Bir Rum gazeteci ele geçirdiği belgelerle, bu şirketin gerçekte İsrail Gizli Servisi'nin bir kolu olduğunu açıklayıverdi... Mossad Ortadoğu'ya yönelik tüm istihbaratı bu şirket yoluyla sağlıyordu. Bu Mossad ajanı 'Rum pazarlamacılar' Arap ülkelerini dolaşıyorlar. Milyarder Arap şeyhlerine, hayatlarını korumak için çok iyi eğitilmiş muhafızların gerekliliği konusunda ikna edici sözler söylüyorlar. Milyarder Araplar, 'Ben kendi güvenliğimi kendim seçtiğim ya da kendi yetiştirdiğim muhafızlarla sağlarım' dedi mi, başka ikna yöntemlerini sahneliyorlar... Örneğin suikast girişimi filan gibi... Amaç milyarderi öldürmek değil tabii... Çevresindeki muhafızların beş para etmediğini ona göstermek ve hayatının tehlikede olduğuna inandırmak. Ardından çok yüksek ücretlerle korunmasını üstlenmek. Sonrası kolay, Amerika, İngiliz, Fransız, Avusturyalı çok özel koşullarla eğitilmiş korumalar artık milyarder Arapların yakın çevresindeler. Bu korumaların uyrukları değişik ama, aslında tümü İsrail asıllı. Dahası, İsrail Gizli Servisi'nin en yetenekli, en gözde ajanları.¹⁰²

Bu haberde, Kıbrıs Rum Kesimi'nin pek çok açıdan İsrail için bir "koz" olduğunu göstermektedir. Bu nedenle de İsrail, çeşitli yöntemlerle Rumları desteklemiştir.

Makarios döneminde kurulan "iyi ilişkiler"¹⁰³, İsraili 30 uzman gerilla eğitimcisinin Kıbrıs'ta ada Rumlarını gerilla savaşı konusunda eğitmesiyle gelişmiştir.¹⁰⁴

İki taraf arasındaki ilişkiler halen devam etmektedir. Buna silahlandırma da dahildir. 29 Şubat 1996 tarihli *Milliyet*'te yer alan "İsrail savaş sanayi yetkilileri, Rum temsilciler Meclisi Savunma Komitesi üyeleriyle temas kurarak, İsrail'in silah deposunu kendilerine açabileceğini bildirdiler" şeklindeki haber, bunun bir işaretidir.

Öte yandan ABD'de Kıbrıs sorununun "çözümü" için görev alan ve hemen her zaman Rumlardan yana tavır alan isimlerin ağırlıklı olarak Yahudi lobisine bağlı olmaları dikkat çekicidir. Ronald Reagan döneminde 3 yıl Kıbrıs özel sorumlusu olan ABD Dışişleri Bakan Yardımcısı Richard Haas, ABD'nin Kıbrıs Özel Koordinatörü Nelson Ledsky, Carter'ın Kıbrıs konusundaki özel temsilcisi Clark Clifford, George Harris, CIA Ortadoğu Masası şefi Ellen Laipson ya da Richard Hoolbroke söz konusu İsrail yanlısı Amerikalı Yahudiler arasında ilk akla gelenlerdir.

Bu arada İsrail, son dönemde Kıbrıs Rum Yönetimi'nin Avrupa Birliği'ne girmesi çabalarına verdiği destekle dikkat çekmektedir. Kıbrıs'taki iki ayrı devleti zoraki bir biçimde birleştirmek ve böylece adayı Rum egemenliği altına sokmak amacını güden bu plan, KKTC Cumhurbaşkanı Rauf Denktaş'ın vurguladığı gibi, KKTC'ye karşı tasarlanan bir tuzaktır aslında. İsrail, işte bu planı desteklemektedir. Konuyla ilgili bir gazete haberi şöyledir:

İsrail hükümetinin, özel ilgi gösterdiği Kıbrıs sorununun Rum tarafı lehine çözülmesi için, anahtar olarak kabul edilen ülkeler nezdinde girişimde bulunduğu kaydediliyor. Atina, Bonn, Paris ve Washington'daki İsrail Büyükelçilerinin Kıbrıs sorunuyla ilgili temaslarda bulunduklarını belirten Simerini, İsrail'in Kıbrıs'ın Avrupa Birliği'ne tam üyelik konusunun ileriye götürülmesinin gerekliliğini savunduğunu yazdı. Tel Aviv'in, Kıbrıs'ın AB'ye kısa sürede katılması yönündeki ısrarının ardında bölgedeki güvenlik sistemini güçlendirme kaygısının yattığı bildiriliyor. **Kıbrıs'ın AB üyeliğinin bölgesel güvenlik için uygun olduğu görüşünü taşıyan İsrailiilerin... Türkiye'nin adanın kuzey bölümünü veya bütün Kıbrıs'ı denetleyebilecek bir çözüm şekline sıcak bakmadıkları ifade ediliyor.** İsrail'in bu planının ardında, Türkiye'nin kendisi gibi bölgesel bir süper güç adayı olmasının yattığı ve Kıbrıs'ta Ankara varlığının yasallaşması halinde Tel-Aviv'in bölgeye yönelik bütün planlarının altüst olmasından endişe ettiği kaydediliyor. Bu arada, Atina'daki İsrail Büyükelçisinin de yoğun bir faaliyet içinde bulunduğu ve Yunanlı yetkililerle odak noktası Kıbrıs olmak üzere sık sık temaslarda bulunduğu bildirildi.¹⁰⁵

Bu arada İsrail, "Türkiye ile yaptığı askeri anlaşmanın Kıbrıs Rum kesimini olumsuz yönde etkilemeyeceği ve güvenliğini tehlikeye sokmayacağı yönünde Rum yönetimine "güvence" vermiştir.¹⁰⁶

Tüm bunlar, İsrail'in Ortadoğu stratejisi içinde Kıbrıs'ın da önemli bir yeri olduğunu göstermektedir. Dahası, İsrail'in, bu hedeflerin ifası için de kendisine ortak olarak Kıbrıs Rum Kesimi'ni seçtiği anlaşılmaktadır. Bu, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti

zerinde büyük baskılar uygulandığı şu dönemde, göz ardı edilmemesi gereken bir gerçektir.

İSRAİL'İN IRAK HESAPLARI

Önceki bölümlerde İsrail'in tüm Ortadoğu'yu içine alan bir beka stratejisine sahip olduğunu ve bunu 1950'lerin başından bu yana büyük bir kararlılıkla uyguladığını inceledik. Bu stratejinin içinde kuşkusuz Irak'ın büyük yeri vardır. Arap dünyasının en güçlü ülkelerinden biri sayılan Irak, her ne kadar İsrail'le sınıra sahip olmasa da, her zaman için İsrail tarafından büyük bir tehdit olarak algılanmıştır. Bu nedendir ki İsrail Irak'ı güçsüzleştirmeye ve istikrarsızlaştırmaya büyük önem vermiştir.

Bu hedefin gerçekleştirilmesindeki en önemli "kart" da her zaman için bazı Kürt gruplar olmuştur. İsrail, ülkenin kuzeyindeki bir kısım Kürt ayaklanmacılar ile 1950'li yıllarda yakın ilişki kurmuş, Molla Mustafa Barzani önderliğinde Bağdat rejimine karşı gelişen ayaklanma, İsrail gizli servislerinden çok yakın destek görmüştür.

İsrail'in Kuzey Irak İlgisi, 1961-75

1961 yılı, Kuzey Irak'taki Kürtler adına önemli bir yıldır. Bağdat rejiminin Arap milliyetçiliğine dayalı sert ve asimilasyonist politikasından rahatsız olan Kürtlerin bir kısmı, o yıl, ünlü Barzani aşiretinin liderliği altında silahlı bir isyan başlattılar. Çeşitli iniş çıkışlara rağmen 1975 yılına dek sürecek olan bu ilk isyan, doğal olarak çeşitli "dış güçler"in de ilgisini çekti.

İsrail, bu dış güçlerin başında geliyordu. İlerleyen dönemde İran ve ABD de Kürt isyanını desteklemeye başlayacaklardı. Hatta çoğu insan isyanın asıl destekçilerinin bu iki ülke olduğunu düşünecekti. Oysa Kürt isyanına hem ilk el atan, hem de bu kartı çok daha uzun vadeli ve stratejik bir bakış açısıyla değerlendiren ülke, İsrail'di.

1961'de patlak veren isyan, kısa süre içinde İsraillilerin ilgi alanına girdi ve isyancı Kürtlerle temas kurdular. İlk önemli temas ise, 1964 yılında gerçekleşti. O zamanlar Savunma Bakan Yardımcısı olan Şimon Peres, Kürt hareketi içinde önemli bir yere sahip olan ve uzun yıllar Kürtlerin Avrupa temsilcisi sıfatını taşıyan Dr. Kumran Ali Bedir-Han ile gizlice bir araya geldi. Bedir-Han, 1940'lı ve 50'li yıllarda İsrail adına ajanlık yapmıştı ve dolayısıyla diyalogun yeniden başlatılması için en uygun aracıydı.¹⁰⁷ Hatta İsrail'in Ortadoğu ülkelerindeki azınlıklara destek vererek bu ülkeleri zayıflatabileceği, bunun için en uygun azınlıkların başında da Kürtler'in geldiği tezi, 1948'de Bedir-Han'ın kendisi tarafından öne sürülmüştü.¹⁰⁸

Peres ile Bedir-Han arasındaki bu görüşmede Kürt gerilla (Peşmerge) subaylarından bir grubun İsraillilerden askeri eğitim almasına karar verildi. "Merved" (Halı) adı verilen bu gizli operasyon Ağustos 1965'te başladı ve üç ay kadar sürdü. İsrail, çok önem verdiği Kürt ayaklanmacılara danışmanlık yapmak ve onları eğitmek

üzere bölgeye en iyi istihbaratçılarından Tuğgeneral Tsurı Saguy, Yarbay Haim Levakov ve Albay Arik Regev'i göndermişti.¹⁰⁹

Aynı yıl içinde zamanın üst düzey Mossad görevlilerinden David Kimche'nin yanında bir grup gizli servis görevlisi, gizlice Irak'a geçerek Kürt ayaklanmacılarla yeni ve daha kapsamlı bir görüşme daha gerçekleştirdi.¹¹⁰ Ertesi yıl, İsrail kabinesinde yer alan ve eski bir Aliyah B (Mossad'ın Yahudi göçleri ile ilgili kolu) görevlisi olan Aryeh (Lova) Eliav, katır sırtında yaptığı bir yolculukla Kürt ayaklanmacıların karargahına vardı. Eliav, yanında kapsamlı bir heyet ve hatta bir de 3 doktor ve 3 hemşireden oluşan bir "seyyar hastane" getirmişti, Bağdat hükümetine karşı savaşırken yaralanan Kürt gerillalar için.¹¹¹ Eliav, burada isyanın lideri Molla Mustafa Barzani ile görüşmüş, hatta ona Knesset'in yedinci çalışma döneminin başlaması nedeniyle piyasaya sürülen altın bir madalyon hediye etmişti. Kuzey Irak dağlarında yapılan görüşme, "İsrail'in, Kürt devleti ve halkının kalkınması için askeri, ekonomik ve teknik yardım verme isteği" etrafında şekillenmişti.¹¹² Bu gelişmelerin ardından İsrailli uzmanların da katılım ve yardımıyla Barzani, 1966 Haziranı'nda Irak ordusuna büyük bir saldırı başlattı.

Kürt isyanı boyunca İsrail, Barzani gerillalarına para yardımı da bulunmuştu. Ünlü Amerikalı gazeteci Jack Anderson, *Washington Post*'taki bir makalesinde şöyle yazıyordu: "Her ay kimliği belli olmayan bir İsrail yetkilisi İran sınırından Irak'a gizlice girerek Kürt lider Molla Mustafa Barzani'ye 50 bin Amerikan doları veriyor. Bu para Kürtler'in, İsrail karşıtı olan Irak hükümetine karşı faaliyetlerini sürdürmelerini sağlıyor."¹¹³

Anderson'ın o sıralarda yayınlanan bir CIA raporuna dayanarak verdiği bilgiler arasında, Molla Mustafa Barzani ile dönemin Mossad şefi Zvi Zamir arasındaki yakın ilişki de vardı. Söz konusu rapora göre, Zamir, Barzani'yi Kuzey Irak'taki karargahında en azından bir kez ziyaret etmiş ve ondan Bağdat hükümetine karşı yürütülen saldırı ve sabotajların dozunu artırmasını istemişti. Bunun yanında, Irak'taki Yahudilerin İsrail'e gizlice göç edebilmeleri için de Barzani'den yardım istenmişti. Bu tür "rica"ların hepsi, Barzani tarafından olumlu karşılanıyor, İsrailliler de her ay düzenli verilen 50 bin dolarlık yardımların dışında, ekstra ödemeler yapıyorlardı.¹¹⁴

İsrailli eski general Rafael Eitan'ın anıları da, İsrail-Barzani iş birliğinin boyutlarını bütün çıplaklığıyla ortaya koyan bilgiler sağlıyordu. Anılarında yazdığına göre, Rafael Eitan, Mustafa Barzani'nin talebi üzerine, 1969 yılında Kuzey Irak'a giderek ayaklanmayı yakından görmüş ve ayaklanmanın lideri Barzani ile, mücadeleyi daha yaygın bir savaş haline dönüştürme konusunu görüşmüştü. Eitan ziyaretinden sonra, İsrail Savunma Bakanlığı'na, ayaklanan Kürtlerin çok iyi savaşmakla beraber gelişmiş savaş araçları ve silahlarından mahrum olduklarını, kendilerine yardım edilmesi gerektiğini bildiren bir rapor da yazmıştı.¹¹⁵

Ayaklanmacı Kürtlerle kurduğu bu gizli ittifak, İsrail'e Irak ordusu hakkında çok önemli istihbaratlara ulaşma fırsatı da veriyordu. 1967'deki Altı Gün Savaşı'ndan kısa bir süre önce İsraillilerin Irak'tan çaldığı MIG-21 uçağı, bunun en önemli örneğiydi.

İsrailliler, Irak Hava Kuvvetleri'ndeki bir pilotla gizlice bağlantıya geçmişler ve onu bir deneme uçuşu sırasında aniden İsrail'e uçmaya ikna etmişlerdi. Iraklı pilotla İsraillilerin bağlantısını kuran araçlar ise Kürtlerdi.¹¹⁶ Ağustos 1966'da Tel-Aviv'e inen söz konusu MIG, bu Sovyet yapımı uçak hakkında daha önce yetersiz bilgiye sahip olan İsrail'e ve onun Batılı müttefiklerine büyük bir avantaj sağladı. Hatta bazı yorumlara göre, İsrail'in Altı Gün Savaşı'nın ilk gününde Mısır Hava Kuvvetleri'ne yaptığı büyük baskın, MIG'lerin teknik özellikleri hakkında edinilen bilgi sayesinde mümkün olmuştu.¹¹⁷

Altı Gün Savaşı'nın hemen öncesinde ilginç bir olay daha yaşanmıştı. Iraklı bir askeri delegasyon, yaklaşan savaşta "Siyonist düşmana karşı tek bir cephe olarak savaşabilmek için" ayaklanmacı Kürtlere geçici bir ateşkes önermişti. Ancak bu teklife karşı söz alan bir "Kürt gerilla", ne olursa olsun taviz verilmeyeceğini ve ateşkesin kabul edilemez olduğunu söylemişti. İşin en önemli yanı ise, bu "Kürt gerilla"nın gerçekte İsrail'in bölgeye yolladığı askeri danışmanlardan biri olmasıydı.¹¹⁸

1960'lı yılların ortasında İsrail ile bir kısım Irak'lı Kürtler arasında başlayan bu yakınlaşma, Yahudi devletinin büyük zaferi ile sonuçlanan Altı Gün Savaşı'ndan sonra çok daha büyük bir ivme kazanarak devam etti. 1967 Haziranı'ndaki savaş, Ortadoğu'daki tüm dengeleri alt-üst ederken ve Yahudi devletini çok daha fazla büyüteç altına sokarken, ayaklanmacı Kürtlerle gizli gizli yürütülen ittifaka zarar vermedi. Aksine, ittifak daha da gelişti ve İsrail'in giderek sertleşen söylemine paralel olarak daha da açık hale geldi. Ian Black ve Benny Morris'e göre, Kuzey Irak dağları ile Tel-Aviv arasındaki bu ilişki giderek "Ortadoğu'nun en kötü saklanan sırrı" sıfatını kazandı.

İsrail 1967 yılında Arap ordularından ele geçirdiği çok sayıda Sovyet silahını Kürt ayaklanmacılara yolladı. Kendilerine verilen Doğu Bloku silahlarına önce şaşırان daha sonra çok sevinen Molla Barzani, ayrıca bulduğu İsrail yapımı bombalardan daha çok istemişti. Kendisini silah ve paraya boğan İsrail'in gücüne hayran kalan Barzani, İsraillilere ortak bir seferberlik de önermişti. Barzani'nin planına göre, Kürt peşmergeler Irak'ı zaptettiğinde İsrail de Suriye'yi işgal edebilecekti.¹¹⁹

İsrail'in Kürt ayaklanmacılara giderek artan desteğinin en sembolik göstergelerinden biri, 67 Eylülü'nde Kürt hareketinin lideri Molla Mustafa Barzani'nin İsrail'e yaptığı ziyaretti. Moşe Dayan'a hediye olarak bir Kürt hançeri getiren Barzani, Yahudi devletinde oldukça sıcak bir biçimde ağırlandı. Bu ziyaretin uyandırdığı yankılar, Kuzey Irak'taki Kürt isyanında İsrail'in parmağının var olduğu gerçeğini siyasi gündeme taşımaya başladı. 1969 Martı'nda Kerkük'teki petrol rafinerilerine düzenlenen saldırının gerçekte İsrailli askeri danışmanlar tarafından planlandığı ve yönetildiği hemen herkesçe biliniyordu.¹²⁰ Mısırlı ünlü gazeteci Muhammed Hasaneyn Heykel'in ulaştığı ve açıkladığı bilgiler de, 1971'de "Kuzey Irak'taki Kürt bölgesindeki İsrailli subayların İsrail ile düzenli bir telsiz bağlantısı içinde olduklarını ve Irak içindeki istihbarat ve sabotaj faaliyetlerini organize ettiklerini" ortaya koydu.¹²¹ İsrail'in Kürt ayaklanmacılarla olan ittifakı, dönemin Irak basınında da yoğun biçimde konu edilmişti. Barzani ikinci olarak 1973 yılında İsrail'i ziyaret etti. Bu ziyaretinde de, ilkinde olduğu

gibi, 1950 ortalarında İsrail'e göç etmiş Kürt Musevisi David Gabay'ın evinde kalmış, hediye olarak da Moşe Dayan'ın eşi için altın bir kolye getirmişti.¹²²

Kuzey Iraklı Kürt ayaklanmacılarla İsrail arasındaki bu iş birliği, 1975 yılına kadar sürdü. O yıl, Kürt isyanının diğer büyük destekçisi olan İran, Irak ile bir anlaşmaya vardı ve bunun üzerine Kürt ayaklanmacılara yaptığı tüm yardımı kesti. ABD de İran ile birlikte hareket edince, Barzani hareketi Bağdat rejimi karşısında savunmasız kaldı. İsyan, bu rejim tarafından kanlı biçimde bastırıldı. İsrail'in durumu kabullenmekten başka seçeneği yoktu. Ama İsrail, Irak'ın kuzeyindeki Kürtler arasındaki bazı grupların oluşturmak istediği parçalanmış Ortadoğu için en ideal "kart" olduğunu her zaman aklında tutacak ve bu kartı yeniden devreye sokmak için fırsat kollayacaktı.

1975 Sonrası Washington'daki Kürt Lobisi

İsrail'in, İran kanalıyla Kürt ayaklanmacılarla kurduğu ittifak, İran'ın ve ABD'nin kurduğu ittifaklara göre çok daha kalıcı ve stratejikti. Bu nedenle, İsrail, 1975'ten sonra da bu ayaklanmayı yürütmüş olan Kürtlerle arasındaki yakın temaslarını sürdürmeye çalıştı. ABD ve İran yönetimleri Barzani hareketini yüz üstü bırakmışlardı, ama İsrail, özellikle de Amerika'daki lobisi yoluyla, bu harekete destek olmayı sürdürüyordu. Molla Mustafa Barzani'nin Washington'da geçirdiği ömrünün son yılları, bu konuda önemli örnekler içeriyordu. Molla Mustafa, başta Kissinger olmak üzere görüşmek istediği ABD'li yetkililer tarafından hiç dikkate alınmamıştı. Buna karşılık, İsrail lobisine bağlı ya da bu lobiyle yakın çalışan politikacılar ona destek olmuşlardı.

Uzun yıllar Washington muhabirliği yapan gazeteci Turan Yavuz, 1975 sonrasında Washington'da oluşan bu küçük "Kürt lobisi"nden şöyle söz eder:

ABD'nin 1975 yılında Kürtleri yalnız bırakması ile Washington'da küçük çapta bile olsa bir Kürt lobisi oluşmaya başlamıştı. Iraklı eski bir diplomat olan Muhammed Dosky... Kürt davasını savunmak üzere etkili senatör Henry Jackson'ı yanına almıştı... O sıralar Senatör Jackson'ın ulusal güvenlik konularından sorumlu yardımcısı Richard Perle idi.¹²³

Kürt lobisinin oluşumundaki en önemli role sahip bu iki Amerikalı'nın en belirgin özellikleri, İsrail bağlantılarıydı. Perle zaten kimliğinin gayet bilincinde olan bir Yahudiydi, Demokrat Senatör Jackson ise İsrail'in ateşli bir savucusu. Eski Kongre üyesi Paul Findley, ABD'deki İsrail lobisinin gücünü ortaya koyan *They Dare to Speak Out* (Konuşmaya Cesaret Ettiler) adlı kitabında, Perle'ün İsrail bağlantılarını ayrıntılı olarak anlatır. Buna göre Perle, İsrail hükümetine bilgi sağlamasıyla ünlüdür. Kariyerine önce Washington'da Henry Jackson'ın yanında çalışarak başlamıştır. Nitekim Senatör Jackson da, kitapta yazıldığına göre, İsrail'in en ateşli destekçilerindendir. Perle, Reagan döneminde ise Savunma Bakanlığı'nda göreve gelir. İsrail'i yakından ilgilendiren yüksek

teknolojiler ile ilgili kararlar genelde Perle'ün ofisinde alınır. Perle Pentagon'da göreve getirildiği zaman da bir İsrail savunma şirketi adına lobicilik yapar.¹²⁴

Jackson-Perle ikilisinin yanı sıra Kürt lobisine büyük katkıda bulunan bir başka ekip, Pell-Galbraith ikilisidir. Turan Yavuz şöyle yazar: "Komite başkanı Demokrat Senatör Clairborne Pell'in baş danışmanı Peter Galbraith, yıllardır Kürt tezini Washington'da işleyen kişi olarak bilinir. Kürt liderlerin Galbraith'e verdikleri mesajlar, anında Beyaz Saray'a bağlı Ulusal Güvenlik Konseyi'ne ve Brent Scowcroft'a ulaştırılırdı."¹²⁵

Nitekim Pell-Galbraith ikilisi, 1990'lı yıllarda da bu misyonlarını aynen korumuşlardır. Hatta, Amerika'nın Sesi Radyosu'nun Türkiye'ye yaptığı kışkırtıcı Kürtçe yayınların mimarı da bu ikilidir.

Peki Pell-Galbraith ikilisi ile Iraklı Kürtlerin en sadık müttefikinin, yani İsrail'in bir ilgisi var mıdır?

Eski Amerikalı diplomat Richard Curtiss, ABD'deki lobi sistemini anlatan *Stealth PACS: Lobbying Congress for Control of US Middle East Policy* (Gizli Lobiler: ABD'nin Ortadoğu Politikasının Kontrolü İçin Lobicilik) adlı kitabında şu satırları yazar: "... İsrail'in bir başka Demokrat dostu da Rhode Island Senatörü Clairborne Pell'dir. Pell, 1960'da seçildiğinden bu yana İsrail'in ısrarlı ve sadık bir destekçisi olmuştur."¹²⁶

Aynı kitapta Clairborne Pell'in, sadece 1990 yılında İsrail lobilerinden 153.600 dolar "bağış" aldığı bildirilir. Pell'in İsrail lobisiyle olan çok yakın ilişkisi, Paul Findley'in kitabında da vurgulanır.¹²⁷

"Kürt lobisi" ile İsrail uzantılarının bağlantısı, yalnızca Washington'a özgü bir durum da değildir. Hulusi Turgut, *Barzani Dosyası* adlı kitabında, Paris'te oluşan Kürt lobisinin de yine Yahudilerle son derece ilişkili olduğuna dikkat çekerek şöyle yazıyor:

... Paris'teki, Kürt İhtilaline Yardım Komitesi üyelerinden çoğunun Yahudi olması da dikkati çekiyordu. Hollanda'nın Amsterdam şehrinde kurulmuş olan Kürt Cemiyeti, başkanı Silvio Van Roy başta olmak üzere büyük bir kısmı Yahudi olan üyelerden oluşuyordu.¹²⁸

1975'teki Kuzey Irak yenilgisinden sonra Batı'da oluşan bu Kürt lobisi, 1990'lı yıllarda çok daha gelişecek ve İsrail'le olan bağlantısı da çok daha belirgin hale gelecekti.

Burada vurgulamakta yetindiğimiz nokta, 1975'ten Molla Mustafa Barzani'nin 1979'daki ölümüne dek geçen süre içinde, Kuzey Irak'taki Kürt hareketiyle sıcak ilişki içinde olan yegane ülkenin İsrail oluşudur. İran ve ABD tarafından önce kışkırtılan sonra da yüz üstü bırakılan ayrılıkçı Kürt hareketi, arkasında İsrail'i bulmaya devam etmiştir. Barzani ABD'de en alt düzey görevlilerle bile görüşmekte zorlanırken, İsrail'e yaptığı farklı ziyaretlerde büyük bir itibarla ağırlanmış, hatta bir ziyaretinde dönemin Başbakanı Menahem Begin ile çok sıcak bir görüşme yapmıştır.¹²⁹

Molla Mustafa Barzani'nin ölümünden sonra onun yerine geçecek olan oğlu Mesut Barzani de bu İsrail bağlantısını sürdürmüştür. Turan Yavuz, 70'li yılların başındaki

siyasi gelişmelerden söz ederken Barzani'nin iki oğlu hakkında şöyle yazar: "İdris ve Mesut, bir aralar sık sık Tahran, Tel-Aviv ve Washington'da görülüyordu. İran pasaportu ile kimlik değiştirerek seyahat eden İdris ve Mesut, bu başkentlerdeki CIA, Savak ve Mossad genel merkezlerinden çıkmıyordu.¹³⁰

Tüm bu durum, İsrail'in Kuzey Irak'taki ayrılıkçı Kürt hareketinin en stratejik destekçisi olduğunu, Yahudi devletinin 1975'den sonra da Irak'ta bir Kürt devleti kurulması fikrinden vazgeçmediğini ve bu amaçla da Barzani aşiretiyle çok yakın ilişki içinde olduğunu göstermektedir. 1975'te ABD ve İran'ın devreden çıkmasıyla fiili olarak zaafa uğrayan bu ilişki, hiçbir zaman teorik canlılığını yitirmemiştir.

1991'deki Körfez Savaşı Irak'ı yeniden karıştırdığında ve ABD'yi yeniden Irak meselesinin içine soktuğunda ise, bu ilişki yeniden fiili bir boyut kazanacak, İsrail'in Kürt devleti hedefi somutlaşmaya başlayacaktır.

SADDAM HÜSEYİN'İN İÇ YÜZÜ

İlerleyen satırlarda, Saddam Hüseyin'i iktidara getiren ve iktidarda kalmasını sağlayan sürecin arka planını ele alacağız. Ancak bundan önce, Irak'a düzenlenen askeri operasyonu ve son gelişmeleri göz önünde bulundurarak, bazı önemli hususların üzerinde durmak gerekmektedir.

Bu satırlar yazılırken, Irak'a yapılan askeri operasyonun en önemli hedefi Saddam Hüseyin'i iktidardan indirmek olarak açıklanmaktadır. Kuşkusuz her ne gerekçe ile olursa olsun meselenin savaş yoluyla halledilmek istenmesi yanlıştır. Nitekim her geçen gün artan can kayıpları, savaşın hiç başlamamış olması gereken kötü bir seçim olduğunu göstermektedir. Ancak öte yandan, Saddam Hüseyin'in de Irak'a ve bölgeye zarar veren ve iktidardan inmesi gereken bir diktatör olduğu gerçeğini görmek gerekir.

Saddam Hüseyin, 1960'lı yıllarda Arap dünyasını sarmış olan **"Arap sosyalizmi"** akımının yanlış bir yola sürüklediği pek çok insandan biridir. Arap sosyalizmi, aşırı bir milliyetçilik ve fanatik bir üçüncü dünya solculuğunu birleştiren ve esas olarak da Sovyetler Birliği'nden destek gören bir hareketti. Sovyetler Birliği'nin Stalinist rejimi ve öğretisi, Arap sosyalistlerinin de dünya görüşüne damga vurdu. Bu nedenle saldırgan, baskıcı ve savaşçı bir siyaset geliştirdiler. Saddam, bu yanlış ideolojinin Irak'taki temsilcisi olan Baas Partisi'nin önde gelen bir militanıydı. Gençlik yıllarında örgütlediği *Cihaz Hanin* adlı terör çetesi aracılığıyla Baas karşıtı siyasi grup ve kişilere karşı çeşitli suikastler düzenledi. Baas'ın 1963'teki ilk darbesinden sonra, Saddam'ın yönetiminde bir "sorgu merkezi" kurulmuş ve burada pek çok insana korkunç işkenceler yapılmıştı. Saddam'ın yeni "işkence yöntemleri" geliştirdiği biliniyordu.

Kapıldığı Stalinist ideolojinin etkisiyle acımasız bir kişilik geliştiren Saddam Hüseyin, iktidarı boyunca da acımasız yöntemler kullandı. 1980'de İran'ı işgal ederek 8 yıl sürecek çok kanlı bir savaş başlattı. 10 yıl sonra bu kez Kuveyt'i işgal etti. Ülke içinde de kendisine muhalif olarak gördüğü kişi ve gruplara karşı vahşet uyguladı. 1988 yılında Kuzey Irak'taki Halepçe köyüne karşı kimyasal silahlarla düzenlediği ve 5 bin masum insanın feci şekilde ölümüyle saldırı, Saddam rejiminin insanlık suçlarından biriydi.

Tüm bunlar, Sadddam'ın Irak'a liderlik yapabilecek vasıfta bir insan olmadığını göstermektedir. Bir liderden beklenen, kendi halkına huzur, güvenlik, mutluluk ve refah sağlaması, komşularına ve dünyaya da istikrar ve barış getirmesidir. Buna tamamen aykırı bir tablo çizen Saddam, Irak yönetiminden gitmelidir.

Ancak her insana olduğu gibi ona da adaletle ve anlayışla davranılmalıdır. Savaş sonrasında yapılması gereken Saddam'ı bir tür canavar olarak göstermek değil, onu şiddet ve acımasızlığa yönelten ideolojiyi ve şartları çözümlemek ve bunların düzeltilmesi için çaba göstermektir. Saddam'ı kanlı bir diktatör yapan, kapıldığı **radikal Baas ideolojisi ve her türlü sorunun güçle ve hatta kanla çözülmesi gerektiğini**

varsayan faşizan kültürdür. Bu ideolojinin ve bu kültürün Arap dünyasından temizlenmesi, **bunun yerine İslam ahlakının gerektirdiği gibi merhametli, sevgi dolu, insancıl, medeni bireyler ve kitleler yetişmesi için çok kapsamlı bir eğitim ve aydınlanma politikası yürütülmelidir.** Unutmamak gerekir ki, söz konusu çatışmacı ideoloji ve kültür, sadece Bağdat'ta değil, Ortadoğu'nun daha başka pek çok yerinde, hatta kimi zaman İslam adı altında ortaya çıkmaktadır. Bunun çözümü ise, gerçek İslam'ın insanlara etkili bir biçimde anlatılmasıdır.

Saddam ve İran-Irak Savaşı

1980 yılının 22 Eylül günü, çok az kimse tarafından beklenmekte olan bir savaş başladı. Bağdat'taki Baas rejiminin diktatörü Saddam Hüseyin'in emri ile, Irak ordusu, önceden hiç bir uyarı yapmadan, aniden İran sınırına saldırdı. Irak birlikleri, karşı tarafın hazırlıksız olmasının da etkisiyle, kısa sürede İran içinde önemli bir mesafe kat ederek petrol bölgesi Abadan'a kadar vardı. 24 Eylül günü, Abadan'daki dünyanın en büyük petrol rafinerisi alevler içindeydi.

Aslında Saddam Hüseyin'in başlattığı bu ani saldırıdan önce aylardır sürmekte olan bir sınır anlaşmazlığı vardı iki ülke arasında. Hatta saldırıdan bir hafta kadar önce Irak, 1975'te İran ile imzaladığı sınır anlaşmasını iptal ettiğini açıklamıştı. Kısacası iki ülke arasında gerilim oluşmuştu, ama yine de çok az kimse Saddam'ın bu denli radikal bir karar alıp İran'a saldıracığını bekliyordu.

Bu "çok az kimse"nin çok önemli bir bölümü de, Washington'da ya da Batı Kudüs'te ikamet ediyordu: Saddam, İsrail'deki ve ABD'deki bazı güç merkezleriyle gizli bir iş birliği içinde başlatmıştı İran-Irak Savaşı'nı.

Bu ilginç durum, İran'daki rejimle yakından ilgiliydi. Saddam'ın İran'a saldırmasından 1.5 yıl kadar önce çok önemli bir olay yaşanmıştı Tahran'da; İran Şahı Rıza Pehlevi, Ayetullah Humeyni'nin liderliğindeki devrimciler tarafından tahtından indirilmiş ve hemen ardından ülkede bir "İslam Cumhuriyeti" kurulmuştu. Bu durum, Saddam'a önemli bir konum sağlamıştı: İran'a karşı bir "kart" olarak kullanılabilecekti. Amerikalı yazarlar Adel Darwish ve Gregory Alexander, bu durumu şöyle özetliyorlar:

Şah'ın devrilmesi, Saddam Hüseyin'e Batı ile verimli bir iş birliği yapma imkanı verdi ve o da bunu iyi değerlendirdi. Irak, Batı'nın verdiği silah ve yüksek teknoloji sayesinde bölgesel jandarma misyonunu yüklendi.¹³¹

Saddam'ın 22 Eylül 1980'de İran'a başlattığı saldırıyı beklemekte olan "çok az kimse"nin çoğunun Washington ya da Batı Kudüs'te oturması, işte bu durumun bir sonucuydu.

Nitekim Saddam, İran'a saldırmak için dolaylı yoldan Batı'daki bazı önemli merkezlere danışmıştı.

Ve tüm bunlar olurken, İsrailliler devre dışı değildiler kuşkusuz.

İran'ın eski devlet başkanı Abdül-Hasan Beni Sadr'ın verdiği bilgiye göre, 1980 yazında, İsrailli askeri uzmanlar, Iraklı subaylar ve Şah yanlısı İranlı sürgünler ile Paris'te bir araya gelerek, İran'a Irak tarafından düzenlenecek olan saldırının planı hakkında gizli istişare görüşmeleri yapmışlardı.¹³² Peki ama İsrail, nasıl bu denli hızlı bir biçimde Bağdat rejimiyle "müttefik" haline gelebilmişti? Irak, Yahudi devletini çevreleyen "Arap denizi"nin en önemli unsurlarından biri olarak bilinirdi her zaman. İktidardaki Baas Partisi ise, güçlü anti-İsrail söylemiyle tanınırdı.

Oysa Irak Baas Partisi'nin ve en son lideri Saddam Hüseyin'in İsrail konusundaki muhalif tavrı, gerçekte sadece göstermelikti.

Saddam Rejimi ve İsrail Arasındaki Gizli İttifak

Irak, 1958 yılına dek I. Dünya Savaşı sonrasında kalma Batı yanlısı bir monarşi tarafından yönetiliyordu. Bu, İsrail'in Ortadoğu vizyonuna uygun bir rejimdi. Ancak 50'li yıllardaki siyasi hareketlenme en sonunda Irak'ı da etkiledi. Ülkenin hükümdarı Kral Faysal, Albay Abdülkerim Kasım tarafından Temmuz 1958'de askeri bir darbe ile iktidardan düşürüldü ve bazı bakanları ile birlikte idam edildi. Bir Arap milliyetçisi olan Kasım, Soyvetler Birliği ve yerel komünistlerle yakın ilişki içindeydi. Öte yandan, Mısır lideri Nasır'a da yakındı. Tüm bunlar, İsrail açısından yeterince tedirgin ediciydi.

Ancak Kasım iktidarda fazla kalamadı. 1963 Şubatında bir saray darbesi sonucu iktidardan düşürüldü. Darbeyi düzenleyen ekip, kendilerine "Baas" (Diriliş) Partisi adı veren bir grup subay ve sokak militanından oluşuyordu. Bu militanların arasında, darbe günü Albay Kasım'ı öldürmek için görevli olan altı kişilik timin de üyesi olan genç bir adam dikkat çekiyordu: Saddam Hüseyin el-Tıkriti, yani Tıkritli Saddam Hüseyin. Asker olmamasına karşın sürekli üniforma ile gezen bu genç ve hırslı adam, darbenin hemen ardından Baas yönetimi tarafından terör ve suikastlerden sorumlu özel bir grubun başına getirildi. İlk yaptığı iş ise, darbe muhaliflerini sorgulamak için yeni ve etkili işkence yöntemleri geliştirmek oldu. Baas'ın saray darbesi ile doğan bu iktidarı aynı yılın Kasım ayında sona erince, Saddam Hüseyin'in işkence merkezi ortaya çıkarılmıştı.

Baas'ın on aydan az süren kısa iktidarı, yine bir darbe ile sona ermişti. Darbeyi yapanlar ise, Baas'ın devirmiş olduğu Albay Kasım'ın çizgisini koruyan solculardı. Yönetime Abdül-Salim Arif geçti. Irak Arap Sosyalist Birliği'ni kuran Arif, 1966'da bir uçak kazasında ölünce yerini kardeşi Abdül-Rahman aldı. Ancak Baas yeraltında örgütlenmeye devam ediyordu. Ve 17 Temmuz 1968'de ikinci bir darbe daha gerçekleştirdi. Bu seferki darbe, kalıcıydı.

Bu ikinci Baas darbesinin lideri Ahmed Hasan el-Bekir'di. İkinci lider görünümündeki kişi ise, kısa süre sonra perde arkasındaki gerçek lider haline gelecek olan "işkence uzmanı"ydı: Saddam Hüseyin. Saddam rejimin kilit noktalarına kendi akrabalarını yerleştirerek ve siyasi rakiplerini tasviye ederek zamanda tüm siyasi gücü elinde toplayacaktı.

Irak'ta 1968'de iktidarı ele geçiren Baas Partisi, 1940 yılında Michel Eflak ve Salah Bitar adlı iki öğretmen tarafından Şam'da kurulmuştu. Baas; Marksizm, 19. yüzyıl Alman milliyetçiliği ve geleneksel Arap milliyetçiliğinin karışımı niteliğindeki bir ideolojiye ve hem sosyalist hem faşist bir siyasi metoda sahipti. Nitekim Irak'ta iktidara geldikten sonra da "solcu-faşist" bir program uygulayarak kanlı bir rejim kurdu. Devlet Başkanı el-Bekir ve Başkan Yardımcısı Saddam Hüseyin'in emri ile, Bağdat'taki Tahrir meydanının elektrik direklerine çok sayıda eski bakan, siyasetçi ve "ajan" olduğu iddia

edilen rejim muhalifi asıldı. Baas rejimi kanlıydı ve bunun en büyük sorumlularından biri de Saddam Hüseyin'di.

Baas'ın önemli bir özelliği de, "Nasirist" ya da bir başka deyişle "Nasırcı" olmayışıydı. Oysa 1958'den 68'e kadar -1963'teki kısa Baas dönemi hariç- ülkeyi yönetenler, "Nasirist" tanımına tam tamına uyuyorlardı.¹³³ Nasirizm, Mısır liderinin Pan-Arabik ideolojisinin benimsenmesini ve İsrail'in de baş düşman olarak belirlenmesini öngörüyordu. Iraklı Baasçılar, Pan-Arabizm'den çok Irak milliyetçiliğine dayalı bir ideolojiye sahiptiler. Nasirizm'in ikinci özelliğini, yani İsrail karşıtlığını ise dillerinden düşürmüyorlardı, oysa gerçekler biraz farklıydı.

Nasır'ın 1967 Savaşı'nda (Altı Gün Savaşı) uğradığı büyük yenilgi, Mısır liderinin Arap dünyasındaki itibarını önemli ölçüde zedelemişti. Irak'taki Nasirist yönetimin bir yıl sonraki Baasçı bir darbe ile devrilmesinde ise, Nasirizmin bu itibar kaybının önemli bir rolü vardı. Adel Darwish ve Gregory Alexander'ın deyişiyle, "İsrail'in zaferi, Baasçıların Irak'ta iktidarı ele geçirmelerinde çok büyük bir faktördü."¹³⁴ Yani Irak Baasçıları ile İsrail'in çıkarları uyuyordu.

Bu elbette planlı bir durum değildi, ama başka göstergeler, Irak Baasçıları ile İsrail arasında fiili bir yakınlaşma olduğunu gösteriyordu. Baas Partisi, henüz iktidarı ele geçirmeden 7 ay önce, Kasım 1967'de, İsrail'in işgal ettiği topraklardan çekilmesini öngören 242 sayılı BM Güvenlik Konseyi kararını reddettiğini açıklamıştı. Bu, İsrail'le aynı siyaseti izlemek anlamına geliyordu.

1970 yılında ise, Irak'ın Baas hükümeti, ABD Dışişleri Bakanı William Rogers tarafından öne sürülen üç aylık ateşkes planının Mısır tarafından kabul edilmesini şiddetle kınamıştı. Oysa bu ateşkes Mısır açısından son derece gerekliydi. Bu üç aylık sürede, Ruslar, Mısır ordusunu karadan havaya atılan SA-2, SA-3 ve SA-6 füzeleriyle tahkim etmişlerdi. Bu ateşkesin ardından da, İsrail Mısır'a karşı aylardır sürdürdüğü yıpratma savaşını kesmek zorunda kalacaktı.¹³⁵ Bu konuda da Irak Baasçıları İsrail ile aynı çizgide hareket etmişlerdi.

Bağdat yönetimi, Mısır ile FKÖ'nün arasının açılmasının da baş sorumlusuydu. Baas rejimi, Mısır'ın söz konusu üç aylık ateşkes planını kabul etmesini "ihanet" olarak göstermiş ve FKÖ'yü de bu nedenle Mısır'ı protesto etmeye çağırmıştı. FKÖ'nün bu provokasyondan etkilenmesinin ardından, Mısır-FKÖ ilişkileri aniden bozuldu. Kahire Radyosu'nun bir parçası haline gelmiş olan Filistin'in Sesi Radyosu kapatıldı. Nasır'ın FKÖ'ye yüz çevirdiğini gören Ürdün Kralı Hüseyin de durumu fırsat bilerek ülkesinde yaşayan ve rejimi için tehdit olarak görmeye başladığı Filistinli mültecilere karşı büyük bir saldırı başlattı. Sonradan "Kara Eylül" olarak adlandırılan operasyonda, binlerce Filistinli, Ürdün birlikleri tarafından katledildi.¹³⁶

Saddam'ın Akıl Dışı Fanatizmi, Sahte Dindarlığı ve İsrail Bağlantısı

Tüm bu olaylarda, **Bağdat, son derece akıl dışı fanatik bir çizgiyi savunarak sözde düşman saydığı İsrail'in elini güçlendiren sonuçlar meydana getirmişti.** Buna karşın, siyasi muhaliflerinin ve eski Baasçıların sık sık vurguladıkları gibi, Baas rejiminin kendisi, hiç bir zaman İsrail'e karşı bir tehdit oluşturmadı ve Arap-İsrail savaşlarına hiç bir ciddi katkıda bulunmadı.¹³⁷ Saddam'ın önce el-Bekir'le paylaştığı sonra da tek başına yönettiği bu rejim, Arapların İsrail'e karşı birlik oldukları her durumda, bu birliğe aykırı hareket etti. Bu birliğin liderliği için Irak milliyetçiliği adına Mısır'la çekişmeye çalışırken, İsrail'in gözünde aslında belli ölçüde olumlu bir imaj elde ediyordu.

Eski Mossad ajanı Victor Ostrovsky, Körfez Savaşı'nın ardından kaleme aldığı ikinci kitabında, Saddam'ın Batı Kudüs'teki bu ilginç görüntüsünü tanımlarken, Irak diktatörünün İsrail tarafından iktidarda tutulmak istendiğini, çünkü **"uluslararası politika açısından tümüyle akıl dışı"** ve İsrail tarafından kullanılabilecek **"faydalı bir aptallık yapmaya oldukça yatkın"** olduğunu yazacaktı.¹³⁸

Saddam'ın kişisel kibir duygusu da İsrail'e yarayan eylemler doğuruyordu. Bunun bir örneği, Irak gizli servisinin, 1969 yılında FKÖ lideri Yaser Arafat'a karşı düzenlediği suikast girişimiydi. Bunun girişimin nedeni, Saddam'a göre, Arafat'ın kendisinden fazla popüler hale gelmesiydi. Arafat'ın el-Fetih örgütüne katılan ve İsraille savaşırken ölen Iyad Abdülkadir adlı Iraklı gencin Bağdat'taki cenaze töreni, Saddam'ı çok rahatsız etmişti. Törende Saddam ve Baas kelimeleri hiç anılmamış, ama sürekli FKÖ el-Fetih ve Arafat lehinde coşkulu tezahüratlar yapılmıştı. Kısa bir süre sonra Arafat, Filistin davasını anlatan uzun bir konuşma yaptı ve Irak'ın davaya yaptığı "büyük destek"ten hiç söz etmedi. Bu Saddam'ı sinirlendirmişti. Birkaç gün sonra, Arafat'ın arabasına patlayıcı dolu bir kamyon çarptı. FKÖ lideri suikastten kurtuldu ve olaydan sonra yaptığı açıklamada "Siyonist ajanlar" tarafından saldırıya uğradığını söyledi. Ancak kulislerde bombalı saldırının ardında Bağdat'ın olduğu biliniyordu.¹³⁹

Aslında tüm bunlar, Saddam'ın İslam ahlakına ne kadar aykırı bir tutum içinde olduğunu gösteriyordu. Saddam, etkisi altında kaldığı din dışı ideolojinin ve faşizan kültürün etkisiyle zalim ve acımasız bir karakter geliştirmişti. Tuzağına düştüğü bu akımlar onu, çıkarlarına uygun gördüğü durumda, İsrail'le ve Amerika'daki İsrail lobisiyle de iş birliği yapabilecek ve bu iş birliği gereğince masum insanların hayatına mal olacak kanlı savaşlar çıkarabilecek bir konuma getirmişti. Irak'ın 1980'de İran'a, 1990'da ise Kuveyt'e yaptığı saldırılar bu durumun birer örneği idi. Tüm bunları yaparken zaman zaman İslamiyet'e sığınmaya ve kendini dindar bir Müslüman gibi göstermeye çalışması ise, şüphe verici bir durumdu.

1991'deki Körfez Savaşı'nda İsrail'in Rolü

Saddam Hüseyin, 1 Ağustos 1990 günü ani bir saldırıyla Kuveyt'i işgal etti. Böylece uluslararası bir kriz doğdu.

Bu krizi körükleyen güçlerin başında ise İsrail geliyordu. ABD'nin Kuveyt işgalinin hemen ardından takındığı anti-Irak söylemi en ısrarlı destekleyen ülkeydi. Hatta İsrailliler ABD'yi ılımlı bile buluyorlar, daha sert bir politika istiyorlardı. Amerikalı yazarlar Cockburn'lere göre; "İsrailliler, ABD'ye 'Saddam'ın gözünün yaşına bakmayın' mesajları yolluyorlardı." Öyleki İsrail Cumhurbaşkanı Haim Herzog, Amerikalılar'a nükleer silah kullanmalarını bile tavsiye etmişti.¹⁴⁰ Öte yandan, ABD'deki İsrail lobisi de Irak'a karşı geniş kapsamlı bir saldırı düzenlenmesi için var gücüyle çalışıyordu. Tüm bu durum, Amerika'da, Irak'a karşı düzenlenmesi düşünülen saldırının gerçekte İsrail çıkarları adına planlandığı düşüncesini yaygınlaştırdı. Ünlü köşe yazarı Patrick Buchanan, bu düşüncüyü, "Washington'da Irak'a karşı bir savaş açmamızı savunan yegane güç, İsrail ve onun buradaki 'ağlama duvarı' (yani lobisi)dir" diyerek özetliyordu.¹⁴¹

Öte yandan, İsrail konu hakkında ciddi bir propaganda kampanyası da başlatmıştı. Bu kampanya daha çok el altından yürütüldüğü için de, Mossad devreye girmişti. Eski Mossad ajanı Victor Ostrovsky, bu konuda önemli bilgiler aktarır. Ostrovsky'e göre, İsrail, Körfez Krizi'nin başlamasından bile çok daha önce Amerika ile Saddam'ı savaştırmak istiyordu. Öyleki, İsrail bu yöndeki planını İran-Irak Savaşı'nın hemen ardından uygulamaya koymuştu. Ostrovsky'nin yazdığına göre, Mossad'ın *LAP-LohAma Psikologit* (Psikolojik Savaş) bölümü, çeşitli dezinformasyonlarla (yalan haber) bu konuda etkili bir kampanya başlatmıştı. Saddam'ı tüm dünya barışına yönelik büyük bir tehdit olarak göstermeye yönelikti bu kampanya.¹⁴² Ostrovsky, şöyle diyor:

Mossad liderleri, eğer Saddam'ı yeterince korkunç göstermeyi başarırlarsa ve onun Körfez petrolü için bir tehlike olduğu -ki Saddam daha önce bu konuda bir güvence olarak algılanıyordu- düşüncesini yerleştirebilirlerse, ABD ve müttefiklerini Saddam'a saldırtabileceklerini hesaplıyorlardı.¹⁴³

Daha o dönemlerde Saddam Hüseyin'in bölgenin geleceği için bir tehlike olduğu ve iktidardan indirilmesi gerektiği açıkça görülmekteydi. Ne var ki, Siyonistler Saddam karşıtı propagandayı başlattıklarında, bölge halklarının güvenliğini değil, Siyonizmin çıkarlarını gözetiyorlardı. Bu nedenle, gerektiğinde Saddam gibi bir diktatörle iş birliği yapıyor, gerektiğinde onu iktidardan indirmek için amansız bir mücadele başlatıyorlardı. Oysa gerçekten Irak halkının ve bölgenin güvenliğini düşünenlerin asıl yapmaları gereken, Saddam'ı şiddet ve acımasızlığa yönelten ideolojiyi ve şartları çözümlemek ve bunların düzeltilmesi için çaba göstermekti.

Siyonistler ise sadece Saddam'ın devrilmesi ile ilgilidiler ve bu konuda o denli kararlıydılar ki, 4 Aralık 1990 günü, İsrail Dışişleri Bakanı David Levy, Amerikan Büyükelçisi William Brown'ı diplomatik dille tehdit etmiş, ABD'nin "Körfez Krizi'nin başlangıcında verdiği tüm sözlerini tutmasını", yani Irak'a saldırmasını istemişti. Levy'e göre, eğer ABD Irak'a saldırmazsa, İsrail bu işi kendi başına gerçekleştirecekti.¹⁴⁴

Ancak İsrail açısından savaşı ABD'ye yaptırmak ve de savaşın tümüyle dışında kalmak çok avantajlıydı. Nitekim öyle de oldu.

Ancak İsrailliler ABD'nin savaş planlarına aktif olarak katıldılar. Çöl Fırtınası hareketini planlayan ABD kurmayları, İsraillilerden "Saddam'ı yaralamanın en iyi yolunun ailesini, özel korumalarını ya da yakınlarını vurmak olduğu" yönünde taktikler aldılar.¹⁴⁵

Ostrovsky'nin yukarıda anlattığı Mossad kaynaklı propaganda ise, Körfez Savaşı için gerekli olan kamuoyunu oluşturdu. Savaşın fitili de yine Mossad'ın "gönüllü ajanları" tarafından ateşlenmişti. Kongre üyelerinin Saddam'a karşı savaşa ikna edilmesi için Yahudi lobisinden Tom Lantos'un yönetimindeki *Hill and Knowlton* lobi şirketi dramatik bir senaryo yazmıştı. Turan Yavuz, olayı şöyle anlatıyor:

9 Ekim 1990. Hill and Knowlton lobi şirketi Kongre'de 'Irak'ın Vahşetleri' başlığı altında bir oturum düzenliyor. Lobi şirketi tarafından oturuma getirilen bazı 'görgü tanıkları' Iraklı askerlerin yeni doğmuş çocukları hastane odalarında öldürdüğünü öne sürüyor. Bir 'görgü tanığı' vahşeti tüm detaylarıyla anlatıyor ve Iraklı askerlerin bir hastanede 300 yeni doğmuş çocuğu öldürdüğünü söylüyor. Söz konusu bilgiler, Kongre üyelerini hayli rahatsız ediyor. Bu da Başkan Bush'un işine yarıyor. Ancak sonra anlaşılıyor ki, Hill and Knowlton lobi şirketinin kongre önüne getirdiği 'görgü tanığı' aslında Kuveyt'in Washington'daki Büyükelçisinin kızıdır. Buna rağmen kızın söyledikleri Kongre üyelerinin Saddam Hüseyin'e 'Hitler' lakabı takmasına yol açacaktır.¹⁴⁶

İncelediğimiz tüm bu bilgiler, bizi tek bir sonuca götürüyordu: ABD'nin Irak'a karşı savaşa girmesinde İsrail etkisinin önemli bir rolü vardı.

Saddam'ın İktidarda Kalmasının ve Kürt Devleti Kurulmamasının Nedeni

1991 yılındaki Körfez Savaşı, İsrail'in Ortadoğu stratejisine uygun olarak başladı. Yahudi devleti, Irak'ın vurulmasını uzun zamandır istiyordu ve Saddam'ın Kuveyt'i işgal etmesi, ABD'yi buna ikna etmek için bulunmaz bir gerekçe olmuştu. Bu sağlanırsa, İsrail'in Kuzey Irak'ta bir Kürt devleti kurma hayali gerçekleşebilirdi.

Ancak bilindiği gibi Körfez Savaşı'nın ardından Irak parçalanmadı. Kuzey'de bir Kürt devleti kurulmadı. ABD, Saddam'ı iktidardan düşürme hedefinden vazgeçti. Savaşın ardından toparlanan Saddam rejimi, ülkenin toprak bütünlüğünü yeniden sağladı.

Peki neden? Eğer Körfez Savaşı İsrail'in Ortadoğu stratejisine uygun olarak gelişmiş olsaydı, neden sonucunda İsrail'in on yıllardır hedeflediği Kürt devleti kurulmamıştı?

Sorunun cevabı, Irak'ın kuzeyiyle değil, güneyiyle ilgiliydi.

ABD'nin Körfez Savaşı'ndan hemen sonra Saddam'a karşı ayaklanan Kürtleri desteklemekte gösterdiği ihtiyat, Kürtler konusundaki bir tereddütten çok, Şiiler hakkındaki kaygılardan kaynaklanmaktaydı.

Saddam'ın ordularının yenilgisi üzerine ayaklanan muhalifler, yalnızca ülkenin kuzeyindeki Kürtleri değil, aynı zamanda güneyindeki Şiiler'i de içeriyordu. Bağdat yönetimi, bu iki cepheye birden fiili çatışma halindeydi. Dolayısıyla, Kürtler'e verilecek büyük bir Amerikan desteği, ister istemez Şiiler'i de başarıya götürecekti. Şii demek aynı zamanda "İran etkisi" demek olduğu için de, ABD Saddam'ın ayaklanmaları bastırmasını bekledi. Kısacası, Körfez Savaşı'nın ardından hemen bir Kürt devleti kurulmamasının nedeni, "İran etkisi" korkusuydu.

Peki ABD'yi bu "İran etkisi"ne karşı bu kadar hassas davranmaya yönelten etken neydi?

Yine aynı adres: İsrail. İran'ı kendisine yönelik en büyük tehdit olarak gören Yahudi devleti, Kürt devleti projesini bu tehdidi göz önünde bulundurarak gerçekleştirmemeye ve gerekirse bu projeyi bekletmeye hazırdı. Oded Yinon'un 1982 tarihli raporu Irak'ın kuzey, orta ve güney olarak üçe bölüneceğini öngörmüştü, ama Tahran'daki rejim nedeniyle çoktan bu bölünmenin güney kısmından vazgeçilmiş, kuzeydeki kısım ise ancak bu rejime avantaj sağlamadığı sürece desteklenir hale gelmişti.

Turan Yavuz, ABD'nin Körfez Savaşı sonrasındaki politikasında İsrail'in söz konusu yaklaşımının etkisini şöyle anlatıyor:

1960'lardan bu yana Irak'taki muhalefet ile gizli temaslarını sürdüren, hatta Molla Mustafa Barzani ve yetkililerini neredeyse maaşa bağlayan İsrail, Körfez Savaşı sonrası Irak'a yönelik yeni bir tedirginlik içine girmişti... Şimdi tedirginlik, ayaklanmaların başarıya ulaşması konusunda idi. Kuzey'de Kürt ayaklanmasının başarıya ulaşması, Güney'de Şii ayaklanmasının da başarıya ulaşması anlamına geliyordu. Güney'de Şiilerin kontrolü ele geçirmeleri ve İslami hareketin yayılması, İsrail için Saddam'ın Scud füzelerinden daha tehlikeli bir gelişme idi. Bu yüzden İsrail tarafından Washington'a yönlendirilen mesaj trafiği de Washington'ın ayaklanmaları desteklememesi ve Irak'ın toprak bütünlüğünün parçalanmasına izin verilmemesi şeklindeydi.¹⁴⁷

Ve doğal olarak bu yaklaşım, Saddam'ı da Bağdat'ın vazgeçilmez hakimi olarak tescil ediyordu. Kısacası Saddam, 1980'li yıllardaki misyonunu, yani İran'a karşı "taşeron" işlevini korumaya devam edecekti. Kürt devleti ise, bu stratejik yaklaşım içinde, yani bir İran etkisine izin vermeden ve hatta İran etkisine karşı bir rol ifa edecek şekilde büyütülecekti.

Newsweek Eylül 1992'de "A Dangerous Game in the Gulf: If Iraq is Dismembered, Who Will Stand up to Iran" (Körfez'de Tehlikeli Oyun: Irak Parçalanırsa, İran'a Karşı Kim Duracak?) başlıklı haberinde bu konuyu vurgulamış ve İsrail lobisinin önemli ismi

Martin Indyk'in "Irak parçalandığında güneyinin İran'ın kontrolüne geçmesinden endişeliyiz" şeklinde özetlenebilecek açıklamalarını aktarmıştı.¹⁴⁸

Kısacası 1991'deki Körfez Savaşı İsrail'in Ortadoğu hesaplarına uygun olarak gelişti ve sonuçlandı. 2003'teki Irak Savaşı da yine İsrail'in Ortadoğu hesaplarına uygun olarak planlandı...

IRAK SAVAŞI'NIN PERDE ARKASI

Yirmi Mart 2003 günü, Bağdat'a bir seri Amerikan füzesi düştü. Bu füzelerle birlikte, ilk Körfez Savaşı'ndan 12 yıl sonra, Amerika Birleşik Devletleri Irak'a ikinci bir savaş daha başlatmış oluyordu. Bu savaş, ilkinde olduğu gibi Irak'ı işgal ettiği bir ülkeden çıkarmak için değil, doğrudan Irak'taki rejimi değiştirmek için yapılıyordu. Bu kez Saddam Hüseyin'in iktidardan düşürüleceği kesindi.

Ancak bu savaşın amacı neydi? Saddam Hüseyin'in geliştirdiği iddia edilen kitle imha silahları mı? ABD'ye yönelik 11 Eylül saldırılarını düzenleyen terör örgütleriyle var olduğu iddia edilen bağlantıları mı?

Çoğu yorumcu, üstte sayılan nedenlerde de bir haklılık payı bulunsa bile, ikinci Irak Savaşı'nın aslında 11 Eylül'den de, kitle imha silahları ile ilgili kuşkulardan da çok daha önce planlandığı görüşündeydi. Bu savaş, Ortadoğu'ya yönelik yeni bir Amerikan stratejisinin bir parçasıydı. Bu stratejiyi geliştirenler, henüz 1997 yılında Amerika'nın Saddam'ı vurması ve iktidardan indirmesi gerektiğine karar vermişlerdi.

Bu yöndeki ilk işaret, 1997 yılında ortaya çıkmıştı. Washington'daki bir grup stratejist, İsrail lobisinin telkinleriyle, kurdukları *PNAC* adlı "think-tank"le Irak'ın işgali senaryosunu savunmaya başlamıştı. *PNAC*'in en kayda değer isimleri ise, sonradan George W. Bush yönetiminin en etkin isimleri haline gelecek olan Savunma Bakanı Donald Rumsfeld ve Başkan Yardımcısı Dick Cheney idi. Gerçekte ABD önderliğinde istikrarlı bir dünya kurmak gibi makul bir amaçla yola çıkmış olsalar da, İsrail lobisinin etkisiyle, bu amacın Ortadoğu'da bir savaş gerektirdiği fikrine kapılmışlardı. 11 Eylül tarihinde gerçekleşen terör saldırıları da, aslında ılımlı bir siyaset taraftarı olan George Bush'un -hamiyet duygularından istifade edilerek- söz konusu fikirlerin etkisine girmesine neden olmuştur.

Philadelphia Daily News gazetesinde William Bunch imzasıyla yayınlanan "Invading Iraq Not A New Idea For Bush Clique :4 Years Before 9/11, Plan Was Set" (Irak'ı İşgal Etmek Bush Ekibi İçin Yeni Bir Fikir Değil: 11 Eylül'den 4 Yıl Önce Plan Hazırdı) adlı bir makalade, bu konuda şu yoruma yer verilmektedir:

Gerçekte, Donald Rumsfeld, Başkan Yardımcısı Dick Cheney ve küçük bir grup muhafazakar ideologlar Amerika'nın Irak'ı işgalini savunmaya henüz 1997 yılında başlamışlardı -yani 11 Eylül saldırılarından 4, Başkan Bush'un göreve başlamasından 3 yıl önce.

Kendilerine *PNAC* (Project for the New American Century-Yeni Amerikan Yüzyılı Projesi) adı verilen bu garip ve belirsiz siyaset grubu, Cheney, Rumsfeld, Rumsfeld'in yakın yardımcısı Paul Wolfowitz ve Bush'un kardeşi Jeb Bush'u da içeriyordu. Ve daha o zamanlar bile, Ocak 1998'de, Başkan Clinton'ı Irak'ı işgale ikna etmeye çalışmışlardı.

Rumsfeld tarafından imzalanarak Clinton'a gönderilen mektup, "**Size Amerika'nın ve müttefiklerinin çıkarlarını tüm dünyada güvence altına alacak yeni bir**

stratejiyi açıkça başlatmanızı öneriyoruz" diye başlayan mektup, "bu strateji, en başta, Saddam Hüseyin rejiminin düşürülmesini hedeflemelidir" diye devam ediyordu.¹⁴⁹

Peki PNAC üyelerinin Saddam'ı düşürmek konusunda bu kadar ısrarlı olmalarının nedeni neydi? Aynı makalede bu konuda şunlar yazılıdır:

Petrol, PNAC'in Irak hakkındaki politika açıklamalarında arka planda bir yer tutsa da, itici güç gibi gözüküyor. Pennsylvania Üniversitesi'nden siyaset bilimi profesörü ve Ortadoğu uzmanı Ian Lustick, Bush'un politikasını eleştirirken, petrolün savaş taraflarınca asıl olarak savaşın masrafını karşılamaya yönelik bir unsur olarak görüldüğüne dikkat çekiyor.

PNAC'tan Schmitt ise, "ben Texas'tanım ve bildiğim petrolcülerin hepsi askeri bir operasyona karşı" diyor, "petrol pazarı istikrarsızlık istemiyor".

Profesör Lustick'e göre ise, (savaş için) daha güçlü ama gizli bir motivasyon kaynağı, İsrail olabilir. Bush yönetimindeki şahinlerin, Irak'taki bir güç gösterisinin, Filistinlileri İsrail için avantajlı olan bir barış planını kabul etmeye ikna edeceğini hesapladıklarını söylüyor.¹⁵⁰

Kısacası ABD'nin Irak'ı vurması projesinin asıl mimarı, İsrail ve onun ABD'deki uzantılarıydı.

Burada önemli bir noktayı belirtmek yerinde olur: Bugün dünyanın yegane süpergücü konumundaki ABD'nin, dünyanın farklı bölgeleri için planları, stratejileri ve müdahaleleri olması doğaldır. Burada bunu eleştirmiyoruz. Nitekim ABD müdahalelerinin olumlu sonuçlar doğurduğu pek çok örnek de vardır. Örneğin 1990'lı yıllarda önce Bosna-Hersek'i ardından da Kosova'yı hedef alan Sırp saldırganlığının dizginlenmesinde, ABD'nin Sırlara yönelik askeri ve diplomatik müdahalelerinin büyük yararı olmuştur. Burada önemli olan, ABD'nin müdahil olduğu coğrafyalarda; farklı grupların haklarını gözetken, adaletli insan haklarına saygılı ve barışçı bir politika izleyip izlemediğidir.

Ortadoğu söz konusu olduğunda ise, üstte saydığımız prensiplerin kimi zaman izlenmediği görülmektedir. Bunun nedeni, ABD'nin Ortadoğu politikasının İsrail tarafından çok dengesiz bir biçimde etkilenmesidir. ABD'nin karar mekanizmalarına etki eden bazı İsrail yanlısı radikal Siyonistler, Washington'ı İsrail'in Ortadoğu stratejisine göre hareket etmeye zorlamaktadır. Bunu da ABD ile İsrail'in çıkarlarının özdeş olduğunu iddia ederek yapmaktadırlar. Oysa ABD'nin Ortadoğu'daki çıkarı, İsrail'deki radikal Siyonist zihniyeti desteklemek ve bu yüzden Arap dünyasını karşısına almak değil, İsrail'e barış ve ılımlılık telkin etmek ve Araplar ile İsrail arasında adil bir hakem ve arabulucu rolü oynamaktır.

Irak'a saldırı planının geliştirilmesinde de, yine söz konusu İsrail etkisini görmek mümkündür. İsrail lobisi, sonradan Bush yönetiminde etkili mevkilere gelecek olan bazı stratejistleri, Irak'a karşı bir savaş açılması gerektiği yönünde yanlış yönlendirmişlerdir

ve bu da Ortadoğu'da pek çok masum insanın hayatına mal olacak, yeni gerilimleri körükleyecek yeni bir savaşın yolunu açmıştır.

Irak'a saldırı planının ardındaki söz konusu radikal Siyonist etkiyi teşhis edenlerden birisi de, dış politika yazarı Cengiz Çandar'dır. Çandar, bir yazısında bu konuya şöyle değinmiştir:

Saddam Hüseyin rejimini devirme gerekçesiyle Irak'a saldırı konusu, Amerika ile müttefikleri ve tüm dünya arasında yoğun bir tartışma konusu olduğu kadar ve ondan fazla Amerika'nın kendi içinde ve özellikle iktidardaki Cumhuriyetçiler arasında da hararetle tartışılıyor. Başkan George W. Bush'un takımı ile eski başkan baba Bush'un takımı arasında dahi bu konuda ayrılık var...

'Irak'a saldırı'nın başını kim çekiyor peki? Başkan Yardımcısı Dick Cheney, Savunma Bakanı Donald Rumsfeld, Ulusal Güvenlik Başdanışmanı Condoleeza Rice. Bunlar, 'en üst düzeydeki' saldırı yandaşları. Ama buzdağının altı daha zengin ve ilginç. Orada çeşitli 'lobiler' var.

Lobilerin başında İsrail sağ, Likud yanlısı ve Amerikan silah sanayii ile yakın ilişkileri bulunan JINSA ekibi geliyor. JINSA, Jewish Institute for Security Affairs (Güvenlik Meseleleri İçin Yahudi Enstitüsü). Bunlar, 'silah lobisi'yle, Lockheed, Northrop, General Dynamics, İsrail askeri endüstrileri vs. ile sıkı ilişkilerdeler... JINSA'nın 'temel ilkesi' şu: 'Amerika ile İsrail'in güvenliği bölünemez'; yani aynı şey...

JINSA'nın amacı sadece Irak'ta Saddam rejiminin yıkılması değil; 'total savaş' mantığı ile S.Arabistan, Suriye ve Mısır ve bu arada İran rejimlerinin de yıkılmasından ve buralara 'demokrasi' getirilmesinden yanalar... Yani, **'İsrail'in en aşırı kesimleri'yle aynı 'dalga boyu'nda olan Amerikan Yahudileri'nin bir bölümü, şu dönemde 'Washington şahinleri'ni oluşturuyor..** ¹⁵¹

Söz konusu savaş stratejisini savunanlar, her ne kadar "Amerikan çıkarları"ndan söz etseler de, aslında savundukları şey İsrail'in çıkarlarıdır. Çünkü gerçekte Amerika'nın tüm bir Ortadoğu'yla savaşmak, bu bölgedeki halkları kendine karşı kıskırtmak gibi bir stratejide çıkarı olamaz. Amerika'nın, bazılarının iddia ettiği gibi, "anti-İslami" bir ideolojisi ve stratejisi de yoktur. Başta da belirttiğimiz gibi 1990'larda Sırp vahşetine maruz kalan Balkan Müslümanlarının (Bosnalılar'ın, Kosovalılar'ın ve son olarak da Makedon Müslümanlarının) en büyük destekçisi ve hamisi Amerika olmuştur. Amerika'nın Müslüman kitlelerle karşı karşıya geldiği tek coğrafya Ortadoğu'dur ve bu da Amerika'nın, bu ülkenin dış politikasında inanılmaz bir güce sahip olan İsrail lobisinin etkisiyle, İsrail'e angaje olmasından kaynaklanmaktadır.

İşte bu nedenle Amerika'nın 11 Eylül sonrasında uygulamaya konan ve tüm İslam dünyasını düzenlemeye yönelik stratejisi, İsrail'in gizli "dünya egemenliği" planı tarafından olumsuz şekilde yönlendirilmektedir. İsrail, içinde yaşadığı yok edilme korkusu nedeniyle, kurulduğu günden bu yana, Ortadoğu'yu yeniden düzenleme, kendisi için tehlikesiz ve yönlendirilebilir hale getirme amacındadır. Bu amaçla on

yıllardır ABD üzerindeki nüfuzunu kullanmakta ve Washington'ın Ortadoğu siyasetini yönlendirmektedir.

11 Eylül sonrasındaki ortam ise, İsrail'e aradığı fırsatı vermiştir. Yıllardır İslam'ın Batı ve ABD için bir tehdit olduğu yalanını ileri süren, "medeniyetler çatışması"nı körükleyen İsrail yanlısı ideologlar, 11 Eylül'ün ardından kendilerince "bakın haklı çıktık" demekte ve ABD'deki karar mekanizmalarını İslam dünyasına karşı tahrik etmeye çalışmaktadırlar.

İsrail, Kudüs İbrani Üniversitesi'nden Israel Shahak'ın henüz 1995 yılındayken yazdığı gibi, "anti-İslami bir Haçlı Seferi'nin liderliğini yapmaya" soyunmakta ya da İsrail'in *Yediot Ahronot* gazetesinin yorumcusu Nahum Barnea'ya aynı yılki yorumuna göre "İslami akımlara karşı girişilecek olan savaşta Batı'nın öncülüğünü yapmak hedefinde" ilerlemektedir.¹⁵² Bu yorumlardan bu yana geçen yıllar, İsrail'in niyetini daha açık bir biçimde ortaya çıkarmış, 11 Eylül sonrasındaki siyasi ortam da bu niyetin uygulamaya konması için zemin oluşturmuştur.

Oysa gerçekte Müslümanlarla çatışmak İsrail'in de çıkarına değildir. İsrail, tüm Ortadoğu'yla daimi bir savaş içinde olmak yerine, işgal ettiği topraklardan çekilmeyi ve gerçek bir barış yapmayı seçse, bu hem kendi vatandaşları hem de tüm Ortadoğu halkları için çok daha iyi olacaktır. Bu daimi savaş atmosferi kaçınılmaz olarak İsrail'i de vurmakta, İsrail kendi beslediği radikalizmin hedefi haline gelmekte, İsrail'in masum sivil vatandaşları terörist saldırılara maruz kalmakta ve tedirginlik içinde yaşamaktadır. Dolayısıyla Ortadoğu'yu savaşa sürükleyen, hatta global bir "medeniyetler çatışması" körüklemek isteyen radikal Siyonist zihniyete karşı fikren mücadele etmek, İsrail'deki 4.5 milyon Yahudinin de güvenliği için gerekmektedir.

Ne Yapmalı?

Buraya kadar incelediğimiz tüm bilgiler şöyle özetlenebilir:

İsrail'in tüm Ortadoğu'yu kendi stratejik menfaatlerine göre düzenlemek gibi bir hedefi vardır. Bunu yapabilmek, yani dünyanın en hassas ve önemli bölgelerinden biri olan Ortadoğu'ya hükmedebilmek için, bir "dünya gücüne" ihtiyacı vardır. Bu güç ABD'dir ve İsrail, ABD üzerindeki büyük nüfuzu sayesinde bu ülkenin Ortadoğu politikasını ipotek altına almaya çalışmaktadır. İsrail, 4.5 milyon nüfuslu küçük bir ülke olmasına rağmen, İsrail ve Batı'daki destekçileri tarafından geliştirilen planlar, dünyaya yön vermektedir.

Irak savaşı, İsrail'in büyük stratejisi içindeki halkalardan biridir. Bunu İran, Suudi Arabistan, Suriye ve Mısır gibi başka bölge ülkelerinde birtakım yollarla gerçekleştirilecek "rejim değişiklikleri"nin izlemesi muhtemeldir. Bu değişikliklerin de kanlı olması, bölgedeki masum halklara daha fazla acı, sefalet, gözyaşı ve ölüm getirmesi de muhtemel bir tehlikedir.

Peki bu gerçek karşısında ne yapılması gerekir?

Öncelikle belirtmek gerekir ki, özüm, ABD yönetimini ve İsrail'i protesto etmek, bu iki güce karşı sert ıkışlar yapmak değildir. Bu, sadece gerilimi daha da artırır ve çatışmayı daha da büyütür. özüm için, aşağıdaki temel hedeflerden yola çıkılmalıdır:

1) İsrail lobisinin ABD üzerindeki etkisine karşı, ABD ile İslam dünyası arasındaki diyalogu geliştirecek, **ABD'yi Irak ve benzeri sorunlara barışçı çözümle aramaya davet edecek bir tür "karşı lobi faaliyeti" yürütölmelidir.** ABD'de, ölkelerinin daha adil bir Ortadoğu politikası izlemesini savunan çok geniş bir evre de vardır. Bu görüşü dile getiren pek çok devlet adamı, stratejisyen, gazeteci, entellektöel bulunmaktadır ve bunlarla iş birliği içinde bir "medeniyetler barışı" hareketi yürütölmelidir.

2) ABD yönetimini barışçı özömlere davet eden yaklaşım, **hem hükömetler hem de sivil toplum kuruluşları düzeyinde ele alınmalı ve bu konuda hükömetlerle sivil toplum kuruluşları arasında iş birliği yapılmalıdır.**

3) İslam dünyası içinde, **Batı'ya karşı gereksiz bir nefret ve saldırganlık teşvik eden anlayışa karşı büyük bir kültörel eğitim kampanyası yürütölmeli,** İslam'ın özündeki barış, hoşgörö ve diyalog tüm dünya Müslömanlarına etkili bir biçimde yeniden anlatılmalıdır.

Tüm bunların ötesinde, Batı ile İslam dünyası arasındaki tüm sorunlara çözüm getirebilecek, İslam dünyasının mevcut dağınıklığına, mazlumluguna ve fakirliğine are olabilecek çok daha köklö bir çözüm ise, tüm İslam dünyasını değiştirebilecek bir projede saklıdır: İslam Birliği...

DÜNYA İSLAM BİRLİĞİNE MUHTAÇ

Kuşkusuz bizim dileğimiz, Ortadoğu'nun çatışmanın değil barış ve dostluğun egemen olduğu bir bölge olmasıdır. Hem on milyonlarca Müslümanı mağdur eden, hem de bir taraftan İsrail'de yaşayan Yahudileri gerilim dolu bir hayata sürükleyen savaş, çatışma ve düşmanlık sona ermeli, Ortadoğu, eskiden, yani Osmanlı İmparatorluğu döneminde olduğu gibi, barış ve huzura kavuşmalıdır.

Bu konuda uzun vadeli bir çözüm aramaya çalıştığımızda ise, bir önceki bölümde de belirttiğimiz gibi, meselenin aslında sadece Irak-ABD-İsrail üçgeninden ibaret olmadığı, aslında tüm İslam dünyasını ilgilendiren çok geniş çaplı bir meseleyle yüzyüze olduğumuz gerçeğiyle karşı karşıya kalırız. Özellikle 11 Eylül sonrası dünyada, artık "medeniyetler" belirleyici hale gelmiştir ve Ortadoğu'daki çatışmalar da "medeniyetler arası" bir kimlik kazanma eğilimindedir.

Peki medeniyetler arasındaki ilişki, bazılarının öngördüğü gibi, "çatışma" temelli mi olmalıdır?

Hayır... Olması gereken ve bizim temenni ettiğimiz tablo, inançlar ve medeniyetler arasında barış ve dostluğun hakim olmasıdır. Bir Müslüman olarak bize bu konuda yol gösteren kaynak Kuran'dır. Allah Kuran'da insanlar arasındaki farklılıkların bir "tanışma" vesilesi olması gerektiğini bildirmiştir:

Ey insanlar, gerçekten, Biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık ve birbirinizle tanışmanız için sizi halklar ve kabileler (şeklinde) kıldık. Şüphesiz, Allah katında sizin en üstün (kerim) olanınız, (ırk ya da soyca değil) takvaca en ileride olanınızdır. Şüphesiz Allah, bilendir, haber alandır. (Hucurat Suresi, 13)

Allah, bir diğer ayetinde ise Müslümanlara, Kitap Ehli'ne, yani Yahudi ve Hristiyanlara, iyilikle davranmalarını emretmektedir:

İçlerinde zulmedenleri hariç olmak üzere, Kitap Ehline en güzel olan bir tarzın dışında karşılık vermeyin. Ve deyin ki: "Bize ve size indirilene iman ettik; bizim ilahımız da, sizin ilahınız da birdir ve biz O'na teslim olmuşuz." (Ankebut Suresi, 46)

Dolayısıyla Müslümanların yeryüzündeki farklı insan gruplarına hoşgörü ile yaklaşması ve tüm bu farklı gruplar arasında barış ve karşılıklı tolerans sağlanacak bir dünya düzeni kurulması için çaba göstermeleri gerekir. Tüm insanları İslam'a davet etmek, elbetteki bir Müslümanın başta gelen görevlerinden biridir. Ama bu davete icabet etsinler veya etmesinler, tüm insanlara karşı adalet ve iyilikle davranılması şarttır. Allah'ın **"Siz, insanlar için çıkarılmış hayırlı bir ümmetsiniz..." (Al-i İmran**

Suresi, 110) ayetinde buyurduğu gibi, Müslümanlar tüm insanların iyiliğini hedeflemelidirler.

Ancak 11 Eylül ve sonrasında ortaya koyduğu önemli bir problem vardır: İslam adına ortaya çıkan, oysaki İslam'ın özünü kavramaktan çok uzak olan bazı insanlar, "insanların iyiliği" için değil, insanlara azap vermek için çaba harcamaktadırlar. Masum insanlara karşı düzenledikleri saldırılarla İslam'ın yasakladığı en büyük günahlardan birini işlemekte, yani "yeryüzünde fitne" çıkarmaktadırlar. Kullandıkları vahşi yöntemler, öfkeli ve saldırgan söylemler ile, İslam adına İslam ahlakına tamamen ters bir ahlak yapısı göstermektedirler. Bu yüzden de dünyadaki 1 milyardan fazla Müslümanı gereksiz ve haksız bir zan altında bırakmaktadırlar. Irak'taki mevcut kriz, bu gibi radikallerin oluşturduğu gerilimin bir neticesi olarak tırmanmıştır.

Dini yanlış yorumlayan, din adına ortaya çıkarak terör uygulayan bu gibi kişilerin varlığına Kuran'da da dikkat çekilmiştir. **(Al-i İmran Suresi, 7; Neml Suresi, 48-49)** Allah, cehaletleri nedeniyle dinin özündeki güzel ahlakı kavrayamayan, sert tabiatları nedeniyle "inkar ve nifak" bakımından şiddetli olan kimselerin varlığına da işaret etmiş ve bu konuda Müslümanları uyarmıştır. **(Tevbe Suresi, 47; Hucurat Suresi, 14)** Nitekim İslam tarihinde de bu gibi cahil ve bağınaz kimselerin (örneğin Haşhaşiler ve Haricilerin) din adına teröre başvurarak yeryüzünde fitne çıkardıklarının örnekleri görülmüştür.

Dolayısıyla bu, gerçekten önemli bir meseledir ve çözülmesi gerekir. Çözülmesi için de İslam dünyasının bu gibi çarpık akımlardan kurtarılması, hurafelerden ve aşırılıklardan arındırılmış, Kuran'a dayalı bir İslam anlayışı ile yeniden eğitilmesi, büyük alim İmam Gazali'nin ifadesiyle "ihya edilmesi" gerekmektedir.

ABD Stratejisindeki Sorunlar

Bu meseleyi kısmen de olsa Batılılar, özellikle 11 Eylül saldırılarının hedefi olan ABD de fark etmiş durumdadır. Bu nedenle de ABD yönetimi, önümüzdeki 10-15 yıllık dönemde **"İslam dünyasını düzenleme"** gibi bir strateji içine girmiştir. Afganistan'a yapılan ve Taliban rejiminin yıkılmasıyla sonuçlanan müdahale, bunun ilk adımıdır.

Ancak bu stratejide iki önemli sorun vardır:

1) ABD, Askeri Yöntemleri Tercih Etmemelidir:

Afganistan'da yürütülen operasyon, bir askeri müdahaleler devri başlatmıştır ve bunun daha da süreceği anlaşılmaktadır. Irak savaşı, bu stratejinin ikinci adımıdır. Bazı yorumculara göre ABD'nin askeri müdahaleleri Irak'tan sonra diğer Ortadoğu ülkelerine de yönelecektir. Oysa bu yöntem, hem Amerika'nın umduğu sonucu meydana getirmez hem de pek çok masum insanın hayatına mal olur. Askeri yöntemler, ister istemez

Müslüman kitlelerde "İslam'a karşı savaş" olarak algılanmaya başlayacak, bu da gerilimin ve çatışmanın dozunu daha da artıracaktır.

ABD yönetimi "teröre karşı savaş" verecekse, bunu asıl olarak fikri düzeyde yürütmelidir. Terör, elle tutulur somut bir düşman değil, birtakım insanların kapıldıkları yanlış fikirler sonucunda başvurdıkları bir yöntemdir. Yönteme karşı savaşılmaz, bu yöntemi kullanan güce karşı savaşıılır. Bu güç, bir fikir olduğuna göre de, bunun fikri düzeyde yenilmesi gereklidir. Terörü doğuran ideoloji ve psikoloji ortadan kaldırılmalı, teröre yol açan yanlış din anlayışlarının yerine insanlara Kuran'a dayalı gerçek din öğretilmelidir.

2) ABD, Sorunu "Dışarıdan" Halletmeye Çalışmamalıdır:

Üstte açıkladığımız yöntem, ABD'nin sorunu "dışarıdan" halletmeye çalışmasının da yerinde olmadığını göstermektedir. Sorun, İslam'ın birtakım insanlar tarafından yanlış anlaşılması veya çarpıtılmasından doğduğuna göre, çözüm İslam dünyasının içinden gelmelidir. İslam'ın doğru anlaşılması ve İslam'ı yanlış anlayıp uygulayanların bundan men edilmesi, Müslümanlar tarafından yapılabilecek bir iştir. ABD'nin bu konuda izlemesi gereken politika, İslam dünyasının içinden gelecek bir çözümü desteklemesi, bunun yolunu açmasıdır.

Amerikan yaklaşımının bu yönde şekillenmesi, hem ABD, hem İslam dünyası hem de tüm dünya açısından çok daha hayırlı olacaktır. Bunun aksini savunanlar, dünyayı bir kan gölüne doğru sürüklüyor olabileceklerini hesaba katarak bir kez daha düşünmelidirler. Dahası ABD yönetimi, birtakım artniyetli güç merkezlerinin bu konudaki yanlış telkinlerine de itibar etmeme konusunda dikkatli olmalıdır.

Söz konusu güç merkezleri, İslam'ı bir din ve medeniyet olarak "düşman" sayan, Batı ile İslam dünyaları arasında kanlı bir savaş yaşanmasını şiddetle arzu eden -ve bazıları İsrail lobisi ile yakın ilişki içinde olan- bazı ideologlar ve stratejistlerdir. Bunlar, bir önceki bölümde de belirttiğimiz gibi, ABD yönetiminin terörle mücadele politikasını ısrarla "İslam'la mücadele" gibi göstermek ve sonuçta da o hale getirmek çabası içindedirler. Başta Başkan Bush olmak üzere Amerikan yönetiminin söz konusu "Batı-İslam savaşı" senaryolarını kesin biçimde reddeden sağduyulu açıklamaları, 11 Eylül'den bu yana olumlu sonuçlar vermiştir. Ancak bu açıklamaların uygulanan politikalara da yön verdiğinin dünya kamuoyu tarafından fark edilecek şekilde belirginleşmesi gerekmektedir.

İslam Birliği Nasıl Olmalı?

"Teröre karşı mücadele"nin asıl olarak fikri boyutta yürütülmesi ve bunun da İslam dünyasının içinden gelmesi gerektiğine göre, ne yapılmalıdır?

Bu soruya cevap vermeden önce, son bir noktayı daha belirtmek gerekir: **İslam dünyasının parçalanmışlığı**. Bugün İslam dünyasının dört bir yanında birbirinden son derece farklı dini yorumlar, görüşler ve modeller hakimdir. Neyin gerçekten İslam'a uygun neyin de aykırı olduğunu belirleyecek, bu konuda dünya Müslümanlarının geneline yön verecek merkezi bir otorite yoktur. Katoliklerin Vatikan'ı, Ortodoks Hristiyanların Patrikhaneleri vardır, ama İslam dünyasında dini bir birlik ve merkez bulunmamaktadır.

Oysa İslam'ın özünde böylesine bir dağınıklık ve başıboşluk değil, birlik vardır. Peygamberimiz Hz. Muhammed'in (sav) vefatının ardından, İslam dünyası hep Hilafet makamı tarafından yönlendirilmiş, bu makam Müslümanların dini konulardaki yol göstericisi olmuştur.

Günümüzde de İslam dünyasının tümüne yol gösterecek çağdaş bir merkezi otorite kurulabilir. Nitekim Allah Kuran'da Müslümanlara "emir sahiplerine" itaat etmelerini emretmektedir (**Nisa Suresi, 59**); bu emir sahibinin nasıl belirleneceği [örneğin saltanat, atama veya halkoyuyla] konusu ise, çağın şartlarına göre değişebilir. Bu doğrultuda, demokratik esaslara ve hukukun üstünlüğü prensibine dayanan merkezi bir İslami otoritenin ve bir "İslam Ülkeleri Birliği"nin kurulması mümkündür.

Bu birlik, İslam ülkelerinin tümünü, her birinin kendi milli özelliklerine ve siyasi yapısına saygı göstererek ortak bir platformda bir araya getirebilir. NATO üyesi ülkeler nasıl ortak bir strateji izliyorlarsa, Avrupa Birliği üyesi ülkeler nasıl kendi siyasi egemenliklerini koruyor ancak ekonomik ve kültürel bir bütünleşmeye gidiyorlarsa, İslam Birliği'ne üye ülkeler de, hepsine güvenlik, istikrar ve ekonomik kalkınma sağlayacak biçimde bütünleşebilir.

Söz konusu İslam Ülkeleri Birliği;

1) İslam dünyasının tümüne hitap edebilmeli, dolayısıyla en temel İslami değerlere ve esaslara dayanmalı, **belirli bir mezhebin veya tarikatın temsilcisi olmamalıdır**.

2) **İnsan haklarına, kişisel hak ve özgürlüklere, serbest girişimcilığe** destek vermeli, İslam dünyasının ekonomik, kültürel ve bilimsel yönden kalkınmasını temel hedef olarak belirlemelidir.

3) Diğer ülkeler ve medeniyetlerle son derece **barışçıl ve uyumlu ilişkiler kurmalı**, kitle imha silahlarının kontrolü, terörizm, uluslararası suç, çevre gibi konularda uluslararası topluluk ve Birleşmiş Milletler ile iş birliği yapmalıdır.

4) İslam dünyasındaki azınlıkların (örneğin **Yahudi ve Hristiyanların**) ve İslam ülkelerine gelen yabancıların haklarının korunması, kendilerine güvenlik sağlanması ve saygı gösterilmesi gibi konuları öncelikli olarak ele almalı, **dinlerarası diyalog ve iş birliğine** önem vermelidir.

5) Filistin, Keşmir, Moro gibi, Müslümanlar ile Müslüman olmayan halkları karşı karşıya getiren sorunlara; her iki taraf için de bazı kazançlar ve bazı tavizler öngören, **adil ve barışçıl çözümler getirilmesine** önem vermelidir.

Hem Müslümanların haklarını savunmalı hem de söz konusu sorunların, İslam dünyasındaki bazı radikal unsurlar tarafından çözümsüzlüğe itilmesine mani olmalıdır.

İslam Birliği Dünyaya Neler Getirecektir?

İslam dünyasının böylesine akılcı, sağduyulu ve adil bir liderliğe kavuşması, bugün pek çok sorunla karşı karşıya bulunan 1.2 milyar Müslüman için son derece hayırlı olacaktır. Bu birlik kurulduğunda:

1) İslam adına bir takım hatalı hükümler vererek, terörizmi meşrulaştırmaya çalışan kişi ve örgütler engellenecektir. Bunların ortaya koydukları -ve tüm dünya Müslümanlarını zan altında bırakan- hatalı dini yorumların geçersiz olduğu ortaya konacak, Müslüman kitlelerin bu konuda bir kafa karışıklığına sürüklenmesi engellenecektir.

2) İslam ülkeleri arasındaki anlaşmazlıklar kolaylıkla çözülebilecek, gerilim ve çatışmalar hakça ve adaletli bir biçimde sonuçlandırılacaktır.

3) İslam dünyasının herhangi bir bölgesinde bir Müslüman ülke ile Müslüman olmayan bir ülke arasındaki gerilimler çok daha etkin bir biçimde çözülecektir. İslam dünyasının bu gerilimlerde ortak hareket etmesi, Müslümanlara karşı saldırgan politikalar izleyen güçleri caydıracak, böylece yalnızca **"Rabbimiz Allah'tır"** (Hac Suresi, 49) dedikleri için zulme maruz kalan mazlum Müslümanlara yardım eli uzatılmış olacaktır.

4) Müslüman ülkeler arasındaki iş birliği ve dayanışma artacağı için, İslam dünyasındaki fakirlik, açlık, cehalet gibi sorunlar da ivedilikle çözülecektir. Bugün İslam dünyasının bazı köşelerinde Müslümanlar açlık çekmekte, bazı Müslüman ülkeler ise çok yüksek bir refah seviyesinde yaşamaktadır. Zengin Müslümanların imkanlarını fakir kardeşleriyle paylaşmaları ve bu yolla etkili kalkındırma politikalarının izlenmesiyle çok büyük bir sosyal adalet sağlanacaktır. Bu, "komşusu aç iken tok yatanın Müslüman olmadığı" yönündeki hadis-i şerifte işaret edilen çok önemli bir görevdir.

5) İslam Birliği, bugün dünyanın dört bir yanında devam etmekte olan İslam karşıtı propagandanın veya İslam hakkındaki yanlış anlamaların da önüne geçecek, dünya insanlarına gerçek İslam'ın faziletlerini ve yüksek ahlakını tanıtacak, böylece daha pek çok insanın daha kalbinin İslam'a ısınmasına ve hidayet bulmasına vesile olabilecektir.

İslam Ülkeleri Birliği, sadece Müslümanlar için değil, dünyanın tüm diğer insanları için de çok hayırlı olacaktır. İslam Birliği, Müslüman ülkelerin; Amerika Birleşik Devletleri, Avrupa Birliği, Rusya, Uzakdoğu ülkeleri gibi global güçlerle ve NATO, Birleşmiş Milletler gibi uluslararası örgütlerle olan diyalogunu geliştirecek, sorunlarını çözecek, bu devletler ve kuruluşlarla ekonomik ve kültürel işbirliklerini artırarak, dünyamıza barış ve hoşgörü yerleşmesine büyük katkı sağlayacaktır.

İslam Birliği'nin Ortadoğu'ya Sunacağı Çözüm

İslam Birliği'nin Ortadoğu'daki Arap-İsrail çatışmasına getireceği de çok önemli bir çözüm bulunmaktadır. İslam ülkelerinin ortak bir strateji izlemesi, İsrail'e, Ortadoğu'da on yıllardır izlediği "beka için parçalama" stratejisinin veya bir İslam ülkesini diğerine karşı denge unsuru olarak kullanmaya çalışma gibi taktiklerin bir sonuç vermeyeceğini gösterecektir. Bu da İsrail'i Ortadoğu'da gerçek bir barış yapmaya yöneltecektir. İsrail bu durumda 1967 Savaşı'nda işgal ettiği tüm bölgelerden çekilmeye ve Arap komşuları ile barış içinde yaşamaya ikna olabilir. Bu, Araplar için olduğu kadar İsraili Yahudiler için de en doğru çözümdür.

Ortadoğu'ya barış gelmesi için, hem Araplar arasındaki radikal unsurların tedavi edilmesi hem de İsrail'in saldırgan, işgalci ve emperyal politikalarından vazgeçmesi gerekmektedir. İslam Ülkeleri Birliği her ikisini de sağlayabilir. Tarihte İslami yönetimler boyunca, Ortadoğu'da Yahudilerin Müslümanlarla birlikte barış içinde yaşadıkları unutulmamalıdır. Örneğin Osmanlı İmparatorluğu döneminde, Kudüs'te veya Filistin'in diğer kentlerinde çok sayıda Yahudi yaşamış ve hiç bir düşmanlıkla karşılaşmamışlardır. Sorun, İsrail'in bu kutsal topraklara tek başına egemen olmayı hedeflemesiyle başlamıştır ve bu hedef Ortadoğu'ya halen kan ve ölüm getirmeye devam etmektedir.

Kuşkusuz Hz. Yakup'un soyundan gelen Yahudilerin, ataları olan İsrail peygamberlerinin topraklarında yaşamaya, bu topraklardaki tüm kutsal mabedlerinde diledikleri gibi, özgürce ibadet etmeye hakları vardır. Ancak bu toprakların tümünde siyasi egemenlik kurmaya kalkmak, bunun için bu topraklarda binlerce yıldır yaşayan insanlara karşı şiddet kullanmak, onları yurtlarından etmek, dahası bir de bu işgali korumak için tüm Ortadoğu'yu istikrarsızlaştırmaya çalışmak çok yanlıştır. İslam Birliği'nin İsrail'e sunacağı çözüm;

1) İsrail'in (Doğu Kudüs dahil) tüm işgal ettiği topraklardan çekilmesi ve İsrail ile tüm Arap ülkeleri arasında barış yapılması,

2) Filistin topraklarının, Filistin yönetiminde kalacak olan kısmında (örneğin Doğu Kudüs'te, el-Halil'de ve diğer Batı Şeria kentlerinde), Yahudilerin ibadet yerlerinin özenle korunması ve Yahudilerin (ve elbette Hristiyanların da) buraya serbest ulaşım hakkının olması,

3) İslam Birliği'nin, İsrail vatandaşlarına yönelik her türlü terörist harekete ve saldırıya engel olması,

4) İslam Birliği'nin gerek Ortadoğu'da gerekse dünya genelinde anti-Semitizme karşı mücadele etmesi, Yahudi cemaatlerinin huzur ve güvenliğini savunması, gibi temel esaslara dayanabilir. Böylesine kapsamlı bir barış planı uygulandığında, bir yüzyıldır huzur görmeyen Ortadoğu'ya barış ve istikrar gelecek, on yıllardır silahlara ve savaşlara harcanan paralar insanların mutluluğu, refahı, sağlığı, eğitimi için harcanacaktır.

Türkiye'nin Rolü ve Osmanlı Mirası

Hem Ortadoğu hem de tüm dünya, bugün bu birliğe muhtaçtır. Müslümanlar, peygamberimiz Hz. Muhammed'in (sav) devrinden bu yana insanlığa; akıl, bilim, düşünce, sanat, kültür, medeniyet gibi alanlarda öncülük etmiş, "insanların hayrı"na dev eserler ortaya koymuşlardır. Avrupa Ortaçağ'ın karanlığında iken, dünyaya bilimi, akılcılığı, tıbbı, sanatı, temizliği ve diğer pek çok hasleti Müslümanlar öğretmiştir. Kuran'ın nurundan ve hikmetinden kaynaklanan bu İslami yükselişi tekrar başlatmak için de, geçmişte olduğu gibi bugün de Müslümanların Kuran ahlakını temel alan bir yol göstericiliğe ihtiyaçları vardır. Bu proje nasıl hayata geçirilebilir? Bu konuda tüm İslam ülkelerinin yanında **Türkiye'**ye büyük bir rol düşmektedir. Çünkü Türkiye, sözünü ettiğimiz manada bir İslam Birliği'ni kurmuş ve 5 yüzyıldan fazla bir süre başarıyla idare etmiş olan Osmanlı İmparatorluğu'nun mirasçısıdır. Bu sorumluluğu tekrar üstlenebilecek bir toplumsal altyapıya ve devlet geleneğine sahiptir.

Dahası Türkiye, İslam dünyasının Batı ile ilişkileri en gelişmiş ülkesidir ki bu, Batı ile İslam dünyasındaki sorunların çözümünde arabuluculuk yapabilmesine olanak sağlar. Türkiye'nin tarihsel olarak hoşgörölü ve mutedil bir anlayışa sahip olması; Türkiye'nin İslam dünyasında dar bir mezhebi değil, dünya Müslümanlarının büyük çoğunluğunun izlediği Ehli Sünnet inancını temsil etmesi de, önemli bir noktadır.

Nitekim Ortadoğu'daki sorunların, Türkiye'nin mirasçısı olduğu Osmanlı İmparatorluğu'nun bir şekilde yeniden hayata döndürölmesiyle çözülebileceğine dair Batılılarda da giderek yaygınlaşan bir kanaat vardır. 9 Mart 2003 tarihli *New York Times* gazetesinde yayınlanan David Fromkin imzalı "A World Still Haunted by Ottoman Ghosts" (Hala Osmanlı Hayaletleri İle Dolu Bir Dünya) başlıklı makalede; Balkanlar'da ve Ortadoğu'da devam eden kargaşanın nedeninin Osmanlı'nın çöküşü olduğu belirtilmiş ve bu bölgelerin hala Osmanlı'dan miras kalan bir kültüre sahip olduğu ve buna göre bir çözüm getirilmesi gerektiği anlatılmıştır.¹⁵³ İngiliz gazeteci Timothy Garton Ash'in *The Guardian* gazetesinde yayınlanan 27 Mart 2003 tarihli makalesinde ise Ortadoğu'daki sorunların yine Osmanlı'nın çöküşünün bir neticesi olduğu anlatılmış ve Ash, makalesini şöyle bitirmiştir:

Yüzleşelim: (Irak'taki) bu kanlı savaş bittiğinde, 1918 yılına geri dönmüş olacağız, yani büyükbabalarımızın Balkanlar'dan Ortadoğu'ya kadar karşılaştığı sorunların çoğuyla ve tam da aynı bölgelerde yüzyüze kalacağız. Ve hala bunlara verebilecek bir cevabımız yok. **Bazen, Osmanlı İmparatorluğu'nu yeniden kurmamız gerektiğini düşünüyorum.**¹⁵⁴

Batılıların dahi anladığı bu gerçeğe, kuşkusuz Osmanlı İmparatorluğu'nun mirasçılarının çok daha kararlı bir biçimde sarılması gerekmektedir.

Son olarak belirtmek gerekir ki, **burada belirtilen çözümün ivedilikle hayata geçirilmesi son derece önemlidir.** Çünkü İslam dünyası ile Batı arasında bir "medeniyetler çatışması" tehlikesi her geçen gün büyümektedir. İslam ve Müslümanlar

hakkındaki bazı yanlış anlama ve önyargılar devam etmekte ve bu, Batılı ülkelerde yaşayan Müslümanlar için birtakım sıkıntılar doğurmaktadır. Batılılar ise, terörizm kabusu nedeniyle sürekli tedirgin yaşamakta, kendi ülkelerinde güvenlikten mahrum kalmaktadırlar. Tüm bu sıkıntıları ortadan kaldıracak bir çözüme çok acil olarak ihtiyaç vardır.

Çözüm, tüm bu sorunları barışçı ve kalıcı bir biçimde çözecek bir İslam Birliği'nin kurulmasıdır.

Bu durumda İsrail de, ABD de, tüm Batı dünyası da rahat edecek, çünkü karşılarında dağınık, karmaşık ve birtakım fanatiklerin kök saldığı bir İslam dünyası değil, İslam Birliği tarafından temsil edilen ve Kuran ahlakının özünden gelen ortak değerlerde buluşmuş, dengeli, istikrarlı bir "İslam Medeniyeti" olacaktır.

Çünkü bu medeniyetin temelini oluşturan Kuran ahlakı, yeryüzünde kötülüğü engelleyecek ve iyiliği tesis edecek iktidarlar kurulmasını sağlar. Allah, bu ahlaka sahip olan Müslümanları Kuran'da şöyle tarif etmektedir:

Onlar ki, yeryüzünde kendilerini yerleştirir, iktidar sahibi kılsak, dosdoğru namazı kılarlar, zekatı verirler, ma'rufu emrederler, münkerden sakındırırlar. Bütün işlerin sonu Allah'a aittir. (Hac Suresi, 41)

EVİRİM YANILGISI

Darwinizm, yani evrim teorisi, yaratılış gerçeğini reddetmek amacıyla ortaya atılmış, ancak başarılı olamamış bilim dışı bir safsatadan başka bir şey değildir. Canlılığın, cansız maddelerden tesadüfen oluştuğunu iddia eden bu teori, evrende ve canlılarda çok açık bir "tasarım" bulunduğunun bilim tarafından ispat edilmesiyle çürümüştür. Böylece Allah'ın tüm evreni ve canlıları yaratmış olduğu gerçeği, bilim tarafından da kanıtlanmıştır. Bugün evrim teorisini ayakta tutmak için dünya çapında yürütülen propaganda, sadece bilimsel gerçeklerin çarpıtılmasına, taraflı yorumlanmasına, bilim görüntüsü altında söylenen yalanlara ve yapılan sahtekarlıklara dayalıdır.

Ancak bu propaganda gerçeği gizleyememektedir. Evrim teorisinin bilim tarihindeki en büyük yanlış olduğu, son 20-30 yıldır bilim dünyasında giderek daha yüksek sesle dile getirilmektedir. Özellikle 1980'lerden sonra yapılan araştırmalar, Darwinist iddiaların tamamen yanlış olduğunu ortaya koymuş ve bu gerçek pek çok bilim adamı tarafından dile getirilmiştir. Özellikle ABD'de, biyoloji, biyokimya, paleontoloji gibi farklı alanlardan gelen çok sayıda bilim adamı, Darwinizm'in geçersizliğini görmekte, canlıların kökenini artık "bilinçli tasarım" (intelligent design) kavramıyla açıklamaktadırlar. Söz konusu "bilinçli tasarım", tüm canlıları Allah'ın yaratmış olduğunun bilimsel bir delilidir.

Evrım teorisinin çöküşünü ve yaratılışın delillerini diğer pek çok çalışmamızda bütün bilimsel detaylarıyla ele aldık ve almaya devam ediyoruz. Ancak konuyu, taşıdığı büyük önem nedeniyle, burada da özetlemekte yarar vardır.

Darwin'i Yıkan Zorluklar

Tarihi eski Yunan'a kadar uzanan bir öğreti olmasına karşın evrim teorisi, kapsamlı olarak 19. yüzyılda ortaya atıldı. Teoriyi bilim dünyasının gündemine sokan en önemli gelişme, Charles Darwin'in 1859 yılında yayınlanan *Türlerin Kökeni* adlı kitabıydı. Darwin bu kitapta dünya üzerindeki farklı canlı türlerini Allah'ın ayrı ayrı yarattığı gerçeğine karşı çıkıyordu. Darwin'e göre, tüm türler ortak bir atadan geliyorlardı ve zaman içinde küçük değişimlerle farklılaşmışlardı.

Darwin'in teorisi, hiçbir somut bilimsel bulguya dayanmıyordu; kendisinin de kabul ettiği gibi sadece bir "mantık yürütme" idi. Hatta Darwin'in kitabındaki "Teorinin Zorlukları" başlıklı uzun bölümde itiraf ettiği gibi, teori pek çok önemli soru karşısında açık veriyordu.

Darwin, teorisinin önündeki zorlukların gelişen bilim tarafından aşılabacağını, yeni bilimsel bulguların teorisini güçlendireceğini umuyordu. Bunu kitabında sık sık

belirtmişti. Ancak gelişen bilim, Darwin'in umutlarının tam aksine, teorinin temel iddialarını birer birer dayanaksız bırakmıştır.

Darwinizm'in bilim karşısındaki yenilgisi, üç temel başlıkta incelenebilir:

- 1) Teori, hayatın yeryüzünde ilk kez nasıl ortaya çıktığını asla açıklayamamaktadır.
- 2) Teorinin öne sürdüğü "evrim mekanizmaları"nın, gerçekte evrimleştirici bir etkiye sahip olduğunu gösteren hiçbir bilimsel bulgu yoktur.
- 3) Fosil kayıtları, evrim teorisinin öngörülerinin tam aksine bir tablo ortaya koymaktadır.

Bu bölümde, bu üç temel başlığı ana hatları ile inceleyeceğiz.

Aşılamayan İlk Basamak: Hayatın Kökeni

Darwinizm tüm canlı türlerinin, bundan yaklaşık 3.8 milyar yıl önce ilkel dünyada ortaya çıkan tek bir canlı hücreden geldiklerini iddia etmektedir. Tek bir hücrenin nasıl olup da milyonlarca kompleks canlı türünü oluşturduğu ve eğer gerçekten bu tür bir evrim gerçekleşmişse neden bunun izlerinin fosil kayıtlarında bulunamadığı, teorinin açıklayamadığı sorulardandır. Ancak tüm bunlardan önce, iddia edilen evrim sürecinin ilk basamağı üzerinde durmak gerekir. Sözü edilen o "ilk hücre" nasıl ortaya çıkmıştır?

Evrin teorisi, yaratılışı reddettiği, hiçbir doğaüstü müdahaleyi kabul etmediği için, o "ilk hücre"nin, hiçbir tasarım, plan ve düzenleme olmadan, doğa kanunları içinde rastlantısal olarak meydana geldiğini iddia eder. Yani teoriye göre, cansız madde tesadüfler sonucunda ortaya canlı bir hücre çıkarmış olmalıdır. Ancak bu, bilinen en temel biyoloji kanunlarına aykırı bir iddiadır.

'Hayat Hayattan Gelir'

Darwin, kitabında hayatın kökeni konusundan hiç söz etmemişti. Çünkü onun dönemindeki ilkel bilim anlayışı, canlıların çok basit bir yapıya sahip olduklarını varsayıyordu. Ortaçağ'dan beri inanılan "spontane jenerasyon" adlı teoriye göre, cansız maddelerin tesadüfen biraraya gelip, canlı bir varlık oluşturabileceklerine inanılıyordu. Bu dönemde böceklerin yemek artıklarından, farelerin de buğdaydan oluştuğu yaygın bir düşünceydi. Bunu ispatlamak için de ilginç deneyler yapılmıştı. Kirli bir paçavranın üzerine biraz buğday konmuş ve biraz beklendiğinde bu karışımdan farelerin oluşacağı sanılmıştı.

Etlerin kurtlanması da hayatın cansız maddelerden türeyebildiğine bir delil sayılıyordu. Oysa daha sonra anlaşılabaktı ki, etlerin üzerindeki kurtlar kendiliklerinden oluşmuyorlar, sineklerin getirip bıraktıkları gözle görülmeyen larvalardan çıkıyorlardı.

Darwin'in *Türlerin Kökeni* adlı kitabını yazdığı dönemde ise, bakterilerin cansız maddeden oluşabildikleri inancı, bilim dünyasında yaygın bir kabul görüyordu.

Oysa Darwin'in kitabının yayınlanmasından beş yıl sonra, ünlü Fransız biyolog Louis Pasteur, evrime temel oluşturan bu inancı kesin olarak çürüttü. Pasteur yaptığı uzun

çalışma ve deneyler sonucunda vardığı sonucu şöyle özetlemişti: "*Cansız maddelerin hayat oluşturabileceği iddiası artık kesin olarak tarihe gömülmüştür.*"¹⁵⁵

Evrin teorisinin savunucuları, Pasteur'ün bulgularına karşı uzun süre direndiler. Ancak gelişen bilim, canlı hücresinin karmaşık yapısını ortaya çıkardıkça, hayatın kendiliğinden oluşabileceği iddiasının geçersizliği daha da açık hale geldi.

20. Yüzyıldaki Sonuçsuz Çabalar

Y irminci yüzyılda hayatın kökeni konusunu ele alan ilk evrimci, ünlü Rus biyolog Alexander Oparin oldu. Oparin, 1930'lu yıllarda ortaya attığı birtakım tezlerle, canlı hücresinin tesadüfen meydana gelebileceğini ispat etmeye çalıştı. Ancak bu çalışmalar başarısızlıkla sonuçlanacak ve Oparin şu itirafı yapmak zorunda kalacaktı: **"Maalesef hücrenin kökeni, evrim teorisinin tümünü içine alan en karanlık noktayı oluşturmaktadır."**¹⁵⁶

Oparin'in yolunu izleyen evrimciler, hayatın kökeni konusunu çözüme kavuşturacak deneyler yapmaya çalıştılar. Bu deneylerin en ünlüsü, Amerikalı kimyacı Stanley Miller tarafından 1953 yılında düzenlendi. Miller, ilkel dünya atmosferinde olduğunu iddia ettiği gazları bir deney düzeneğinde birleştirerek ve bu karışıma enerji ekleyerek, proteinlerin yapısında kullanılan birkaç organik molekül (aminoasit) sentezledi.

O yıllarda evrim adına önemli bir aşama gibi tanıtılan bu deneyin geçerli olmadığı ve deneyde kullanılan atmosferin gerçek dünya koşullarından çok farklı olduğu, ilerleyen yıllarda ortaya çıkacaktı.¹⁵⁷

Uzun süren bir sessizlikten sonra Miller'in kendisi de kullandığı atmosfer ortamının gerçekçi olmadığını itiraf etti.¹⁵⁸

Hayatın kökeni sorununu açıklamak için 20. yüzyıl boyunca yürütülen tüm evrimci çabalar hep başarısızlıkla sonuçlandı. San Diego Scripps Enstitüsü'nden ünlü jeokimyacı Jeffrey Bada, evrimci *Earth* dergisinde 1998 yılında yayınlanan bir makalede bu gerçeği şöyle kabul eder:

Bugün, 20. yüzyılı geride bırakırken, hala, 20. yüzyıla girdiğimizde sahip olduğumuz en büyük çözülmemiş problemle karşı karşıyayız: Hayat yeryüzünde nasıl başladı?¹⁵⁹

Hayatın Kompleks Yapısı

Hayatın kökeni konusunda evrim teorisinin bu denli büyük bir açmaza girmesinin başlıca nedeni, en basit sanılan canlı yapıların bile inanılmaz derecede karmaşık yapılara sahip olmasıdır. Canlı hücresi, insanoğlunun yaptığı bütün teknolojik ürünlerden daha karmaşıktır. Öyle ki bugün dünyanın en gelişmiş laboratuvarlarında bile cansız maddeler biraraya getirilerek canlı bir hücre üretilmemektedir.

Bir hücrenin meydana gelmesi için gereken şartlar, asla rastlantılarla açıklanamayacak kadar fazladır. Hücrenin en temel yapı taşı olan proteinlerin rastlantısal olarak sentezlenme ihtimali; 500 aminoasitlik ortalama bir protein için, 10^{950} 'de 1'dir. Ancak matematikte 10^{50} 'de 1'den küçük olasılıklar pratik olarak "imkansız" sayılır. Hücrenin çekirdeğinde yer alan ve genetik bilgiyi saklayan DNA molekülü ise, inanılmaz bir bilgi bankasıdır. İnsan DNA'sının içerdiği bilginin, eğer kağıda dökülmeye kalkılsa, 500'er sayfadan oluşan 900 ciltlik bir kütüphane oluşturacağı hesaplanmaktadır.

Bu noktada çok ilginç bir ikilem daha vardır: DNA, yalnız birtakım özelleşmiş proteinlerin (enzimlerin) yardımı ile eşlenebilir. Ama bu enzimlerin sentezi de ancak DNA'daki bilgiler doğrultusunda gerçekleşir. Birbirine bağımlı olduklarından, eşlemenin meydana gelebilmesi için ikisinin de aynı anda var olmaları gerekir. Bu ise, hayatın kendiliğinden oluştuğu senaryosunu çıkmaza sokmaktadır. San Diego California Üniversitesi'nden ünlü evrimci Prof. Leslie Orgel, *Scientific American* dergisinin Ekim 1994 tarihli sayısında bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Son derece kompleks yapılara sahip olan proteinlerin ve nükleik asitlerin (RNA ve DNA) aynı yerde ve aynı zamanda rastlantısal olarak oluşmaları aşırı derecede ihtimal dışıdır. Ama bunların birisi olmadan diğerini elde etmek de mümkün değildir. Dolayısıyla insan, yaşamın kimyasal yollarla ortaya çıkmasının asla mümkün olmadığı sonucuna varmak zorunda kalmaktadır.¹⁶⁰

Kuşkusuz eğer hayatın doğal etkenlerle ortaya çıkması imkansız ise, bu durumda hayatın doğaüstü bir biçimde "yaratıldığını" kabul etmek gerekir. Bu gerçek, en temel amacı yaratılışı reddetmek olan evrim teorisini açıkça geçersiz kılmaktadır.

Evrimin Hayali Mekanizmaları

Darwin'in teorisini geçersiz kılan ikinci büyük nokta, teorisinin "evrim mekanizmaları" olarak öne sürdüğü iki kavramın da gerçekte hiçbir evrimleştirici güce sahip olmadığının anlaşılmış olmasıdır.

Darwin, ortaya attığı evrim iddiasını tamamen "doğal seleksiyon" mekanizmasına bağlamıştı. Bu mekanizmaya verdiği önem, kitabının isminden de açıkça anlaşıyordu: *Türlerin Kökeni, Doğal Seleksiyon Yoluyla...*

Doğal seleksiyon, doğal seçme demektir. Doğadaki yaşam mücadelesi içinde, doğal şartlara uygun ve güçlü canlıların hayatta kalacağı düşüncesine dayanır. Örneğin yırtıcı hayvanlar tarafından tehdit edilen bir geyik sürüsünde, daha hızlı koşabilen geyikler hayatta kalacaktır. Böylece geyik sürüsü, hızlı ve güçlü bireylerden oluşacaktır. Ama elbette bu mekanizma, geyikleri evrimleştirmez, onları başka bir canlı türüne, örneğin atlara dönüştürmez.

Dolayısıyla doğal seleksiyon mekanizması hiçbir evrimleştirici güce sahip değildir. Darwin de bu gerçeğin farkındaydı ve *Türlerin Kökeni* adlı kitabında "*Faydalı değişiklikler oluşmadığı sürece doğal seleksiyon hiçbir şey yapamaz*"¹⁶¹ demek zorunda kalmıştı.

Lamarck'ın Etkisi

Peki bu "faydalı değişiklikler" nasıl oluşabilirdi? Darwin, kendi döneminin ilkel bilim anlayışı içinde, bu soruyu Lamarck'a dayanarak cevaplamaya çalışmıştı. Darwin'den önce yaşamış olan Fransız biyolog Lamarck'a göre, canlılar yaşamları sırasında geçirdikleri fiziksel değişiklikleri sonraki nesle aktarıyorlar, nesilden nesile biriken bu özellikler sonucunda yeni türler ortaya çıkıyordu. Örneğin Lamarck'a göre zürafalar ceylanlardan türemişlerdi, yüksek ağaçların yapraklarını yemek için çabalarken nesilden nesile boyunları uzamıştı.

Darwin de benzeri örnekler vermiş, örneğin *Türlerin Kökeni* adlı kitabında, yiyecek bulmak için suya giren bazı ayıların zamanla balinalara dönüştüğünü iddia etmişti.¹⁶²

Ama Mendel'in keşfettiği ve 20.yüzyılda gelişen genetik bilimiyle kesinleşen kalıtım kanunları, kazanılmış özelliklerin sonraki nesillere aktarılması efsanesini kesin olarak yıktı. Böylece doğal seleksiyon "tek başına" ve dolayısıyla tümüyle etkisiz bir mekanizma olarak kalmış oluyordu.

Neo-Darwinizm ve Mutasyonlar

Darwinistler ise bu duruma bir çözüm bulabilmek için 1930'ların sonlarında, "Modern Sentetik Teori"yi ya da daha yaygın ismiyle neo-Darwinizm'i ortaya attılar. Neo-Darwinizm, doğal seleksiyonun yanına "faydalı değişiklik sebebi" olarak mutasyonları, yani canlıların genlerinde radyasyon gibi dış etkiler ya da kopyalama hataları sonucunda oluşan bozulmaları ekledi.

Bugün de hala dünyada evrim adına geçerliliğini koruyan model neo-Darwinizm'dir. Teori, yeryüzünde bulunan milyonlarca canlı türünün, bu canlıların, kulak, göz, akciğer, kanat gibi sayısız kompleks organlarının "mutasyonlara", yani genetik bozukluklara dayalı bir süreç sonucunda oluştuğunu iddia etmektedir. Ama teoriyi çaresiz bırakan açık bir bilimsel gerçek vardır: **Mutasyonlar canlıları geliştirmezler, aksine her zaman için canlılara zarar verirler.**

Bunun nedeni çok basittir: DNA çok kompleks bir düzene sahiptir. Bu molekül üzerinde oluşan herhangi rasgele bir etki ancak zarar verir. Amerikalı genetikçi B. G. Ranganathan bunu şöyle açıklar:

Mutasyonlar küçük, rasgele ve zararlıdır. Çok ender olarak meydana gelirler ve en iyi ihtimalle etkisizdirler. Bu üç özellik, mutasyonların evrimsel bir gelişme meydana getiremeyeceğini gösterir. Zaten yüksek derecede özelleşmiş bir organizmada meydana gelebilecek rastlantısal bir değişim, ya etkisiz olacaktır ya da zararlı. Bir kol saatinde meydana gelecek rasgele bir değişim kol saatini geliştirmeyecektir. Ona büyük ihtimalle zarar verecek veya en iyi ihtimalle etkisiz olacaktır. Bir deprem bir şehri geliştirmez, ona yıkım getirir.¹⁶³

Nitekim bugüne kadar hiçbir yararlı, yani genetik bilgiyi geliştiren mutasyon örneği gözlemlenmedi. Tüm mutasyonların zararlı olduğu görüldü. Anlaşıldı ki, evrim teorisinin "evrim mekanizması" olarak gösterdiği mutasyonlar, gerçekte canlıları sadece tahrip eden, sakat bırakan genetik olaylardır. (İnsanlarda mutasyonun en sık görülen etkisi de kanserdir.) Elbette tahrip edici bir mekanizma "evrim mekanizması" olamaz. Doğal seleksiyon ise, Darwin'in de kabul ettiği gibi, "tek başına hiçbir şey yapamaz." Bu gerçek bizlere doğada hiçbir "evrim mekanizması" olmadığını göstermektedir. Evrim mekanizması olmadığına göre de, evrim denen hayali süreç yaşanmış olamaz.

Fosil Kayıtları: Ara Formlardan Eser Yok

Darwinizm'in iddia ettiği senaryonun yaşanmamış olduğunun en açık göstergesi ise fosil kayıtlarıdır. Evrim teorisine göre bütün canlılar birbirlerinden türemişlerdir. Önceden var olan bir canlı türü, zamanla bir diğerine dönüşmüş ve bütün türler bu şekilde ortaya çıkmışlardır. Teoriye göre bu dönüşüm yüz milyonlarca yıl süren uzun bir zaman dilimini kapsamış ve kademe kademe ilerlemiştir.

Bu durumda, iddia edilen uzun dönüşüm süreci içinde sayısız "ara türler"in oluşmuş ve yaşamış olmaları gerekir.

Örneğin geçmişte, balık özelliklerini taşımalarına rağmen, bir yandan da bazı sürüngen özellikleri kazanmış olan yarı balık-yarı sürüngen canlılar yaşamış olmalıdır. Ya da sürüngen özelliklerini taşıırken, bir yandan da bazı kuş özellikleri kazanmış sürüngen-kuşlar ortaya çıkmış olmalıdır. Bunlar, bir geçiş sürecinde oldukları için de,

sakat, eksik, kusurlu canlılar olmalıdır. Evrimciler geçmişte yaşamış olduklarına inandıkları bu teorik yaratıklara "**ara-geçiş formu**" adını verirler.

Eğer gerçekten bu tür canlılar geçmişte yaşamışlarsa bunların sayılarının ve çeşitlerinin milyonlarca hatta milyarlarca olması gerekir. Ve bu ucube canlıların kalıntılarına mutlaka fosil kayıtlarında rastlanması gerekir. Darwin, *Türlerin Kökeni*'nde bunu şöyle açıklamıştır:

Eğer teorim doğruysa, türleri birbirine bağlayan sayısız ara-geçiş çeşitleri mutlaka yaşamış olmalıdır... Bunların yaşamış olduklarının kanıtları da sadece fosil kalıntıları arasında bulunabilir.¹⁶⁴

Darwin'in Yıkılan Umutları

Ancak 19. yüzyılın ortasından bu yana dünyanın dört bir yanında hummalı fosil araştırmaları yapıldığı halde bu ara geçiş formlarına rastlanamamıştır. Yapılan kazılarda ve araştırmalarda elde edilen bütün bulgular, evrimcilerin beklediklerinin aksine, canlıların yeryüzünde birdenbire, eksiksiz ve kusursuz bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermiştir.

Ünlü İngiliz paleontolog (fosil bilimci) Derek W. Ager, bir evrimci olmasına karşın bu gerçeği şöyle itiraf eder:

Sorunumuz şudur: Fosil kayıtlarını detaylı olarak incelediğimizde, türler ya da sınıflar seviyesinde olsun, sürekli olarak aynı gerçeğe karşılaşıyoruz; kademeli evrimle gelişen değil, aniden yeryüzünde oluşan gruplar görürüz.¹⁶⁵

Yani fosil kayıtlarında, tüm canlı türleri, aralarında hiçbir geçiş formu olmadan eksiksiz biçimleriyle aniden ortaya çıkmaktadırlar. Bu, Darwin'in öngörülerinin tam aksidir. Dahası, bu canlı türlerinin yaratıldıklarını gösteren çok güçlü bir delildir. Çünkü bir canlı türünün, kendisinden evrimleştiği hiçbir atası olmadan, bir anda ve kusursuz olarak ortaya çıkmasının tek açıklaması, o türün yaratılmış olmasıdır. Bu gerçek, ünlü evrimci Biyolog Douglas Futuyma tarafından da kabul edilir:

Yaratılış ve evrim, yaşayan canlıların kökeni hakkında yapılabilecek yegane iki açıklamadır. Canlılar dünya üzerinde ya tamamen mükemmel ve eksiksiz bir biçimde ortaya çıkmışlardır ya da böyle olmamıştır. Eğer böyle olmadıysa, bir değişim süreci sayesinde kendilerinden önce var olan bazı canlı türlerinden evrimleşerek meydana gelmiş olmalıydılar. Ama eğer eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıkmışlarsa, o halde sonsuz güç sahibi bir akıl tarafından yaratılmış olmaları gerekir.¹⁶⁶

Fosiller ise, canlıların yeryüzünde eksiksiz ve mükemmel bir biçimde ortaya çıktıklarını göstermektedir. Yani "**türlerin kökeni**", **Darwin'in sandığının aksine, evrim değil yaratılıştır.**

İnsanın Evrimi Masalı

Bu teoriyi savunanların en çok gündeme getirdikleri konu, insanın kökeni konusudur. Bu konudaki Darwinist iddia, bugün yaşayan modern insanın maymunso birtakım yaratıklardan geldiğini varsayar. 4-5 milyon yıl önce başladığı varsayılan bu süreçte, modern insan ile ataları arasında bazı "ara form"ların yaşadığı iddia edilir. Gerçekte tümüyle hayali olan bu senaryoda dört temel "kategori" sayılır:

- 1- Australopithecus
- 2- Homo habilis
- 3- Homo erectus
- 4- Homo sapiens

Evrinciler, insanların sözde ilk maymunso atalarına "güney maymunu" anlamına gelen "*Australopithecus*" ismini verirler. Bu canlılar gerçekte soyu tükenmiş bir maymun türünden başka bir şey değildir. Lord Solly Zuckerman ve Prof. Charles Oxnard gibi İngiltere ve ABD'den dünyaca ünlü iki anatomistin Australopithecus örnekleri üzerinde yaptıkları çok geniş kapsamlı çalışmalar, bu canlıların sadece soyu tükenmiş bir maymun türüne ait olduklarını ve insanlarla hiçbir benzerlik taşımadıklarını göstermiştir.¹⁶⁷

Evrinciler insan evriminin bir sonraki safhasını da, "homo" yani insan olarak sınıflandırırılar. İddiaya göre homo serisindeki canlılar, *Australopithecus*lardan daha gelişmişlerdir. Evrinciler, bu farklı canlılara ait fosilleri ardı ardına dizerek hayali bir evrim şeması oluştururlar. Bu şema hayalidir, çünkü gerçekte bu farklı sınıfların arasında evrimsel bir ilişki olduğu asla ispatlanamamıştır. Evrim teorisinin 20. yüzyıldaki en önemli savunucularından biri olan Ernst Mayr, "*Homo sapiens*'e uzanan zincir gerçekte kayıptır" diyerek bunu kabul eder.¹⁶⁸

Evrinciler "*Australopithecus* > *Homo habilis* > *Homo erectus* > *Homo sapiens*" sıralamasını yazarken, bu türlerin her birinin, bir sonrakinin atası olduğu izlenimini verirler. Oysa paleoantropologların son bulguları, *Australopithecus*, *Homo habilis* ve *Homo erectus*'un dünya'nın farklı bölgelerinde aynı dönemlerde yaşadıklarını göstermektedir.¹⁶⁹

Dahası *Homo erectus* sınıflamasına ait insanların bir bölümü çok modern zamanlara kadar yaşamışlar, *Homo sapiens neandertalensis* ve *Homo sapiens sapiens* (modern insan) ile aynı ortamda yan yana bulunmuşlardır.¹⁷⁰

Bu ise elbette bu sınıfların birbirlerinin ataları oldukları iddiasının geçersizliğini açıkça ortaya koymaktadır. Harvard Üniversitesi paleontologlarından Stephen Jay Gould, kendisi de bir evrimci olmasına karşın, Darwinist teorinin içine girdiği bu çıkmazı şöyle açıklar:

Eğer birbiri ile paralel bir biçimde yaşayan üç farklı hominid (insanımsı) çizgisi varsa, o halde bizim soy ağacımıza ne oldu? Açıktır ki, bunların biri diğerinden gelmiş

olamaz. Dahası, biri diğeriyle karşılaştırıldığında evrimsel bir gelişme trendi göstermemektedirler.¹⁷¹

Kısacası, medyada ya da ders kitaplarında yer alan hayali birtakım "yarı maymun, yarı insan" canlıların çizimleriyle, yani sırf propaganda yoluyla ayakta tutulmaya çalışılan insanın evrimi senaryosu, hiçbir bilimsel temeli olmayan bir masaldan ibarettir.

Bu konuyu uzun yıllar inceleyen, özellikle *Australopithecus* fosilleri üzerinde 15 yıl araştırma yapan İngiltere'nin en ünlü ve saygın bilim adamlarından Lord Solly Zuckerman, bir evrimci olmasına rağmen, ortada maymunu canlılardan insana uzanan gerçek bir soy ağacı olmadığı sonucuna varmıştır.

Zuckerman bir de ilginç bir "bilim skalası" yapmıştır. Bilimsel olarak kabul ettiği bilgi dallarından, bilim dışı olarak kabul ettiği bilgi dallarına kadar bir yelpaze oluşturmuştur. Zuckerman'ın bu tablosuna göre en "bilimsel" -yani somut verilere dayanan- bilgi dalları kimya ve fiziktir. Yelpazede bunlardan sonra biyoloji bilimleri, sonra da sosyal bilimler gelir. Yelpazenin en ucunda, yani en "bilim dışı" sayılan kısımda ise, Zuckerman'a göre, telepati, altıncı his gibi "duyum ötesi algılama" kavramları ve bir de "insanın evrimi" vardır! Zuckerman, yelpazenin bu ucunu şöyle açıklar:

Objektif gerçekliğin alanından çıkıp da, biyolojik bilim olarak varsayılan bu alanlara -yani duyum ötesi algılamaya ve insanın fosil tarihinin yorumlanmasına- girdiğimizde, evrim teorisine inanan bir kimse için herşeyin mümkün olduğunu görürüz. Öyle ki teorilerine kesinlikle inanan bu kimselerin çelişkili bazı yargıları aynı anda kabul etmeleri bile mümkündür.¹⁷²

İşte insanın evrimi masalı da, teorilerine körü körüne inanan birtakım insanların buldukları bazı fosilleri ön yargılı bir biçimde yorumlamalarından ibarettir.

Darwin Formülü!

Şimdiye kadar ele aldığımız tüm teknik delillerin yanında, isterseniz evrimcilerin nasıl saçma bir inanışa sahip olduklarını bir de çocukların bile anlayabileceği kadar açık bir örnekle özetleyelim.

Evrin teorisi canlılığın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedir. Dolayısıyla bu iddiaya göre cansız ve şuursuz atomlar biraraya gelerek önce hücreyi oluşturmuşlardır ve sonrasında aynı atomlar bir şekilde diğer canlıları ve insanı meydana getirmişlerdir. Şimdi düşünelim; canlılığın yapıtaşı olan karbon, fosfor, azot, potasyum gibi elementleri biraraya getirdiğimizde bir yığın oluşur. Bu atom yığını, hangi işlemten geçirilirse geçirilsin, tek bir canlı oluşturamaz. İsterseniz bu konuda bir "deney" tasarlayalım ve evrimcilerin aslında savundukları, ama yüksek sesle dile getiremedikleri iddiayı onlar adına "Darwin Formülü" adıyla inceleyelim:

Evrinciler, çok sayıda büyük varilin içine canlılığın yapısında bulunan fosfor, azot, karbon, oksijen, demir, magnezyum gibi elementlerden bol miktarda koysunlar. Hatta normal şartlarda bulunmayan ancak bu karışımın içinde bulunmasını gerekli gördükleri

malzemeleri de bu varillere eklesinler. Karışımların içine, istedikleri kadar (doğal şartlarda oluşumu mümkün olmayan) amino asit, istedikleri kadar da (bir tekinin bile rastlantısal oluşma ihtimali 10^{-950} olan) protein doldursunlar. Bu karışımlara istedikleri oranda ısı ve nem versinler. Bunları istedikleri gelişmiş cihazlarla karıştırınsınlar. Varillerin başına da dünyanın önde gelen bilim adamlarını koysunlar. Bu uzmanlar babadan oğula, kuşaktan kuşağa aktararak nöbetleşe milyarlarca, hatta trilyonlarca sene sürekli varillerin başında beklesinler. Bir canlının oluşması için hangi şartların var olması gerektiğine inanılıyorsa hepsini kullanmak serbest olsun. Ancak, ne yaparlarsa yapsınlar o varillerden kesinlikle bir canlı çıkartamazlar. Zürafaları, aslanları, arıları, kanaryaları, bülbülleri, papağanları, atları, yunusları, gülleri, orkideleri, zambakları, karanfilleri, muzları, portakalları, elmaları, hurmaları, domatesleri, kavunları, karpuzları, incirleri, zeytinleri, üzümleri, şeftalileri, tavus kuşlarını, sülünleri, renk renk kelebekleri ve bunlar gibi milyonlarca canlı türünden hiçbirini oluşturmazlar. Değil burada birkaçını saydığımız bu canlı varlıkları, bunların tek bir hücresini bile elde edemezler.

Kısacası, bilinçsiz **atomlar biraraya gelerek hücreyi oluşturmazlar**. Sonra yeni bir karar vererek bir hücreyi ikiye bölüp, sonra art arda başka kararlar alıp, elektron mikroskobunu bulan, sonra kendi hücre yapısını bu mikroskop altında izleyen profesörleri oluşturmazlar. **Madde, ancak Allah'ın üstün yaratmasıyla hayat bulur.**

Bunun aksini iddia eden evrim teorisi ise, akla tamamen aykırı bir safsatadır. Evrimcilerin ortaya attığı iddialar üzerinde biraz bile düşünmek, üstteki örnekte olduğu gibi, bu gerçeği açıkça gösterir.

Göz ve Kulaktaki Teknoloji

Evrim teorisinin kesinlikle açıklama getiremeyeceği bir diğer konu ise göz ve kulaktaki üstün algılama kalitesidir.

Gözle ilgili konuya geçmeden önce "Nasıl görürüz?" sorusuna kısaca cevap verelim. Bir cisimden gelen ışınlar, gözde retinaya ters olarak düşer. Bu ışınlar, buradaki hücreler tarafından elektrik sinyallerine dönüştürülür ve beynin arka kısmındaki görme merkezi denilen küçücük bir noktaya ulaşır. Bu elektrik sinyalleri bir dizi işlemten sonra beyindeki bu merkezde görüntü olarak algılanır. Bu bilgiden sonra şimdi düşünelim:

Beyin ışığa kapalıdır. Yani beynin içi kapkaranlıktır, ışık beynin bulunduğu yere kadar giremez. Görüntü merkezi denilen yer kapkaranlık, ışığın asla ulaşmadığı, belki de hiç karşılaşmadığınız kadar karanlık bir yerdir. Ancak siz bu zifiri karanlıkta ışıklı, pırıl pırıl bir dünyayı seyretmektesiniz.

Üstelik bu o kadar net ve kaliteli bir görüntüdür ki 21. yüzyıl teknolojisi bile her türlü imkana rağmen bu netliği sağlayamamıştır. Örneğin şu anda okuduğunuz kitaba, kitabı tutan ellerinize bakın, sonra başınızı kaldırın ve çevrenize bakın. Şu anda gördüğünüz netlik ve kalitedeki bu görüntüyü başka bir yerde gördünüz mü? Bu kadar net bir görüntüyü size dünyanın bir numaralı televizyon şirketinin ürettiği en gelişmiş televizyon ekranı dahi veremez. 100 yıldır binlerce mühendis bu netliğe ulaşmaya çalışmaktadır. Bunun için fabrikalar, dev tesisler kurulmakta, araştırmalar yapılmakta, planlar ve tasarımlar geliştirilmektedir. Yine bir TV ekranına bakın, bir de şu anda elinizde tuttuğunuz bu kitaba. Arada büyük bir netlik ve kalite farkı olduğunu göreceksiniz. Üstelik, TV ekranı size iki boyutlu bir görüntü gösterir, oysa siz üç boyutlu, derinlikli bir perspektifi izlemektesiniz.

Uzun yıllardır on binlerce mühendis üç boyutlu TV yapmaya, gözün görme kalitesine ulaşmaya çalışmaktadırlar. Evet, üç boyutlu bir televizyon sistemi yapabildiler ama onu da gözlük takmadan üç boyutlu görmek mümkün değil, kaldı ki bu suni bir üç boyuttur. Arka taraf daha bulanık, ön taraf ise kağıttan dekor gibi durur. Hiçbir zaman gözün gördüğü kadar net ve kaliteli bir görüntü oluşmaz. Kamerada da, televizyonda da mutlaka görüntü kaybı meydana gelir.

İşte evrimciler, bu kaliteli ve net görüntüyü oluşturan mekanizmanın tesadüfen oluştuğunu iddia etmektedirler. Şimdi biri size, odanızda duran televizyon tesadüfler sonucunda oluştu, atomlar biraraya geldi ve bu görüntü oluşturan aleti meydana getirdi dese ne düşünürsünüz? Binlerce kişinin biraraya gelip yapamadığını şuursuz atomlar nasıl yapsın?

Gözün gördüğünden daha ilkel olan bir görüntüyü oluşturan alet tesadüfen oluşamıyorsa, gözün ve gözün gördüğü görüntünün de tesadüfen oluşamayacağı çok açıktır. Aynı durum kulak için de geçerlidir. Dış kulak, çevredeki sesleri kulak kepçesi vasıtasıyla toplayıp orta kulağa iletir; orta kulak aldığı ses titreşimlerini güçlendirerek iç kulağa aktarır; iç kulak da bu titreşimleri elektrik sinyallerine dönüştürerek beyne gönderir. Aynen görmede olduğu gibi duyma işlemi de beyindeki duyma merkezinde gerçekleşir.

Gözdeki durum kulak için de geçerlidir, yani beyin, ışık gibi sese de kapalıdır, ses geçirmez. Dolayısıyla dışarı ne kadar gürültülü de olsa beyin içi tamamen sessizdir. Buna rağmen en net sesler beyinde algılanır. Ses geçirmeyen beyninizde bir orkestranın senfonilerini dinlersiniz, kalabalık bir ortamın tüm gürültüsünü duyarsınız. Ama o anda hassas bir cihazla beyninizin içindeki ses düzeyi ölçülse, burada keskin bir sessizliğin hakim olduğu görülecektir.

Net bir görüntü elde edebilmek ümidiyle teknoloji nasıl kullanılıyorsa, ses için de aynı çabalar onlarca yıldır sürdürülmektedir. Ses kayıt cihazları, müzik setleri, birçok elektronik alet, sesi algılayan müzik sistemleri bu çalışmalardan bazılarıdır. Ancak, tüm teknolojiye, bu teknolojide çalışan binlerce mühendise ve uzmana rağmen kulağın oluşturduğu netlik ve kalitede bir sese ulaşamamıştır. En büyük müzik sistemi

şirketinin ürettiği en kaliteli müzik setini düşünün. Sesi kaydettiğinde mutlaka sesin bir kısmı kaybolur veya az da olsa mutlaka parazit oluşur veya müzik setini açtığınızda daha müzik başlamadan bir cızırtı mutlaka duyarsınız. Ancak insan vücudundaki teknolojinin ürünü olan sesler son derece net ve kusursuzdur. Bir insan kulağı, hiçbir zaman müzik setinde olduğu gibi cızırtılı veya parazitli algılamaz; ses ne ise tam ve net bir biçimde onu algılar. Bu durum, insan yaratıldığı günden bu yana böyledir.

Şimdiye kadar insanoğlunun yaptığı hiçbir görüntü ve ses cihazı, göz ve kulak kadar hassas ve başarılı birer algılayıcı olamamıştır.

Ancak görme ve işitme olayında, tüm bunların ötesinde, çok büyük bir gerçek daha vardır.

Beynin İçinde Gören ve Duyan Şuur Kime Aittir?

Beynin içinde, ıslıl ıslıl renkli bir dünyayı seyreden, senfonileri, kuşların cıvıltılarını dinleyen, gülü koklayan kimdir?

İnsanın gözlerinden, kulaklarından, burnundan gelen uyarılar, elektrik sinyali olarak beyne gider. Biyoloji, fizyoloji veya biyokimya kitaplarında bu görüntünün beyinde nasıl oluştuğuna dair birçok detay okursunuz. Ancak, bu konu hakkındaki en önemli gerçeğe hiçbir yerde rastlayamazsınız: Beyinde, bu elektrik sinyallerini görüntü, ses, koku ve his olarak algılayan kimdir? Beynin içinde göze, kulağa, burna ihtiyaç duymadan tüm bunları algılayan bir şuur bulunmaktadır. Bu şuur kime aittir?

Elbette bu şuur beyni oluşturan sinirler, yağ tabakası ve sinir hücrelerine ait değildir. İşte bu yüzden, herşeyin maddeden ibaret olduğunu zanneden Darwinist-materyalistler bu sorulara hiçbir cevap verememektedirler. Çünkü bu şuur, Allah'ın yaratmış olduğu ruhtur. Ruh, görüntüyü seyretmek için göze, sesi duymak için kulağa ihtiyaç duymaz. Bunların da ötesinde düşünmek için beyne ihtiyaç duymaz.

Bu açık ve ilmi gerçeği okuyan her insanın, beynin içindeki birkaç santimetre küplük, kapkaranlık mekana tüm kainatı üç boyutlu, renkli, gölgeli ve ışıklı olarak sığdıran yüce Allah'ı düşünüp, O'ndan korkup, O'na sığınması gerekir.

Materyalist Bir İnanç

Buraya kadar incelediklerimiz, evrim teorisinin bilimsel bulgularla açıkça çelişen bir iddia olduğunu göstermektedir. Teorinin hayatın kökeni hakkındaki iddiası bilime aykırıdır, öne sürdüğü evrim mekanizmalarının hiçbir evrimleştirici etkisi yoktur ve fosiller teorinin gerektirdiği ara formların yaşamadıklarını göstermektedir. Bu durumda, elbette, evrim teorisinin bilime aykırı bir düşünce olarak bir kenara atılması gerekir.

Nitekim tarih boyunca dünya merkezli evren modeli gibi pek çok düşünce, bilimin gündeminden çıkarılmıştır. Ama evrim teorisi ısrarla bilimin gündeminde tutulmaktadır. Hatta bazı insanlar teorinin eleştirilmesini "bilime saldırı" olarak göstermeye bile çalışmaktadırlar. Peki neden?..

Bu durumun nedeni, evrim teorisinin bazı çevreler için, kendisinden asla vazgeçilemeyecek dogmatik bir inanış oluşudur. Bu çevreler, materyalist felsefeye körü körüne bağlıdırlar ve Darwinizm'i de doğaya getirilebilecek yegane materyalist açıklama olduğu için benimsemektedirler.

Bazen bunu açıkça itiraf da ederler. Harvard Üniversitesi'nden ünlü bir genetikçi ve aynı zamanda önde gelen bir evrimci olan Richard Lewontin, "önce materyalist, sonra bilim adamı" olduğunu şöyle itiraf etmektedir:

Bizim materyalizme bir inancımız var, 'a priori' (önceden kabul edilmiş, doğru varsayılmış) bir inanç bu. Bizi dünyaya materyalist bir açıklama getirmeye zorlayan şey, bilimin yöntemleri ve kuralları değil. Aksine, materyalizme olan 'a priori' bağlılığımız nedeniyle, dünyaya materyalist bir açıklama getiren araştırma yöntemlerini ve kavramları kurguluyoruz. Materyalizm mutlak doğru olduğuna göre de, ilahi bir açıklamanın sahneye girmesine izin veremeyiz.¹⁷³

Bu sözler, Darwinizm'in, materyalist felsefeye bağlılık uğruna yaşatılan bir dogma olduğunun açık ifadeleridir. Bu dogma, maddeden başka hiçbir varlık olmadığını varsayar. Bu nedenle de cansız, bilinçsiz maddenin, hayatı yarattığına inanır. Milyonlarca farklı canlı türünün; örneğin kuşların, balıkların, zürafaların, kaplanların, böceklerin, ağaçların, çiçeklerin, balinaların ve insanların maddenin kendi içindeki etkileşimlerle, yani yağan yağmurla, çakan şimşekle, cansız maddenin içinden oluştuğunu kabul eder. Gerçekte ise bu, hem akla hem bilime aykırı bir kabuldür. Ama Darwinistler kendi deyimleriyle "ilahi bir açıklamanın sahneye girmemesi" için, bu kabulü savunmaya devam etmektedirler.

Canlıların kökenine materyalist bir ön yargı ile bakmayan insanlar ise, şu açık gerçeği göreceklardır: Tüm canlılar, üstün bir güç, bilgi ve akla sahip olan bir Yaraticının eseridirler. Yarattıcı, tüm evreni yoktan var eden, en kusursuz biçimde düzenleyen ve tüm canlıları yaratıp şekillendiren Allah'tır.

Evrin Teorisi Dünya Tarihinin En Etkili Büyüsüdür

Burada şunu da belirtmek gerekir ki, ön yargısız, hiçbir ideolojinin etkisi altında kalmadan, sadece aklını ve mantığını kullanan her insan, bilim ve medeniyetten uzak toplumların hurafelerini andıran evrim teorisinin inanılması imkansız bir iddia olduğunu kolaylıkla anlayacaktır.

Yukarıda da belirtildiği gibi, evrim teorisine inananlar, büyük bir varilin içine birçok atomu, molekülü, cansız maddeyi dolduran ve bunların karışımından zaman içinde düşünen, akleden, buluşlar yapan profesörlerin, üniversite öğrencilerinin, Einstein, Hubble gibi bilim adamlarının, Frank Sinatra, Charlton Heston gibi sanatçıların, bunun yanı sıra ceylanların, limon ağaçlarının, karanfillerin çıkacağına inanmaktadırlar. Üstelik, bu saçma iddiaya inananlar bilim adamları, pofesörler, kültürlü, eğitilmiş insanlardır. Bu nedenle evrim teorisi için "dünya tarihinin en büyük ve en etkili büyüğü" ifadesini kullanmak yerinde olacaktır. Çünkü, dünya tarihinde insanların bu derece aklını başından alan, akıl ve mantıkla düşünmelerine imkan tanımayan, gözlerinin önüne sanki bir perde çekip çok açık olan gerçekleri görmelerine engel olan bir başka inanç veya iddia daha yoktur. Bu, eski Mısırlıların Güneş Tanrısı Ra'ya, Afrikalı bazı kabilelerin totemlere, Sebe halkının Güneş'e tapmasından, Hz. İbrahim'in kavminin elleri ile yaptıkları putlara, Hz. Musa'nın kavminin altından yaptıkları buzağıya tapmalarından çok daha vahim ve akıl almaz bir körlüktür. Gerçekte bu durum, Allah'ın Kuran'da işaret ettiği bir akılsızlıktır. Allah, bazı insanların anlayışlarının kapanacağını ve gerçekleri görmekten aciz duruma düşeceklerini birçok ayetinde bildirmektedir. Bu ayetlerden bazıları şöyledir:

Şüphesiz, inkar edenleri uyarsan da, uyarmasan da, onlar için fark etmez; inanmazlar. Allah, onların kalplerini ve kulaklarını mühürlemiştir; gözlerinin üzerinde perdeler vardır. Ve büyük azab onlarıdır. (Bakara Suresi, 6-7)

... Kalpleri vardır bununla kavrayıp-anlamazlar, gözleri vardır bununla görmezler, kulakları vardır bununla işitmezler. Bunlar hayvanlar gibidir, hatta daha aşağılıktırlar. İşte bunlar gafil olanlardır. (Araf Suresi, 179)

Allah bir başka ayette ise, bu insanların mucizeler görseler bile inanmayacak kadar büyülendiklerini şöyle bildirmektedir:

Onların üzerlerine gökyüzünden bir kapı açsak, ordan yukarı yükselseler de, mutlaka: "Gözlerimiz döndürüldü, belki biz büyülenmiş bir topluluğuz" diyeceklerdir. (Hicr Suresi, 14-15)

Bu kadar geniş bir kitlenin üzerinde bu büyüünün etkili olması, insanların gerçeklerden bu kadar uzak tutulmaları ve 150 yıldır bu büyüünün bozulmaması ise, kelimelerle anlatılamayacak kadar hayret verici bir durumdur. Çünkü, bir veya birkaç insanın imkansız senaryolara, saçmalık ve mantıksızlıklarla dolu iddialara inanmaları anlaşılabilir. Ancak dünyanın dört bir yanındaki insanların, şursuz ve cansız atomların ani bir kararla biraraya gelip; olağanüstü bir organizasyon, disiplin, akıl ve şuur gösterip kusursuz bir sistemle işleyen evreni, canlılık için uygun olan her türlü özelliğe

sahip olan Dünya gezegenini ve sayısız kompleks sistemle donatılmış canlıları meydana getirdiğine inanmasının, "büyü"den başka bir açıklaması yoktur.

Nitekim, Allah Kuran'da, inkarcı felsefenin savunucusu olan bazı kimselerin, yaptıkları büyülerle insanları etkilediklerini Hz. Musa ve Firavun arasında geçen bir olayla bizlere bildirmektedir. Hz. Musa, Firavun'a hak dini anlattığında, Firavun Hz. Musa'ya, kendi "bilgin büyücüleri" ile insanların toplandığı bir yerde karşılaşmasını söyler. Hz. Musa, büyücülerle karşılaştığında, büyücülere önce onların marifetlerini sergilemelerini emreder. Bu olayın anlatıldığı bir ayet şöyledir:

(Musa:) "Siz atın" dedi. (Asalarını) atıverince, insanların gözlerini büyüleyiverdiler, onları dehşete düşürdüler ve (ortaya) büyük bir sihir getirmiş oldular. (Araf Suresi, 116)

Görüldüğü gibi Firavun'un büyücüleri yaptıkları "aldatmacalar"la - Hz. Musa ve ona inananlar dışında- insanların hepsini büyüleyebilmişlerdir. Ancak, onların attıklarına karşılık Hz. Musa'nın ortaya koyduğu delil, onların bu büyüsünü, ayetteki ifadeyle "uydurduklarını yutmuş" yani etkisiz kılmıştır:

Biz de Musa'ya: "Asanı fırlatıver" diye vahyettik. (O da fırlatıverince) bir de baktılar ki, o bütün uydurduklarını derleyip-toparlayıp yutuyor. Böylece hak yerini buldu, onların bütün yapmakta oldukları geçersiz kaldı. Orada yenilmiş oldular ve küçük düşmüşler olarak tersyüz çevrildiler. (Araf Suresi, 117-119)

Ayette de bildirildiği gibi, daha önce insanları büyüleyerek etkileyen bu kişilerin yaptıklarının bir sahtekarlık olduğunun anlaşılması ile, söz konusu insanlar küçük düşmüşlerdir. Günümüzde de bir büyü'nün etkisiyle, bilimsellik kılıfı altında son derece saçma iddialara inanan ve bunları savunmaya hayatlarını adayanlar, eğer bu iddialardan vazgeçmezlerse gerçekler tam anlamıyla açığa çıktığında ve "büyü bozulduğunda" küçük duruma düşeceklerdir. Nitekim evrimi savunan ve ateist bir felsefeci olan Malcolm Muggeridge böyle bir durumdan endişelendiğini şöyle itiraf etmektedir:

Ben kendim, evrim teorisinin, özellikle uygulandığı alanlarda, geleceğin tarih kitaplarındaki en büyük espri malzemelerinden biri olacağına ikna oldum. Gelecek kuşak, bu kadar çürük ve belirsiz bir hipotezin inanılmaz bir saflıkla kabul edilmesini hayretle karşılayacaktır.¹⁷⁴

Bu gelecek, uzakta değildir aksine çok yakın bir gelecekte insanlar "tesadüfler"in ilah olamayacaklarını anlayacaklar ve evrim teorisi dünya tarihinin en büyük aldatmacası ve en şiddetli büyüğü olarak tanımlanacaktır. Bu şiddetli büyü, büyük bir hızla dünyanın dört bir yanında insanların üzerinden kalkmaya başlamıştır. Evrim

aldatmacasının sırrını öğrenen birçok insan, bu aldatmacaya nasıl kandığını hayret ve şaşkınlıkla düşünmektedir.

NOTLAR

1. *Washington Post*, 3 Ekim 1978
2. Amnon Rubinstein, *The Zionist Dream Revisited*, s. 19
3. Rabbi Forsythe, *A Torah Insight Into The Holocaust*,
<http://www.shemayisrael.com/rabbiforsythe/holocaust.htm>
4. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 4
5. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 182
6. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 4
7. Karen Armstrong, *Holy War*, s. 194
8. *Davar*, 9 Haziran 1979
9. Lenni Brenner, *The Iron Wall*, s. 141-43
10. Eli Barnavi, *A Historical Atlas of the Jewish People*, s. 254
11. Amnon Rubinstein, *The Zionist Dream Revisited*, s. 76
12. Abba Eban, *An Autobiography*, Random House, New York, 1977. s. 392
13. *Yediot Aharonot*, 26 Temmuz 1973
14. Amnon Rubinstein, *The Zionist Dream Revisited*, s. 79
15. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 7
16. Amnon Rubinstein, *The Zionist Dream Revisited*, s. 84
17. Amnon Rubinstein, *The Zionist Dream Revisited* s. 82
18. Amnon Rubinstein, *The Zionist Dream Revisited* s. 82
19. Andrew & Leslie Cockburn, *Dangerous Liaison*, Harper Collins Publishers, New York, 1991, s. 173
20. Andrew & Leslie Cockburn, *Dangerous Liaison: The Inside Story of the US-Israeli Covert Relationship*, Harper Collins Publishers, New York, 1991, s. 173
21. Andrew & Leslie Cockburn, *Dangerous Liaison*, Harper Collins Publishers, New York, 1991, s. 174
22. Andrew & Leslie Cockburn, *Dangerous Liaison*, Harper Collins Publishers, New York, 1991, s. 174
23. Andrew & Leslie Cockburn, *Dangerous Liaison*, Harper Collins Publishers, New York, 1991, s. 175
24. Dan Raviv & Yossi Melman, *Every Spy a Prince*, s. 212.
25. Edward Bernard Glick, *Between Israel and Death*, s. 13
26. Amnon Rubinstein, *The Zionist Dream Revisited*, s. 82.
27. *Washington Report on Middle East Affairs*, Mart 1995
28. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 248
29. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 9
30. Israel Shahak, *Jewish History, Jewish Religion*, s. 9
31. Israel Shahak, *Jewish History, Jewish Religion*, s. 10

32. Israel Shahak, *Jewish History, Jewish Religion*, s. 10
33. *Ha'aretz*, 24 Ağustos 1985; Yehoshafat Harkabi, *Israel's Fateful Hour*, s. 183.
34. Yehoshafat Harkabi, *Israel's Fateful Hour*, s. 5
35. Yehoshafat Harkabi, *Israel's Fateful Hour*, s. 5
36. Lenni Brenner, *The Iron Wall*, s 75-77
37. M. Medzini, "Reflections on Israel's Asian Policy"; M. Curtis & S. A. Gitelson, *Israel and The Third World*, s. 75
38. A. Schweitzer, "Moshe Dayan: Between Leadership and Loneliness", *Ha'aretz*, 12 Aralık 1958; Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 5
39. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 7
40. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 8
41. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 45
42. E. Crosbie, *The Tacit Alliance*, s. 107
43. Andrew & Leslie Cockburn, *Dangerous Liaison*, s. 102
44. Andrew & Leslie Cockburn, *Dangerous Liaison*, s. 51.
45. David Blum, *The CIA: A Forgotten History*, s. 98
46. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 46
47. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 47
48. M. Zak, "Following the Summit", *Ma'ariv*, 25 Temmuz 1986; Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 47
49. Ronald Payne, *Mossad: Israel's Most Secret Service*, s. 171
50. *Şalom*, 16 Ocak 1991
51. E. A. Bayne, *Four Ways of Politics*, s. 247
52. Dan Raviv, Yossi Melman, *Every Spy a Prince*, s. 213
54. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 11
55. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 10-11
56. Andrew & Leslie Cockburn, *Dangerous Liaison*, 102
57. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 52
58. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 50
59. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 52
60. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 51
61. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 52
62. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 52
63. Andrew Cockburn, Leslie Cockburn, *Dangerous Liaison*, s. 108
64. Israel Shahak, *The Zionist Plan for the Middle East*, s. 5
65. Israel Shahak, *The Zionist Plan for the Middle East*, s. 8
66. Israel Shahak, *The Zionist Plan for the Middle East*, s. 9
67. Israel Shahak, *The Zionist Plan for the Middle East*, s. 9
68. Israel Shahak, *The Zionist Plan for the Middle East*, s. 5
69. Israel Shahak, *The Zionist Plan for the Middle East*, s. 4

70. Israel Shahak, *The Zionist Plan for the Middle East*, s. 8
71. Israel Shahak, *The Zionist Plan for the Middle East*, s. 4
72. Israel Shahak, *The Zionist Plan for the Middle East*, s. 9-10
73. Israel Shahak, *The Zionist Plan for the Middle East*, s. 9-10
74. Ralph Schoenman, *Siyonizm'in Gizli Tarihi*, s. 103
75. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 20
76. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 20
77. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 20
78. Andrew Cockburn, Leslie Cockburn, *Dangerous Liaison*, s. 326
79. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 20-21
80. Andrew Cockburn, Leslie Cockburn, *Dangerous Liaison*, s. 333
81. Andrew Cockburn, Leslie Cockburn, *Dangerous Liaison* s. 129
82. Andrew Cockburn, Leslie Cockburn, *Dangerous Liaison*, s. 129
83. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 18
84. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 48
85. "Le Procès du Mercenaire olf Steiner", *Le Monde*, 11 Ağustos 1971
86. "Seuls les Israéliens Aident Effectivement les Rebelles Sud-Soudanais", *Le Monde*, 12 Ağustos 1971
87. Dan Raviv & Yossi Melman, *Every Spy A Prince*, s. 260-62
88. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 48
89. *Nehir* (aylık dergi), Kasım 1993.
90. *Washington Report on Middle Affairs*, Haziran 1994
91. *Yörünge* (haftalık dergi), 8 Aralık 1991
92. Benjamin Beit-Hallahmi, *The Israeli Connection*, s. 68
93. J. Bloch & P. Fitzgerald, *British Intelligence and Covert Action*, s. 159.
94. Çetin Yetkin, *Türkiye'de Yahudiler*, s. 86
95. Ahmet Gazioğlu, *Kıbrıs'ta Türkler 1570-1878*, s. 10
96. *Encyclopædia Judaica*, Cilt 5, s. 1181
97. Şükrü Gürel, *Siyonist Plan ve Kıbrıs Milletlerarası Müstemleke Türk Yılığ 1979*, s. 83-95
98. *Encyclopædia Judaica*, Cilt 15, s. 1394 ve Cilt 16, s. 287
99. Roger Garaudy, *Siyonizm Dosyası*, s. 31-32
100. Şükrü Gürel, *Siyonist Plan ve Kıbrıs Millet-lerarası Müstemleke Türk Yılığ 1979*, s. 83-95
101. Ronald Payne, *Israel's Most Secret Service*, s. 260
102. *Hürriyet*, 16 Mart 1981
103. *Le Monde*, 17 Temmuz 1974
104. *Cumhuriyet*, 24 Eylül 1974
105. *Gündem 95 Yıllık*, 1 Mayıs 1995, Sayı 8
106. *Yeni Yüzyıl*, 21 Mayıs 1996

107. Ian Black & Benny Morris, *Israel's Secret Wars*, s. 184
108. Ian Black & Benny Morris, *Israel's Secret Wars*, s. 65
109. Shmuel Segev, HaMeshulash HaIrani, Tel Aviv, 1981, s. 214; Ian Black & Benny Morris, *Israel's Secret Wars*, s. 184
110. Andrew & Leslie Cockburn, *Dangerous Liaison*, s. 105
111. Dan Raviv & Yossi Melman, *Every Spy A Prince*, s. 83
112. Edmond Gharib, *The Kurdish Question In Iraq*, s. 142
113. Turan Yavuz, *ABD'nin Kürt Kartı*, s. 46
114. Turan Yavuz, *ABD'nin Kürt Kartı*, s. 47
115. Fehmi Kuru, *Terör ve Güneydoğu Sorunu*, s. 110-11
116. Ian Black & Benny Morris, *Israel's Secret Wars*, s. 185
117. Ian Black & Benny Morris, *Israel's Secret Wars*, s. 206
118. Andrew & Leslie Cockburn, *Dangerous Liaison*, s. 105
119. Ian Black & Benny Morris, *Israel's Secret Wars*, s. 185; Neziha Tavlaş, "Türk-İsrail Güvenlik ve İstihbarat İlişkileri", *Avrasya Dosyası* (İsrail Özel), Cilt 1, Sayı 3, Sonbahar 1994, s. 5-31
120. Ian Black & Benny Morris, *Israel's Secret Wars*, s. 327-28
121. Shmuel Segev, HaMeshulash HaIrani, Tel Aviv, 1981, s. 214; Ian Black & Benny Morris, *Israel's Secret Wars*, s. 328
122. Fehmi Kuru, *Terör ve Güneydoğu Sorunu*, s.110-11
123. Turan Yavuz, *ABD'nin Kürt Kartı*, s. 78
124. Paul Findley, *They Dare to Speak Out*, s. 159-60
125. Turan Yavuz, *ABD'nin Kürt Kartı*, s. 130
126. Richard Curtiss, *Stealth PAC's*, s. 143
127. Paul Findley, *They Dare to Speak Out*, s. 84
128. Hulusi Turgut, *Barzani Dosyası*, ss.41-42
129. Turan Yavuz, *ABD'nin Kürt Kartı*, s. 47
130. Turan Yavuz, *ABD'nin Kürt Kartı*, s. 47-8
131. Adel Darwish & Gregory Alexander, *Unholy Babylon*, s. 59
132. Dilip Hiro, *The Longest War*, s. 71
133. Michael Field, *Inside the Arab World*, s. 99
134. Adel Darwish & Gregory Alexander, *Unholy Babylon*, s. 57
135. Adel Darwish & Gregory Alexander, *Unholy Babylon*, s. 57
136. Adel Darwish & Gregory Alexander, *Unholy Babylon*, s. 57
137. Adel Darwish & Gregory Alexander, *Unholy Babylon*, s. 57
138. Victor Ostrovsky, *The Other Side of Deception*, s. 247
139. Adel Darwish & Gregory Alexander, *Unholy Babylon*, s. 207
140. Adel Darwish & Gregory Alexander, *Unholy Babylon*, s. 207
141. Adel Darwish & Gregory Alexander, *Unholy Babylon*, s. 353-354
142. Victor Ostrovsky, *The Other Side of Deception*, s. 247, 252-254

143. Victor Ostrovsky, *The Other Side of Deception*, s. 254
144. Andrew & Leslie Cockburn, *Dangerous Liaison*, s. 356
145. Andrew & Leslie Cockburn, *Dangerous Liaison*, s. 357
146. Turan Yavuz, *ABD'nin Kürt Kartı*, s. 307
147. Turan Yavuz, *ABD'nin Kürt Kartı*, 165-166
148. *Newsweek*, 21 Eylül 1992
149. *Philadelphia Daily News*, 27 Ocak, 2003
150. *Philadelphia Daily News*, 27 Ocak, 2003
151. *Yeni Şafak*, 3 Eylül 2002
152. Israel Shahak, *Washington Report on Middle East Affairs*, Mart 1995
153. *The New York Times*, 9 Mart, 2003
154. *The Guardian*, 27 Mart, 2003
155. Sidney Fox, Klaus Dose, *Molecular Evolution and The Origin of Life*, New York: Marcel Dekker, 1977, s. 2
156. Alexander I. Oparin, *Origin of Life*, (1936) New York, Dover Publications, 1953 (Reprint), s.196
157. "New Evidence on Evolution of Early Atmosphere and Life", Bulletin of the American Meteorological Society, c. 63, Kasım 1982, s. 1328-1330
158. Stanley Miller, *Molecular Evolution of Life: Current Status of the Prebiotic Synthesis of Small Molecules*, 1986, s. 7
159. Jeffrey Bada, *Earth*, Şubat 1998, s. 40
160. Leslie E. Orgel, *The Origin of Life on Earth*, *Scientific American*, c. 271, Ekim 1994, s. 78
161. Charles Darwin, *The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition*, Harvard University Press, 1964, s. 189
162. Charles Darwin, *The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition*, Harvard University Press, 1964, s. 184
163. B. G. Ranganathan, *Origins?*, Pennsylvania: The Banner Of Truth Trust, 1988.
164. Charles Darwin, *The Origin of Species: A Facsimile of the First Edition*, Harvard University Press, 1964, s. 179
165. Derek A. Ager, "The Nature of the Fossil Record", Proceedings of the British Geological Association, c. 87, 1976, s. 133
166. Douglas J. Futuyma, *Science on Trial*, New York: Pantheon Books, 1983. s. 197
167. Solly Zuckerman, *Beyond The Ivory Tower*, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 75-94; Charles E. Oxnard, "The Place of Australopithecines in Human Evolution: Grounds for Doubt", *Nature*, c. 258, s. 389
168. J. Rennie, "Darwin's Current Bulldog: Ernst Mayr", *Scientific American*, Aralık 1992

169. Alan Walker, *Science*, c. 207, 1980, s. 1103; A. J. Kelso, *Physical Antropology*, 1. baskı, New York: J. B. Lipincott Co., 1970, s. 221; M. D. Leakey, *Olduvai Gorge*, c. 3, Cambridge: Cambridge University Press, 1971, s. 272
170. *Time*, Kasım 1996
171. S. J. Gould, *Natural History*, c. 85, 1976, s. 30
172. Solly Zuckerman, *Beyond The Ivory Tower*, New York: Toplinger Publications, 1970, s. 19
173. Richard Lewontin, "*The Demon-Haunted World*", *The New York Review of Books*, 9 Ocak 1997, s. 28
174. Malcolm Muggeridge, *The End of Christendom*, Grand Rapids: Eerdmans, 1980, s.43